

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

<u>Jaar</u>	<u>bijlagenr.</u>	<u>categorie/agendanr.</u>
2015	RA15.0056	A 3

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op donderdag 25 juni 2015 vanaf 09.30 uur in de raadszaal

Voorzitter : de heer C. Bijl
Plaatsvervangend voorzitter : de heer G.J. Horstman
Griffier : de heer H.D. Werkman

Aanwezige raadsleden (36) : de heer H.A. Bos (Wakker Emmen), de heer D.H. van Dijken (CDA), de heer K.P. Eggen (D66), mevrouw J.G. Ensink (LEF!), de heer T.H. Gerth (CDA), de heer A.H. Gijlers (CDA), de heer L.H. Herbers (Wakker Emmen), de heer W. van Heusden (ChristenUnie), de heer B. Hoeksema (Senioren Belang Noord), mevrouw T.C. Hoogeveen (D66), de heer G.J. Horstman (PvdA), mevrouw T. Houwing-Haisma (VVD), mevrouw T. Hummel (PvdA), de heer H. Huttinga (ChristenUnie), mevrouw T.A. Knaap (D66), de heer L.H. Lambers (Wakker Emmen), de heer H. Leutscher (LEF!), de heer G.H.H. Linnemann (Wakker Emmen) en mevrouw A.G. Louwes-Linnemann (PvdA), mevrouw P. Mellema (CDA), de heer A.H. Oldenbeuving (CDA), de heer S. Özkan (PvdA), de heer D.M. Poelman (Wakker Emmen), de heer J.C. Scheltens (VVD), de heer N. Schiphouwer (Wakker Emmen), de heer A.W.J. Schoo (DOP), de heer P.M. Schrik (Wakker Emmen), de heer A.J. Sleeking (PvdA), de heer S. Slijepčević (Wakker Emmen), de heer H. Velzing (Wakker Emmen), de heer D.E. de Vries (Wakker Emmen), mevrouw L.H. de Vries (Wakker Emmen), de heer R. Wanders (PvdA), mevrouw D. Woelders (Wakker Emmen), de heer R. Woltman (Wakker Emmen) en mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)

Afwezige raadsleden (2) : de heer H. Kruise (Senioren Belang Noord),
de heer G.J. Bijlsma (Wakker Emmen)

Er is een (1) vacature

Aanwezige collegeleden (6) : de heer B.R. Arends, de heer C. Bijl, de heer J. Bos,
de heer J. Otter, de heer R. van der Weide en
de heer B.D. Wilms

Afwezige collegeleden (0) : ---

Gemeentesecretaris : mevrouw I.A.A. Oostmeijer-Oosting

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening en welkom

De voorzitter opent de raadsvergadering en heet iedereen hartelijk welkom op dit wat ongewoon tijdstip dat de raad van de gemeente Emmen bij elkaar komt. De heer Scheltens betwijfelt dat, ziet de voorzitter, maar het tijdstip is wel ongewoon, dacht hij. Dat staat ook zo in zijn tekst. De griffier zegt tegen de voorzitter dat het een ongebruikelijk tijdstip is. Nou ja, de meesten van raad en college zijn aanwezig, dus dat is mooi.

Een aantal leden heeft aangegeven dat ze verhinderd zijn of later komen. Van de heren Kruise en Bijlsma zijn berichten van verhindering binnengekomen en de heer Leutscher komt later. De voorzitter ziet nog een paar lege stoelen in de raad: die kunnen dus nog komen, maar dan komen ze dus ook later.

Vaststelling agenda

Het voorstel van **de voorzitter** is om de agendapunten B1 en B2 naar voren te halen, dus nog vóór het vragenhalfuur en dan kan dat ook qua beëdiging ook naar voren worden gehaald. De voorzitter informeert of de raad dat ook goedvindt. Dat is het geval.

Dan kijkt de voorzitter of er nog andere opmerkingen zijn over de agenda. Dat is niet het geval, dan wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld met het naar voren halen van de punten B1 en B2.

B1. Benoeming commissielid, niet-zijnde raadslid (CDA)

De voorzitter legt uit dat het bij dit punt de benoeming van een commissielid, niet-zijnde raadslid, betreft. Voorstel is om daarin de heer Wittendorp namens het CDA in te benoemen. De voorzitter informeert of er iemand is die daarover het woord wil. Dat is niet het geval. Dan constateert de voorzitter dat de hele raad met de benoeming van de heer Wittendorp als commissielid kan instemmen.

B2. Benoeming c.q. herbenoeming leden Rekenkamercommissie Emmen (RKE)

De voorzitter licht toe dat het bij dit punt gaat om de benoeming c.q. herbenoeming van leden van de Rekenkamercommissie Emmen gaat. De heer De Jong en mevrouw Van Bree worden herbenoemd. Het voorstel is verder om de heer Timmerman te benoemen als nieuw lid van de commissie en niet zomaar een nieuw lid, hij wordt ook nog voorzitter. De voorzitter vraagt of hier iemand het woord over wil voeren. Dat is niet het geval, dan worden zij geacht allen schriftelijk met algemene stemmen te zijn benoemd.

De heer Wittendorp en de heer Timmerman worden voor het eerst benoemd en dus worden zij beëdigd. Hiertoe legt de heer Wittendorp de eed en de heer Timmerman de verklaring en belofte af. De voorzitter verzoekt beiden naar voren te komen voor de beëdiging en verzoekt voor zover mogelijk allen in de raadszaal te gaan staan.

Er zit toch een zekere hiërarchie in bepaalde functies: de voorzitter van de Rekenkamer is heel belangrijk, maar die moet onder andere toezichthouden op wat raads- en commissieleden allemaal doen. Daarom begint de voorzitter de beëdiging bij de heer Timmerman. [Hierna neemt de voorzitter bij de heren Wittendorp en Timmerman de eed c.q. de verklaring en belofte af, waarna zij zijn beëdigd als leden van de Rekenkamercommissie Emmen.]

Het is volgens de voorzitter een goede gewoonte in dit huis dat iedereen na een beëdiging even bij de benoemden langsgaat, dus hij schorst hiertoe even de vergadering.

[Schorsing van 4 minuten.]

De voorzitter heropent de vergadering en wenst de nieuw benoemden en de opnieuw benoemden nogmaals veel succes in de komende periode. Het is volgens hem wel een boeiende gemeente waar zij actief voor mogen zijn.

A2. Vragenhalfuur

Herziening nieuwbouwplannen AOC Terra

De heer Van Dijken memoreert een artikel in het Dagblad van het Noorden van 15 juni jongstleden waarin stond dat AOC Terra de plannen voor nieuwbouw op de hoek Frieslandroute-Noordeind herziet. Te lezen is dat de indeling beduidend anders wordt. Daarmee lijkt deze ontwikkeling een puur ruimtelijk vraagstuk te zijn geworden: hoe is de nieuwe school in te passen op deze locatie? Hoe komt de school eruit te zien? De vraag van de CDA-fractie: vindt het college na onderzoek dat de betreffende locatie planologisch nu geschikt is voor de realisatie van de school? Kortom: is dit nu een geschikte plek voor de school en zo ja, waar blijkt dat dan uit?

Reactie college

Wethouder Otter is zelf niet verrast door het artikel in het Dagblad, want volgens hem heeft hij hier zelf eerder al in de raad aangegeven dat de oorspronkelijke schetsen door AOC Terra onder de loep genomen worden omdat men ook vanuit onderwijskundige inzichten daar wat aan wilde veranderen. En er vinden in ieder geval allerlei onderzoeken plaats, dus er is eigenlijk weinig te melden, het college wacht gewoon de onderzoeken af.

De heer Van Dijken informeert of de wethouder hiermee nu zegt dat uit de onderzoeken, die het college zelf heeft uitgevoerd, naar voren komt dat de plek waar de school moet komen, ook een geschikte plek is?

Wethouder Otter antwoordt dat er hier in de raad een budget beschikbaar is gesteld om die onderzoeken allemaal te doen, dus die lopen nog. De heer Otter kan dus nog niets zeggen over de uitkomsten van die onderzoeken.

De heer Van Dijken ziet dan graag te zijner tijd de uitkomsten van die onderzoeken tegemoet.

Stand van zaken Jongereninitiatief Emmen en Jongerenadviesraad Emmen

De heer S. Slijepčević wil graag iets zeggen naar aanleiding van het persbericht betreffende de recente ontwikkelingen bij Stichting Jongereninitiatief Emmen en mede ook bij de Jongerenraad Emmen. De fractie van Wakker Emmen is vrij bezorgd over deze ontwikkelingen vanwege het feit dat vrij recent subsidie is verleend aan het initiatief om onderzoek te gaan doen en het feit dat de Jongerenraad is opgestart in de gemeente Emmen. De fractie weet niet heel zeker of wat in het persbericht staat waar is, vandaar de vraag aan de wethouder of hij weet wat er aan de hand is bij Jongerenraad Emmen en Jongereninitiatief Emmen en wat waar is van de in het bericht genoemd aantijgingen. Als het waar is, wat is dan de status van het overleg met deze groepen? Welke consequenties komen er – als die er zijn – voor deze organisaties?

De voorzitter heeft begrepen dat de heer Eggen mogelijk aanvullende vragen heeft. Wil hij die nu al stellen?

De heer Eggen wacht eerst het antwoord van de wethouder af en als het nodig is wil hij graag nog enkele vragen stellen.

Reactie college

Wethouder Van der Weide denkt dat het goed is om eerst even de structuur te verduidelijken. De Jongerenadviesraad is onlangs ingesteld door middel van een raadsbesluit en bestaat uit een onafhankelijk technisch voorzitter en vier bestuursleden. Er is ook het Jongereninitiatief in Emmen: dit heeft een subsidierelatie met de gemeente en wil een onderzoek gaan doen naar de mogelijke komst van Jimmy's. Dit bestuur heeft overigens twee bestuursleden die ook bestuurslid zijn van de Jongerenadviesraad.

Halverwege mei zijn bij de gemeente signalen binnengekomen dat er binnen de Jongerenadviesraad een aantal zaken niet goed loopt: dat heeft te maken met communicatie en ook met hoe het bestuur functioneert en hoe bepaalde besluiten worden genomen. Ook zijn er uitgaven gedaan die niet passen binnen de verordening zoals die hier in de raad zijn vastgesteld en ook heeft het college geconstateerd

dat bepaalde communicatie niet goed verloopt. Toen de gemeente deze signalen kreeg zijn er in eerste instantie ambtelijk gesprekken gevoerd met de betrokkenen en zij heeft ook een onderzoek uitgevoerd naar de betalingen. Uit verschillende gesprekken, mails, maar ook telefonisch contact met de bestuursleden blijkt dat er een aantal uitgaven is gedaan dat niet past binnen de verordening en is toegezegd deze uitgaven terug te betalen. Inmiddels zijn twee bestuursleden om wie het gaat, hun werkzaamheden voor de Jongerenadviesraad gestopt, hebben hun ontslag aangeboden en naar wethouder Van der Weide heeft vernomen, is dit ook gebeurd bij het Jongereninitiatief.

Op 9 juni heeft de heer Van der Weide een gesprek gevoerd met de twee overige bestuursleden en de onafhankelijk technisch voorzitter. Daar zijn de ontwikkelingen besproken en toen heeft de wethouder geconcludeerd dat er een basis ligt om verder te gaan. Binnenkort wordt dit verder opgepakt om een betere structuur neer te zetten voor de Jongerenadviesraad, zodat deze zaken zoals ze zijn verlopen in de toekomst niet weer zullen gebeuren. Het Jongereninitiatief heeft ook gevraagd om een gesprek en dit verzoek is eveneens gehonoreerd.

De heer S. Slijepčević vindt het een heldere uiteenzetting van zoals het tot nu toe is gegaan. Nogmaals wil Wakker Emmen benadrukken dat de fractie het belangrijk vindt dat niet de hele Jongerenraad in de toekomst gaat lijden onder dit geval, maar dat het misschien bij deze groeipijnen zal blijven.

De vragen die **de heer Eggen** had waren ongeveer dezelfde als die van de heer Slijepčević, alleen zijn vraag zou ook geweest zijn: waarom heeft de wethouder zolang gewacht om in gesprek te gaan? Hij heeft wel aangegeven dat hij in gesprek gegaan is, maar is hij ook in gesprek gegaan met de Stichting Jongereninitiatief?

Daarnaast wil de heer Eggen nog even opmerken dat de raad het heel erg belangrijk vond dat de Jongerenadviesraad er kwam. De heer Eggen vindt het heel erg jammer dat door wat er gebeurd is; volgens hem is het gewoon jeugdige overmoed geweest dat dit zo in de pers had moeten komen. De heer Eggen had er erg veel voor over gehad als dit onderling geregeld was. En met 'geregeld' bedoelt hij dat er een goed gesprek met beide stichtingen geweest is. Dus de vraag is: waarom komt dus die andere stichting pas eind juni aan het woord en was het niet beter geweest om eerder met beide stichtingen in contact te treden?

Wethouder Van der Weide heeft dit net als de heer Eggen betreurd dat dit zo is verlopen. In ieder geval is de wethouder er wel content mee dat er een basis ligt om de Jongerenadviesraad verder te ontwikkelen. De reden dat eerst met die raad is gesproken en daarna met het Jongereninitiatief, is dat de Jongerenadviesraad onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeente en zich daar de problemen in eerste instantie hebben voorgedaan. Het college heeft daar eerst zorgvuldig onderzoek willen doen voordat men conclusies had getrokken en gedeeld met het Jongereninitiatief. Inmiddels is er voldoende onderzoek gedaan, de twee bestuursleden om wie het gaat hebben zich ook teruggetrokken en de heer Van der Weide heeft in ieder geval het verzoek van het Jongereninitiatief wel gehonoreerd.

De heer Eggen heeft nog een laatste vraag. Er zijn behoorlijke aantijgingen gedaan, hij begrijpt dat alles nu teruggedraaid en keurig netjes opgelost is?

Wethouder Van der Weide weet niet precies welke aantijgingen de heer Eggen allemaal bedoelt. Maar wat hij zojuist ook heeft gezegd: met name als het gaat om het financiële gedeelte zijn er duidelijke afspraken gemaakt.

Bezwaarmakers schoonmaakondersteuning Wmo

De heer Schoo memoreert dat het college heeft toegezegd, de bezwaarmakers van de schoonmaakondersteuning de beschikking van vóór 1 april zouden houden totdat de Meervoudige Kamer een uitspraak heeft gedaan. De wethouder heeft toegezegd dit te regelen, heeft hij dit ook gedaan? Want de zorgaanbieders blijven vasthouden aan de korting op de uren bij de mensen die geen was- en strijkservice willen hebben. De zorgaanbieders stellen dat zij geen brief van het college c.q. de wethouder hierover hebben gehad en weigeren dus de aanpassing toe te passen. Hier zijn de cliënten de dupe van. De DOP is van mening dat de zorgaanbieders direct bericht moeten hebben om de hulp te herstellen vanaf 1 april en de te weinig gegeven uren alsnog in te zetten. Gaat de wethouder dit ook doen?

Tevens verzoekt de fractie de wethouder ook met terugwerkende kracht de niet-geleverde uren alsnog in te zetten of terugbetaling te regelen richting de mensen die de uren hebben ingekocht. Hoe denkt de wethouder dit ontstane probleem op te lossen?

Wat is de reden, anders dan een pure bezuiniging van dit college, om met instemming van de meerderheid van de raad geen eigen middelen meer beschikbaar te stellen voor de schoonmaakondersteuning? En wat zijn de consequenties van dit besluit?

Reactie college

Wethouder J. Bos zegt dat de schoonmaakaanbieders op 26 mei via de mei zijn geïnformeerd over de uitspraak van de Rechtbank Noord-Nederland in dat tweetal zaken waarin om een voorlopige voorziening gevraagd is. In de mail is vermeld dat de uitspraak als gevolg heeft dat de schoonmaakondersteuning zoals die tot 1 april verzorgd werd – dus inclusief de was – ook na 1 april geleverd moet worden. Verder is vermeld dat in afwachting van de bodemprocedure bij de rechtbank voor mensen die bezwaar hebben gemaakt, het wenselijk is om de schoonmaakondersteuning zoals deze vóór 1 april werd verzorgd, te continueren.

Met de brief van 16 juni hebben de schoonmaakaanbieders een lijst ontvangen met de mensen bij wie ze de ondersteuning verlenen en die bezwaar hebben gemaakt. In deze brief is opnieuw aangegeven dat voor deze mensen de schoonmaakondersteuning gecontinueerd moet worden, net als vóór 1 april.

En op 13 juli aanstaande is er een overleg gepland met de schoonmaakaanbieders, waarin er wordt gesproken over de vervolgacties. Als het noodzakelijk is wordt daarbij meegenomen om alsnog de niet-geleverde uren in te zetten. Tot zover de acties die zijn ondernomen.

Een andere vraag over geen inzet van eigen gemeentelijke middelen. In het Bestuursakkoord ‘Aanpakken en doen’ is aangegeven dat het college de gedecentraliseerde rijkstaken en taken gerelateerd aan doeluitkeringen uitvoert binnen het budget dat het Rijk hiervoor beschikbaar heeft gesteld. Dit geldt ook voor het sociaal domein. In de bespreking van de Kadernota in juni 2014, waarin dit principe is opgenomen, is dit in de vergadering hierover toegelicht en de raad heeft dit toen vastgesteld. Daarbij heeft het college aangegeven dat wanneer de raad deze denkrichting akkoord verklaart, er verkend wordt hoe hier invulling aan te geven en dat ook het totale veld van de drie decentralisaties van hieruit benaderd gaat worden. B&W gaan dus geen onderscheid maken tussen oude en nieuwe taken: dat is de achtergrond van deze keuze.

De heer Schoo dankt de wethouder voor de duidelijke beantwoording.

Nieuwe Woonwet per 1 juli 2015

De heer Schoo informeert wanneer de raad mag verwachten dat het Lokaal Akkoord in de raadscommissie en daarmee in de raad zal worden besproken.

Reactie college

Wethouder Otter denkt dat oktober of november aanstaande zal zijn dat het Lokaal Akkoord naar de raad wordt gezonden.

De heer Schoo wijst erop dat de nieuwe Woonwet al per 1 juli ingaat. Is dat Lokaal Akkoord dan geen mosterd na de maaltijd?

Wethouder Otter zegt dat in het nieuw Lokaal Akkoord ook naar de gevolgen van de Woningwet wordt gekeken die op 1 juli ingaat. Maar het is niet zo dat de wereld op dat moment zodanig verandert dat alles tot staan komt. Natuurlijk kijkt het college daarnaar, maar er zijn ook nog een hele hoop zaken die na 1 juli eigenlijk allemaal ingevuld en onderzocht moeten gaan worden. Dus met hoe uiteindelijk de gevolgen van de Woningwet de relatie met de gemeentecorporaties gaat beïnvloeden, zijn de betrokken partijen nog wel wat langer mee bezig.

De heer Schoo dankt de wethouder voor dit antwoord.

Extra geld werkgelegenheid

De heer Schoo brengt in herinnering dat in februari 2015 wethouder Arends in het Dagblad van het Noorden heeft aangegeven extra gelden beschikbaar te stellen voor mensen in de Wwb. Deze gelden zouden worden gebruikt om opleidingen te financieren, mensen te steunen bij eventueel zelfstandig ondernemerschap bij het zoeken naar banen. Hoe staat dit er inmiddels voor?

Ten tweede: welke acties zijn inmiddels ondernomen? Wanneer krijgen de mensen in de Wwb te horen welke mogelijkheden er voor hen zijn en wanneer gaat dit voor hen in?

Reactie college

Wethouder Arends hoort de heer Schoo over de Wwb praten, maar die term heet tegenwoordig de Participatiewet – schuivende panelen, zal de heer Arends maar zeggen.

Afgelopen dinsdag 23 juni heeft het college het besluit genomen over een brief die naar de raad gaat om haar te informeren over de stand van zaken. Die zal eind deze of begin volgende week bij de raad terecht komen c.q. op de digitale deurmat vallen. B&W hebben eind februari het besluit genomen, in maart en april zijn ook benut om dit goed in de steigers te zetten.

De eerste voorzichtige resultaten zijn te herkennen, maar wethouder Arends moet ook erkennen dat de instroom nog wel hoog is, maar wel afzwakt. Hij laat een scherpe daling zien, dus wat dat betreft boekt de gemeente al resultaten. Inmiddels zijn er al 161 personen naar werk of school geleid, dus wat dat betreft gebeurt er een en ander. Maar in de brief die de raad wordt toegezonden, zal men daar nog uitgebreid over worden geïnformeerd.

De heer Schoo dankt de wethouder ook voor deze beantwoording.

A2a. Instemming met benoeming nieuw raadslid

De voorzitter zei bij het begin al dat niet alle stoelen gevuld waren en er ook nog mensen later zouden komen. De stoel van de heer Greevink zal vandaag leeg blijven omdat hij zijn ontslag heeft ingediend als raadslid van de fractie van Wakker Emmen. En als voorzitter van ‘het hoogste bureau’ heeft burgemeester Bijl dan de taak om zo snel mogelijk in deze vacature te voorzien.

Volgens de kandidatenlijst van de verkiezingen was de heer Beekhuis van Wakker Emmen om benoemd te worden. De heer Beekhuis heeft de benoeming ook aanvaard. Er kunnen dus vervolgstappen worden gezet waarin de geloofsbrieven zijn onderzocht. En de commissie onder leiding van de heer Huttinga heeft de geloofsbrieven van de heer Beekhuis onderzocht en de voorzitter zou de heer Huttinga graag de gelegenheid willen geven om daar verslag van uit te brengen.

De heer Huttinga (voorzitter onderzoekscommissie geloofsbrieven) bevestigt dat de commissie de geloofsbrieven heeft onderzocht en zij heeft geen belemmeringen gevonden om de heer Beekhuis te benoemen en te beëdigen. op het moment dat het hier past

Volgens **de voorzitter** moet de gemeenteraad nu besluiten tot toelating van de heer Beekhuis. Dus hij kijkt of iemand daarover nog het woord wil voeren. Dat is niet het geval. Dan wordt de heer Beekhuis toegelaten als lid van de gemeenteraad.

Hij was deze dag verhinderd en in overleg met hem zullen de installatie en beëdiging plaatsvinden, zoals het nu lijkt, in de vergadering van 24 september.

De voorzitter dankt de heer Huttinga voor de verrichte werkzaamheden van de commissie geloofsbrievenonderzoek.

A3. Notulen openbare raadsvergadering van 28 mei 2015

De notulen van de raadsvergadering van 28 mei 2015 worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. Bestemmingsplan ‘Nieuw-Schoonebeek, Europaweg 17a (loonbedrijf Wolken)’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A4 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A5. Bestemmingsplan ‘Emmen, Ermerveen 14’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A5 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A6. Derde herziening van het exploitatieplan ‘Nieuw-Amsterdam/Veenoord, bedrijventerrein De Tweeling’

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A6 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen.

A7. Vaststellen Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs

Indachtig de kritische kanttekeningen die in de commissie zijn gemaakt als het gaat om het al zo jong al moeten leren, wil de fractie van **de heer Huttinga** wel akkoord gaan, maar dan schoorvoetend met dit raadsvoorstel.

Mevrouw Van der Woude zegt dat de stemverklaring van haar fractie ook te maken heeft met de voorschoolse ontwikkeling. GroenLinks heeft het ook zijn kritische houding in de commissie al naar voren gebracht ten opzichte van de opvang. De fractie gaat niettemin akkoord met ook de kanttekening dat vooral de keuzevrijheid van de ouders gewaarborgd moet zijn en dat dat in ieder geval duidelijk moet zijn.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A7 vermelde raadsvoorstel met algemene stemmen aangenomen met inachtneming van de stemverklaringen van de fracties van het CDA en GroenLinks.

A8. Vaststellen Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs

De heer Schoo deelt mee dat zijn fractie tegen deze raadsvoordracht stemt.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A8 vermelde raadsvoorstel aangenomen, waarbij de fractie van de Drentse Ouderenpartij geacht wordt tegen te hebben gestemd.

A9. Vaststellen Hoofdlijnennotitie Ontwikkeling en Onderwijs

De heer Schoo deelt mee dat zijn fractie tegen deze raadsvoordracht stemt.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt het onder nr. A9 vermelde raadsvoorstel aangenomen, waarbij de fractie van de Drentse Ouderenpartij geacht wordt tegen te hebben gestemd.

B3. Kadernota 2016 inclusief Berap 2015-I en Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De voorzitter meldt dat het presidium heeft aangegeven dat de raad per fractie maximaal 10 minuten aan spreektijd krijgt. Dat hoeft niet, dat mag korter en de voorzitter zal – min of meer – met gepaste strengheid daarop toezien. Het streven is dat alle fracties vóór de lunch het woord hebben gevoerd. Dan kan de lunchpauze gebruikt worden om te eten en te overleggen. Er moet nog even gekeken worden hoelang die pauze dan moet worden en dan zal daarna het college antwoorden en neemt de plaatsvervangend voorzitter het voorzitterschap over als het college aan het woord is. Betekent het rumoer die er nu ontstaat dat de voorzitter dingen zegt die niet verwacht zijn of is dit de mentale voorbereiding op de eerste termijn? Zo niet, dan begint de voorzitter de eerste termijn met de woordvoering van de fractie van Wakker Emmen, de heer Bos.

Eerste termijn

De heer H.A. Bos moet voor het oplezen van de woordvoering even de bril afzetten. Maar hij herkent de voorzitter aan diens contouren – dat scheelt.

De Kadernota sluit zich steeds meer aan bij de uitgangspunten als voorportaal van de begroting. De nota is duidelijk en geeft richting aan. Daarom de complimenten van Wakker Emmen voor het college en de ambtelijke organisatie die hier duidelijk weer van heeft gemaakt. Het Bestuursakkoord heeft de naam ‘Aanpakken en doen’; Wakker Emmen constateert dat de Kadernota een aantal zaken in zich heeft waarmee de basis verder op orde wordt gebracht. De fractie zal dit aan de hand van een aantal thema’s nader toelichten.

Leefomgeving. Vorig jaar is bij de vaststelling van de Begroting 2015 een krediet van 3 miljoen beschikbaar gesteld om niet verder achterop de raken bij wegenonderhoud. De coalitiepartijen hebben met elkaar de ambitie dat 80 procent van de wegen voldoende op orde dient te zijn. Het college stelt dan ook voor om volgend jaar opnieuw 3 miljoen extra beschikbaar te stellen hiervoor; Wakker Emmen kan dit van harte ondersteunen, want goed onderhouden wegen dragen bij aan een goede uitstraling van deze gemeente. Ook de wethouder van Wakker Emmen kan dan gemakkelijker op de fiets over de grote wegen heen. De fractie vindt dit namelijk een basistaak van de gemeente en die dient op orde te zijn. Wakker Emmen vindt dat alle zeilen bijgezet moeten worden om die ambitie te halen. Het beschikbaar stellen van geld is een logisch vervolg, maar naast extra geld voor wegenonderhoud leest de fractie dat er wederom extra geld wordt gevraagd voor onderhoud aan viaducten, bruggen en duikers – de kunstwerken. Vorig jaar is 800.000 euro beschikbaar gesteld om in het kader van veiligheid de strikt noodzakelijke investeringen te doen. Dit jaar wil het college de functionaliteit verbeteren. Wakker Emmen kan dit zeer zeker ondersteunen, maar wil erg graag een uitleg van B&W wat zij begrijpen onder het begrip ‘functionaliteit’.

In de Kadernota is ook te lezen dat het college 200.000 euro wil uittrekken om onderhoud en beheer aan het CVE-project vorm te geven. Wakker Emmen verbaast zich hierover: men gaat ervan uit dat bij het opstellen van grote en dure plannen van vele tientallen miljoenen er ook geld wordt gereserveerd voor regulier onderhoud. Wakker Emmen wil van het college weten hoe het heeft kunnen gebeuren dat dit in dit geval niet is gebeurd. De fractie wil B&W meegeven om binnen het huidige budget van CVE dit geld te zoeken. Indien dit niet het geval is, zal Wakker Emmen bij de begroting met een voorstel komen om dit wél binnen de CVE te dekken; de fractie vindt dat er niet nog een keer extra geld richting de CVE dient te gaan. Wakker Emmen constateert dat het college er niet alleen aan werkt om het achterstallig onderhoud aan te pakken, maar er gaat ook een aantal concrete projecten in de Kadernota staan die in uitvoering komen: de herinrichting van de Brugstraat, de verbetering van de fietsroute van de Rietlanden naar het centrum van Emmen, de gevaarlijke oversteek Verlengde Herendijk-Dikkewijk zijn projecten waar B&W werk van maken. Veiligheid, comfort en verkeersmaatregelen worden hier gecombineerd om de projecten aan te pakken: een prima zaak.

Wakker Emmen heeft zich de afgelopen jaar meerdere malen zorgen gemaakt over de wijze waarop veel speeltoestellen zijn verdwenen. Men heeft hier dan ook meerdere malen aandacht voor gevraagd en ziet in deze Kadernota dat daar 400.000 euro extra vrij wordt gemaakt om te investeren in speelplaatsen. Wakker Emmen vindt het belangrijk dat er voldoende en kwalitatief goede speelplaatsen zijn voor kinderen om buiten te spelen. Volgens de fractie kan het niet zo zijn dat er wachtlijsten zijn omdat er te weinig budget is. Buiten spelen voor kinderen wordt de komende tijd trouwens ook weer heel erg actueel: de weersvooruitzichten zijn positief en de vakanties komen eraan. Deze combinatie zal ook het gebruik van de waterspeelplaatsen doen toenemen. Kan het college de raad bijpraten over hoe het staat met de voortgang van de renovatie van deze waterspeelplaatsen?

Binnen het thema ‘leefomgeving’ vallen ook heel andere zaken. Zo zijn sportaccommodaties ook van belang. Wakker Emmen is er tevreden over dat de huur van de accommodaties in 2016 op hetzelfde prijspeil blijft. Sporten in een goede accommodatie, die van deze tijd is, is belangrijk. Veel sportaccommodaties zijn de laatste jaren aangepast en vernieuwd, ook heeft zelfs volledige nieuwbouw plaatsgevonden. De sporthal in Schoonebeek is hiervan een goed voorbeeld, maar er is een accommodatie die de fractie grote zorgen baart en dat is de Klabbe in Emmer-Compascuum: het gebouw is zeer energieonzuinig. Er wordt wel een nieuwe ketel geplaatst, maar de bron van het energieonzuinig zijn wordt niet aangepakt en er zijn nog wel meer dingen aan het gebouw die moeten gebeuren. Wakker

Emmen heeft het college meerdere malen gevraagd om hier werk van te maken en verneemt ook een positieve grondhouding bij het college. Kunnen B&W de raad op de hoogte brengen van de stand van zaken en dan met name op de termijn waarop het verbeterplan zal worden gepresenteerd aan de raad?

Werk. Werk is – nee, móét – de motor zijn van de samenleving. Werk resultaat namelijk in zoveel andere zaken. Maar om werk en dus nieuwe ondernemers binnen te halen moet er een proactieve overheid staan, die uitgaat van wat zij voor de ondernemer kan doen in plaats van ‘dit zijn de regels’. Ook de gemeente moet een proactieve bedrijfsvoering tonen. In veel gebieden gaat dat wel goed, maar op het gebied van een eenloketgedachte voor ondernemers juist niet. Let wel: het gaat hier niet om startende ondernemers die zich kunnen melden bij het Ondernemersplein; nee, juist om die bedrijven die een extra vestigingsplaats binnen de gemeente of die hun bedrijf elders willen voortzetten. Wakker Emmen vindt dat als deze bedrijven zich melden, zij een vast accountmanager moeten hebben die hen begeleidt in het verkrijgen van antwoorden op hun vragen. Is het college het ermee eens dat deze eenloketgedachte voor ondernemers een grote meerwaarde kan hebben en hoe denkt het college deze gedachtegang dan te realiseren?

Wakker Emmen is ook blij dat met een evenement aandacht komt voor zogeheten moederbedrijven. Juist die beslismakers op hoofdkantoren moeten weten hoe goed het in de gemeente Emmen vertoeven is en haar hoge werkmoraal in Nederland. Helaas zijn er wat slechte voorbeelden de laatste tijd. Maar zij moeten hun vestigingen hier houden en mogelijk zelfs zien uit te breiden. Wakker Emmen vraagt zich af of het wel of niet houden van een dergelijk evenement, Moederdag Plus, eerder is gehouden hier. En als het eerder hier is gehouden, heeft het college dan voor de raad cijfers over opbrengsten en het rendement van zo'n evenement?

Als er bedrijven zijn, dan is er werk en als er werk is, dan is er bouw. En juist de bouw heeft bij deze gemeente last van beklemmende regelgeving van onder andere welstand, bestemmingsplannen en nog veel meer. Het college gaat al aan de gang met de welstand, maar alle bestemmingsplannen herzien naar een moderne uitvoering zal nog vele jaren duren. Wakker Emmen staat op de insteek voor om bij alle aanvragen die nu niet voldoen aan de vigerende bestemmingsplannen ‘ja, mits...’ te hanteren in plaats van het nu veelgehoorde ‘Het past niet, het kan niet. Gaat u maar weer.’. Maar van de overheid, net als anderen in de samenleving, wordt ook een flexibiliteit in ruimte en regels gevraagd, met name in de bestemmingsplannen. Wakker Emmen krijgt veel signalen dat de aanvragen negatief beantwoord moeten worden, omdat de regels uit de bestemmingsplannen te beknellend kunnen werken. Het aanpassen van de bestemmingsplannen is een tijdrovende operatie. Om snel in te kunnen inspelen op daar waar afgeweken wordt van een bestemmingsplan, wil Wakker Emmen dat het college een voorstel uitwerkt waarbij een ontheffingenbeleid wordt vormgegeven. De fractie wil dat het college daarbij vooral kijkt hoe initiatieven die leiden tot werkgelegenheid, sneller en flexibeler kunnen worden behandeld. Snelheid en duidelijkheid zijn cruciaal voor een goede dienstverlening. Wakker Emmen realiseert zich, met name om dat mogelijk te maken, dat de raad ook handreikingen moet doen aan het college om dat uit te werken. De fractie zal op dat gebied dan ook een motie indienen om het college die handreiking te doen.

Motie 1: Nieuw beleid bestemmingsplannen (Wakker Emmen)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***de toegezegde C-discussie over bestemmingsplannen nog moet komen;***
- ***de resultaten van de C-discussie nog geruime tijd vergen om te vertalen naar nieuw beleid;***

Overwegende dat

- ***bij ‘meer van de samenleving en minder van de overheid’ dan ook de samenleving de ruimte gegeven moet worden;***
- ***het huidige Bestuursprogramma aangeeft: ‘Denken in mogelijkheden en zoeken naar de ‘ja’ om initiatieven vanuit de samenleving te ondersteunen.’;***
- ***het huidige Bestuursprogramma aangeeft: ‘Bouwvergunningen worden snel en doelmatig afgehandeld. Daarbij zijn korte lijnen tussen inwoners en de gemeente essentieel.’;***
- ***op dit moment het vigerende bestemmingsplan bij veel initiatieven de belemmerende factor is om direct duidelijk te maken aan de initiatiefnemers of een initiatief past;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. te komen tot een nieuw algemeen beleid voor bestemmingsplannen dat het uitgangspunt gaat worden voor nieuwe bestemmingsplannen en daarbij ook andere vormen van bestemmingsplannen te onderzoeken;*
- 2. ter overbrugging van het nieuw algemeen beleid voor bestemmingsplannen te komen tot een generaal ontheffingenbeleid nieuwe stijl, waarbij door middel van een modulaire opbouw medewerking kan worden verleend aan een initiatief ondanks de strijdigheid met het bestemmingsplan;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Het laatste punt in het thema Werk is de oprichting van het leerwerkbedrijf. Helaas is de oprichting uitgesteld. De fractie van Wakker Emmen hoopt gauw meer inzicht te krijgen in de opstart omdat zij vindt dat het leerwerkbedrijf een toegevoegde waarde kan hebben voor de samenleving. Wat te denken van ondersteuning of het zelfs volledig maken van speelvoorzieningen? En wat te denken van de mogelijke inzet bij het schoonhouden van kantoren – ook een grote kostenpost? Buiten het opleiden en in de markt zetten c.q. het begeleiden van goedgeschoold personeel snijdt het mes dan ook aan twee kanten, doordat de gemeente de kosten terugdringt.

Sociaal domein. Het derde en laatste thema is de sociale kant van de samenleving en wel in de breedste zin van het woord. Steeds meer mensen hebben het moeilijker en vooral bij de groep mensen die hulp nodig heeft, is de laatste tijd veel veranderd. De heer Bos hoeft de aanwezigen maar te wijzen op het vervallen van bijstandsregelingen; ook de financiële eigen bijdragen omhooggegaan. Voor de genoemde groep is dit onderdeel van gelijkwaardig bijdragen in de kosten een ongelijkheid en dat is met name dat minder validen een gehandicaptenparkeerkaart moeten hebben om de mogelijkheid te hebben om dichterbij winkels te kunnen parkeren én aan de sociale bezigheden deel te kunnen nemen. Let wel: de gehandicaptenparkeerkaart is geen vergunning waarmee men een eigen sociale plaats krijgt bij de woning. Juist bij het betaald parkeren kun je spreken over een rechtsongelijkheid: buiten de kosten van de kaart moeten zij ook nog een keer het reguliere parkeergeld betalen. Graag wil Wakker Emmen hierin de mening en het standpunt van het college weten. Dit ook omdat afschaffing geen optie is, maar de kosten van de verstrekking van de kaart mogelijk wel.

Ook aan de kant van de inkomensondersteuning is een toename van het aantal inwoners te zien dat onder bewindvoering wordt gesteld. Zij worden begeleid om weer op eigen benen te staan. Dit kost geld, maar de fractie constateert dat dit bedrag zeer hoog is geworden. Helaas is hier waarschijnlijk ook weer een stukje commercie ontstaan. Men wordt steeds gemakkelijker onder bewindvoering gesteld en de kosten per casus zijn omhooggeschoten. Er gaat steeds meer geld voor de doelgroep niet naar de doelgroep zelf. Kan het college aangeven hoe men hier de vinger aan de pols gaat houden? Om onder de bewindvoering uit te komen is een van de mogelijkheden dat men positief uitstroomt uit de Wwb c.q. de Participatiewet. Er is een actieplan met doelstellingen voor opgezet met een redelijke financiële inzet om te komen tot resultaten. Het college ligt op schema met betrekking tot het actieplan van deze doelstellingen.

Het huishoudboekje van de gemeente Emmen heeft de laatste jaren wat deuken opgelopen, met name ook in de reserves – bewust. Maar Wakker Emmen ziet dat het huishoudboekje in reserve is gegaan en de deuken er de komende jaren iets uitgedrukt worden, want de reserves worden weer opgebouwd. Ondanks dat zal toch de OZB in 2016 op hetzelfde peil blijven: de complimenten van de fractie hiervoor.

Wakker Emmen wil graag afsluiten met de insteek dat er minder bij de overheid en meer door de burgers gaat plaatsvinden. Maar dan moeten de burgers daar dan ook wel de mogelijkheden voor krijgen. Juist daarom heeft de fractie de drie thema's leefomgeving, werk en sociaal domein in haar bijdrage genoemd. Dit zijn de thema's waar de inwoners én ondernemers van de gemeente Emmen het van moeten hebben.

De heer Wanders citeert Albert Einstein – de aanwezigen kennen hem wel: die man met dat wilde haar. Hij zei ooit: "Niet alles wat telt, kan geteld worden en niet alles wat geteld kan worden, telt." Een gedacht die bij de Partij van de Arbeid bovenkwam bij het lezen van de voorliggende Kadernota. Een nota boordevol zaken die geteld kunnen worden. Een document doorspekt van fysieke investeringen –

zeg maar: ‘Vastpakken en doen’. En natuurlijk juicht de fractie die toe als het de werkgelegenheid bevordert en bijdraagt aan een stabiele economische en leefbare toekomst voor de inwoners van deze gemeente. Het gaat anderzijds echter ook om wat volgens de fractie niet of nauwelijks wordt benoemd. Hoe biedt deze gemeente een antwoord op de vragen van onzekerheid die mensen hebben, nu alles om hen heen verandert? Juist dat ongrijpbare zien en daarop acteren wordt vormgegeven aan de samenleving. Op wijk- en dorpsniveau moet de gemeente laten zien wat zij doet aan die problemen.

In de Kadernota zijn vele financiële uitgangspunten te lezen, zoals onder meer de presentatie van de Reserve Sociaal Domein. Op verschillende plekken wordt de reserve opgevoerd als oplossing, maar zolang je niets aan de oorzaak van de problemen doet, is de reserve niet meer dan een grote pot aspirine. Wellicht heeft het college vele discussies over het te voeren beleid achter de rug en is dit de resultante. De PvdA leest dit echter niet terug in de Kadernota. Bij de ontschotting die wordt beoogd hoort dus ook een visie op hoe je de inhoud vorm wilt geven. Dan zou de raad nu écht weten hoe die taakstelling voor scootmobielen moet worden aangepakt. In dat licht wijst de heer Wanders namens de PvdA nog maar eens op de suggestie van een pool die zij een aantal jaren geleden deed, een mooi project in het kader van werkgelegenheid en wellicht ook een oplossing voor een financieel probleem. Of het voorkomen van de overschrijding op de bewindvoering: waar ligt de oorzaak? Is het de moeizame instroom bij andere trajecten? Is het de volgorde waarop de gezinsproblemen worden aangepakt? De Partij van de Arbeid mist de oplossing die bij de nota hoort.

Kijkend naar het armoedebeleid blijft het toch vreemd dat de gemeente er in deze moeilijke tijden niet in slaagt de doelgroep te bereiken. Is het voor de PvdA bespreekbaar als er tegelijkertijd ook een integrale visie op de aanpak wordt ontwikkeld? Anders blijft de afkorting p.m., in de Kadernota bij de volgende jaren staat, die van ‘paracetamol’. De PvdA kan zich haast niet voorstellen dat het college niet over die toekomst nadenkt. Immers, er wordt ook ruimte geboden voor het vervolg op de experimenten. En ook staat de burgerbegroting benoemd. Daar zit de werkelijke ontschotting. Het moet dan wel gaan met de overtuiging van eenieder dat op wijk- en dorpsniveau die zaken het beste geregeld kunnen worden. Maar ook zou daar dan prioriteit aan moeten worden gesteld. Welke experimenten krijgen een vervolg en wanneer kan de raad zich over de voorlopige resultaten en het vervolg buigen? Gaat het college de burgerbegroting in deze ontschotting bij de begroting daadwerkelijk vormgeven?

Ook een prioriteit is het blijven werken aan werk, het vergroten van het economisch perspectief voor de inwoners van deze gemeente. Het werken aan een arbeidsmarkt met voldoende variatie en tegelijkertijd gebruik maken van de sterke punten van deze regio. Daarvoor is het nodig, vraag en aanbod met elkaar te matchen, als gemeente keuzes durven te maken en natuurlijk ervoor zorgen dat het blijvend onder de aandacht wordt gebracht.

De PvdA wil daarom dat er concreet zicht is op het vervolg van de regiomarketing. Juist nu de stichting naar de zorgvuldige opbouw snel vaker naar buiten treedt, moet het kind niet met het badwater weggegooid worden. Het is nog hard nodig dat Emmen en zijn mogelijkheden breed en luid worden uitgedragen. De fractie zal dit uitgangspunt in dit kader dan ook met een motie ondersteunen.

Motie 2: (Regiomarketing PvdA)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***regiomarketing sinds een aantal jaren serieus wordt opgepakt;***
- ***financiering voor regiomarketing tot en met 2016 via een fonds verloopt en na 2016 het fonds is uitgeput;***
- ***vanaf 2017 voornamelijk geen middelen beschikbaar zijn voor regiomarketing;***
- ***de raad bij tussentijdse informatievoorziening zich herhaaldelijk positief heeft uitgelaten over inzet van de Stichting Regio Marketing Emmen;***
- ***SRME de afgelopen jaren erin geslaagd is regiomarketing adequaat aan te pakken en resultaat heeft geboekt;***
- ***het voornemen is, gebruik te blijven maken van de Stichting Regio Marketing Emmen voor het vergroten van de naamsbekendheid;***

Overwegende dat

- ***het gewenst is dat blijvend wordt gewerkt aan het onder de aandacht brengen van de mogelijkheden van onze regio;***

- *het goede werk van SRME het verdient en nodig maakt dat ook na 2017 regiomarketing onverkort wordt voortgezet;*
 - *evaluatie in 2016 vooral focus moet hebben op mogelijke verbeterpunten;*
- Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om*
- 1. in de begroting voor de jaren 2017 en volgende concreet middelen op te nemen om regiomarketing ook vanaf 2017 onverkort doorgang te laten vinden;*
- En gaat over tot de orde van de dag.'*

De PvdA is blij dat het college de handschoen heeft opgepakt als het gaat om een nota met strategische keuzes tot en met 2030. Maar ook nu moet de gemeente zaken 'Aanpakken en doen'. Zij kan bijvoorbeeld niet te lang wachten met een visie op het centrum van Emmen. En nogmaals: dat is voor de Partij van de Arbeid een economisch vraagstuk waarbij de ruimtelijke ontwikkelingen uiteindelijk volgend zijn. Wat de fractie betreft mag dat onderwerp dus van programma wijzigen.

In programma 5 staat ook AREA vermeld: logisch, het gaat daar over een van de inhoudelijke functies. Daarom vertrouwt de PvdA erop dat het college in het besluit om te komen tot een hogere bronscheiding ook de derde container voor zij die dat willen, mogelijk maakt. Maar AREA is wat de Partij van de Arbeid betreft meer dan de afvalinzamelaar – zij heeft het al vaker gezegd op deze plaats. Het blijft echter angstaanjagend stil rond de toekomst van AREA en dat terwijl bijvoorbeeld deze maand in de commissie over de EMCO-groep is gesproken en de noodzaak tot omvorming tot het leerwerkbedrijf. De kansen liggen wat de Partij van de Arbeid voor het grijpen. Wanneer gaat de raad horen welke plannen er zijn en hoe die gerealiseerd gaan worden? De afvalscheiding in programma 5 betekent banen voor hen die ze hard nodig hebben – 'Aanpakken en doen', dus.

De EMCO werd al even aangeroerd en in dat verlengde heeft de fractie een vraag aan het college. In de Kadernota is te lezen dat er veel uit de eigen organisatie kan. Het komt wat dat betreft dicht bij een kadersteunende personeelsbegroting waarover de Partij van de Arbeid al vaker heeft gesproken. Wat haar wel bezighoudt is vervolgens de vraag of de gemeente als organisatie wel haar morele verplichting invult door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen. Heeft het college hier concrete plannen voor, zodat het geen 'wettelijk moeten' wordt? En na de brief over de meicirculaire natuurlijk ook de vraag of de tekorten bij de EMCO-groep nu wel of niet ten laste van de Reserve Sociaal Domein worden gebracht.

Als laatste inhoudelijk onderdeel wil de Partij van de Arbeid aandacht vragen voor wonen. In de Kadernota wordt de nieuwe Woningwet opgevoerd als de reden voor een nieuwe woonvisie. Wat de fractie betreft een beetje een lijdzame houding. Welke belemmering ervaart het college in de huidige nota om het stuur vanuit de nieuwe wet in handen te nemen? De gemeente Emmen moet toch ook aan de slag met de instrumenten die zij nu heeft? Zij moet toch ook nu het gesprek aangaan met corporaties en andere als het gaat om de gewijzigde behoeften in de woningmarkt?

Een van de gesprekken die zeker gevoerd hoort te worden is die met de eigenaren en eventueel verhuurders van de verpleeg- en verzorgingstehuizen in deze gemeente. Onlangs kondigde de Tangenborgh Zorggroep aan dat zij personeel moest laten gaan. De motivatie was een veranderende zorgvraag waarbij mensen zelfstandiger blijven wonen. 'Minder vraag naar de geboden dienst', zou men het kunnen samenvatten. De fractie van de Partij van de Arbeid vraagt zich nu het volgende af. Zoals valt af te leiden uit de berichtgeving zijn en blijven nog veel mensen c.q. ouderen op een vorm van zorg aangewezen. Het zou dus heel goed kunnen dat deze mensen vanuit hun beschermde woonomgeving een beroep op zorg en ondersteuning willen doen. Aan de andere kant zijn en blijven er veel mensen die hun hart in de zorg hebben liggen en niets liever doen dan ouderen van dienst zijn bij hulp en ondersteuning die zij soms nodig hebben. Wat zou er handiger zijn dan deze twee met elkaar te combineren? Dus eerst de concrete vraag of het college al het initiatief heeft genomen om met eigenaren en verhuurders van verplegings- en verzorgingstehuizen een breed plan op te zetten om de lege kamers op een andere wijze beschikbaar te maken. Dit voor een groep die daar behoefte aan heeft, waarbij die nieuwe huurders tegelijkertijd de garantie krijgen – uiteraard tegen betaling, dat realiseert de PvdA zich – dat zij zonnig een beroep kunnen doen op zorg. Het kan toch niet zo zijn dat men twee groepen in de kou laat staan omdat er in dit huis geen initiatieven worden ondernomen?

Er hoeft dus wat de fractie betreft geen nieuwe nota te komen. Maar er moet als de wiedeweerga met de mensen aan de slag worden gegaan voor het oppakken van de verantwoordelijkheid. Dan zou de gemeente volgens de PvdA moeten beginnen met de nieuwe blijverslening van het SVn. Als zij de mensen vooral de kans wil geven om in de eigen wijk of dorp te blijven wonen, is dit een zeer bruikbare regeling. Het Aanvalsplan Wonen heeft hiervoor al een basis gelegd en de Partij voor de Arbeid wil via een motie aan het college hier zo snel mogelijk een concrete invulling aan te geven.

Motie 3: Blijverslening (PvdA)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- *het landelijke Aanjaagteam Langer Zelfstandig Wonen (maart 2015) een aantal aanbevelingen heeft gedaan waaronder de mogelijkheid van het verstrekking van de 'blijverslening' van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn);*
- *in het kader van de decentralisaties er nadruk gelegd is op de zorgaspecten van ouderenzorg;*
- *veel ouderen geen financiering meer krijgen voor woningaanpassingen en hun vermogen vaak vastzit in hun woning;*

Overwegende dat

- *de blijverslening een revolverend fonds betreft, waarbij geïnvesteerde middelen grotendeels terugvloeiën naar de gemeente;*
- *ten gevolge van de vergrijzing steeds meer ouderen deel uit gaan maken van onze gemeenschap;*
- *de Wmo erop aanstuurt ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen;*
- *het instellen van een blijverslening een concreet instrument is om invulling te geven aan de transformatieopgave van de bestaande woningvoorraad;*
- *in het Aanvalsplan Wonen reeds is aangegeven dat het Fonds Duurzaamheidslening en Stimuleringslening (Particuliere Woningverbetering) bij SVn een rol kan spelen bij het levensloopbestendig maken van woningen;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

1. *uiterlijk bij de Begroting van 2016 de raad een voorstel voor te leggen om de blijverslening te introduceren;*
2. *de bij SVn ongebrachte middelen voor het Fonds Duurzaamheidslening en Stimuleringslening (Particuliere Woningverbetering) ook hiervoor in te zetten;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Ten slotte een opmerking over de eigen planning- en controlcyclus van de gemeente Emmen. Met elkaar is ernaar gestreefd de behandeling van de Kadernota meer het karakter van een Algemene Beschouwing te geven. Deze kan dan als opmaat dienen naar de op te stellen begroting. Kan het college aangeven, zeker tegen de achtergrond van de bijbehorende besluittekst van de voordracht, hoe men de deze dag ingebrachte beschouwingen gaat verwerken in de begroting? De raad kan toch onmogelijk richting mee willen geven en vervolgens de Kadernota én de financiële consequenties vaststellen?

De PvdA-fractie herkent in deze Kadernota vele harde kaders uitgedrukt in telbare eenheden. Dat is niet onbelangrijk. Maar wat zeker ook van belang is: waar wil je naartoe? Hoe ziet deze samenleving eruit over een aantal jaren? Wie woont hoe en waar en waar verdienen we onze boterham? Vragen die inmiddels wel een antwoord verdienen. En daarbij hoopt de fractie dat eenieder zich een andere uitspraak van Einstein ter harte wil nemen: "Logica brengt je van A naar B. Verbeelding brengt je overal."

De voorzitter vult nog aan dat Einstein ook gezegd heeft dat de tijd alleen maar bestaat omdat alles anders tegelijk gebeurt. Maar goed, de voorzitter voelde dit einde in het PvdA-betog al aankomen, dus hij dacht: laat ik eens iets opzoeken.

De heer Oldenbeuving komt over de Berap en de grondexploitaties wel in tweede termijn te spreken, nu eerst de Kadernota 2016. Voor de CDA-fractie was deze Kadernota, de eerste van dit college, aanleiding om even terug te grijpen op haar kernwaarden. En een daarvan is dat ieder mens verantwoordelijk is voor zijn of haar eigen doen en laten en verantwoordelijkheid draagt voor zijn of haar medemens. Anders gezegd: heb uw naaste lief als uzelf. Niet de overheid of de markt heeft het primaat

maar wijzelf en daarmee de samenleving als geheel. Het CDA heeft zijn Algemene Beschouwing dan ook de titel meegegeven ‘Aanpakken door los te laten’.

In het Bestuursakkoord staat: ‘Deze collegeperiode de leefbaarheid in dorpen en wijken centraal, investeren in maatwerkoplossingen en initiatieven van EOP’s, bewoners en verenigingen ondersteunen en zoeken naar de ‘ja’ – Obama zou zeggen: ‘Yes we can!’’. In de Kadernota is daarom ook een belangrijk rol weggelegd voor het thema ‘de andere overheid’. Het stuk begint er praktisch mee. Terecht wordt het belang gesignaleerd van een meer participerende overheid, een overheid die loslaat en deelneemt aan initiatieven en het sluit daarmee naadloos aan op de geest van het coalitieakkoord, zoals vorig jaar afgesloten tussen Wakker Emmen, de Partij van de Arbeid en het CDA.

Tot een nadere uitwerking komt het echter nog niet in deze Kadernota en dat vindt de CDA-fractie jammer. De Kadernota is immers bij uitstek het moment om de hoe-vraag te beantwoorden: hoe doe je dat nou, die andere overheid? Hoe doe je dat nou, meer ruimte bieden aan de samenleving? Hoe transformeer je naar een andere overheid? Een overheid die minder kan en minder doet, maar die niet de handen ervan aftrekt, die complementair werkt en er is voor mensen en er wil zijn namens mensen. Dat is de essentie volgens het CDA. De fractie is daarom benieuwd naar de uitkomsten van de zeven experimenten zoals het dorpsbudget van Zwartemeer en de dorpscoöperatie in Nieuw-Dordrecht. Hoe is het gegaan? Wat was er goed? Wat was er minder? Wat kan beter? En als het goed is verlopen, hoe wordt dat dan verder uitgerold? Dat vergezicht mist het CDA nog in deze Kadernota. De fractie vindt ‘het voorstel om de andere overheid in de tweede helft van 2015 uit te werken’ – want dat staat er – te weinig concreet. Hoe ziet het college het vervolg?

Een tweede algemene vraag over de Kadernota betreft het conceptbesluit. De collega-fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid wees daar ook al even op. Het college stelt voor dat deze dag de raad besluit ‘de financiële consequenties van deze Kadernota te vertalen in begrotingswijzigingen’. Dat is overigens volstrekt aan het besluit dat de raad in deze zaal al nam over de Kadernota, maar in deze Kadernota staan wel veel meer concrete punten die je dan als begrotingswijziging zou moeten vertalen. Dat betekent dat het daarmee meer begroting wordt dan een kader en dat zou kunnen betekenen dat de discussie van deze dag en de mogelijke moties meteen worden overruled als de raad aan het eind van deze dag instemt met het voorstel zoals dat voorligt. Dat kan niet de bedoeling zijn, de heer Oldenbeuving denkt ook niet dat dat de bedoeling is van het college, maar de fractie hoort graag van B&W hoe de raad dat besluit dan moet duiden.

Namens de CDA-fractie wil de heer Oldenbeuving dan ingaan op een drietal onderwerpen: onderwijs, zorg en cultuur. En over het laatste onderwerp zal hij aan het einde van zijn betoog een motie indienen.

Onderwijs. Alle in deze Kadernota genoemde ambities hebben als beginpunt onderwijs en in de ogen van het CDA verdient dit dus een nauwkeurige beschouwing. In de Kadernota staan in grote lijnen de trends en de ontwikkelingen beschreven. Het CDA vindt het uitstekend dat er aandacht is voor aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt, maar men hoopt dat ook het vrijwilligerswerk op de scholen aandacht krijgt en behoudt. Er wordt steeds meer van de samenleving gevraagd en desondanks heeft dit kabinet de maatschappelijke stage afgeschaft en dat terwijl het voor het behoud van vrijwilligers in de toekomst belangrijk is dat jongeren al vroeg ervaren hoe het is om zich ergens belangeloos voor in te zetten.

Dan het passend onderwijs: dit staat onder andere voor thuisnabij onderwijs. Er zijn plannen in ontwikkeling om leerlingen met stoornissen die nu in Zwolle onderwijs volgen, op reguliere scholen in Emmen onderwijs te bieden, zo leest het CDA in de Kadernota. Wat houden deze ontwikkelingen in voor het OPDC, het Orthopedagogisch Didactisch Centrum – voor degenen die deze afkorting niet kennen? De heer Bussemakers stelt dat scholen moeten concurreren door samen te werken. Als het gaat om de zorgprofielen van scholen binnen het passend onderwijs wil het CDA graag weten of er door scholen al een profielkeuze is gemaakt. Of houden ze allemaal vast aan het basisprofiel? Indien goed afgestemd zou dit in zekere mate voor de profilering van scholen in de ogen van de fractie een kwaliteitsverbetering kunnen opleveren. Thuisnabij onderwijs door een nauwe samenwerking, dat was de insteek. Het CDA vindt de onderwijskoers die door de gemeente is ingezet goed, maar wil tegelijkertijd een denkrichting meegeven. Laat het adagium ‘meer van de samenleving en een andere overheid’ ook doorwerken in het onderwijs binnen deze gemeente. En laat schoolbesturen, bijzonder en openbaar, samenwerken en ook hier net als de overheid durven los te laten.

Zorg. De staatssecretaris heeft in het kader van de huishoudelijkehulptoelage voor 2015 en 2016 extra geld uitgetrokken om de werkgelegenheid in de zorg te behouden. Dit betekent dat men was- en strijkservice kan inkopen voor een eigen bijdrage van 5 euro per uur. En toch is de animo nog gering. De fractie denkt dat dit onder andere wordt veroorzaakt door het wegvallen van de WTCG-landelijke korting. En bij de behandeling van de Begroting 2015 – de aanwezigen in de raadszaal weten het nog – heeft het CDA erop aangedrongen een bedrag van 200.000 euro in te zetten voor chronisch zieken en gehandicapten om een deel van de eigen bijdrage te vergoeden. Het amendement waarin dit is verwoord, is toentertijd ook unaniem in deze raad aangenomen. De fractie moet helaas constateren dat dit nog steeds niet is uitgevoerd en mensen niet op de hoogte zijn wat dit allemaal voor hen betekent. De CDA-fractie kan zich voorstellen dat deze onzekerheid de mensen noodgedwongen doet besluiten af te zien van de was- en strijkservice en dat zou jammer zijn. Graag hoort het CDA van de wethouder hoe hij beide punten, de tegemoetkoming met betrekking tot de eigen bijdrage van de chronisch zieken en gehandicapten enerzijds en de werkgelegenheid op korte termijn anderzijds, gaat aanpakken. De fractie benijdt de rol van het college in het sociale domein overigens niet. Naar de grote decentralisaties per 1 januari van dit jaar moet de zorg door de gemeente worden geregeld, maar dan wel met veel minder geld – kabinet, bedankt.

En de volgende overheveling dreigt eraan te komen: het kabinet gaat belastingcadeautjes uitdelen. En los van de macro-economische discussies over de btw zit het venijn op de laatste pagina van de brief van de staatssecretaris van een week vóór deze vergadering. Daarin wordt voorgesteld dat de gemeenten meer belasting mogen heffen. Deze impact is veel groter dan die van de meicirculaire, kan de heer Oldenbeuving de toehoorders verzekeren. Want er staat namelijk niet expliciet bij dat dan de uitkering uit het Gemeentefonds tegelijkertijd fors wordt verlaagd. En dat betekent naar mening van het CDA de facto het faillissement van onder andere deze gemeente. Doordat nu landelijk het geld wordt verzameld voor de zorg en lokaal wordt herverdeeld, is er een solidair systeem waarmee arme regio's worden gesteund door rijkere regio's. Als dit Randstad-kabinet zijn plannen doorzet, moeten de kansarme regio's voor een groot deel zelf via lokale belastingen het geld bij elkaar brengen om de zorg te kunnen blijven betalen. De fractie hoort graag hoe het college en de partijen die connecties hebben met dit kabinet, tegen deze ontwikkelingen aankijken en bereid zijn hiertegen stelling te nemen.

De heer Scheltens hoort de heer Oldenbeuving zeggen 'het staat er niet bij'. Maar hij geeft daar wel een hele bloemlezing erachteraan wat dat zou kunnen betekenen – waarschijnlijk een mindere uitkering van het Gemeentefonds. Dat staat er niet in, dat is de invulling van de heer Oldenbeuving en hij stelt daar ook een vraag over aan het college. Is dat de eigen invulling van het CDA of staat het er wél in?

De heer Oldenbeuving zal de zin die hij zojuist heeft uitgesproken, nog even letterlijk herhalen: *'Want er staat namelijk niet expliciet bij dat dan de uitkering uit het Gemeentefonds tegelijkertijd fors wordt verlaagd.'* Als je de achterliggende stukken leest, dan wordt helder dat de belastingkorting die wordt verstrekt, alleen maar kan worden gefinancierd door de uitkering uit het Gemeentefonds te verlagen. De heer Oldenbeuving kan zich voorstellen dat dit heel erg opgevallen is, want het staat er erg verdekt.

De heer Huttinga werd toch een beetje getriggerd door de opmerking van de heer Oldenbeuving, want hij denkt dat de raad hiermee toch te vroeg beren op de weg gaat plaatsen met dit soort verhalen. Het is juist zo dat vele omringende landen een veel beter opgetuigd gemeentelijke belastingheffingssysteem hebben, waardoor gemeenten meer mogelijkheden hebben en de heer Huttinga ziet dat geen van die landen in grote problemen zijn. Hij hoort nu een telefoon afgaan en vermoedt dat er iemand op gebak wil trakteren. Maar daar mag de heer Huttinga zich officieel niet mee bemoeien. Maar hij wilde dit de heer Oldenbeuving nog even meegeven: laat de raad van Emmen nog even afwachten hoe dit verder ingevuld wordt, er moet nog zoveel discussie plaatsvinden.

De heer Oldenbeuving zegt dat dat juist is. In veel landen is het lokale belastinggebied groter dan in Nederland. Wel is het zo dat dingen als overhevelingen van zorgtaken naar gemeenten in andere landen veel minder voorkomen dan hier. Met andere woorden: hier wordt een belastingmaatregel, heeft de heer Oldenbeuving het idee, ingevoerd om dat soort onderdelen te kunnen betalen, terwijl het

in andere landen veel meer geeft om lokale keuzes ten aanzien van bijvoorbeeld het onderhoud van wegen, zwembaden en theaters – kortom: de ‘gewone dingen voor de mensen’.

De heer Scheltens triggerden even de kleine vier woordjes die de heer Oldenbeuving tussendoor zei, namelijk ‘heb ik het idee’. De VVD denkt dat dat de juiste toevoeging is, dus het is de eigen inkleuring van de heer Oldenbeuving.

De heer Oldenbeuving erkent dat: op basis van het nodige leeswerk komt hij tot die conclusie inderdaad. De CDA-fractie zal overigens deze boodschap op deze wijze naar haar landelijke vertegenwoordigers afgeven – dat moge duidelijk zijn.

Cultuur. Tot slot cultuur en meer specifiek: breedtecultuur en de daarover in te dienen motie. De motie is reeds uitgebreid verspreid onder de leden van de raad en de heer Oldenbeuving zal haar dan ook niet uitgebreid voorlezen, maar even de essentie duiden. De tekst wordt zometeen ook onder de anderen in de raadszaal verspreid. De essentie is dat de lagere kosten van het nieuwe theater benut moeten worden om een impuls te geven aan de breedtecultuur en het versterken van de culturele infrastructuur. Door het wegvallen van CQ van vorig jaar is een nieuwe, verbindende rol nodig. In het ondernemingsplan van de Stichting Kunstbeweging wordt dit al benoemd, maar nog niet ingevuld. Er zijn wel zelfstandige aanbieders maar er is nog geen netwerk. Ook hier geldt: faciliteren en aanjagen. Een culturele verarming van deze gemeente ligt op de loer als dit niet wordt opgepakt en dan heeft Emmen straks een prachtig theater, maar zonder cultureel fundament.

Motie 4: Breedtecultuur (CDA)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015, heeft kennisgenomen van de Kadernota 2016, waarin wordt geconstateerd dat ingaande 2016 een bedrag van 289.000 euro op het vlak van kunst en cultuur zal vrijvallen als gevolg van een lager exploitatiebudget van het nieuwe theater;

Heeft kennisgenomen van de Berap-I 2015, waarin wordt vermeld dat er ten aanzien van de exploitatie van het theater nog een oude taakstelling van 70.000 euro openstaat;

Constaterende dat

- *de ingebruikneming van dit nieuwe theater blijktens diezelfde Kadernota tevens leidt tot hogere OZB-opbrengsten voor de gemeente;*
- *met de realisatie van de recente taakstelling van 750.000 euro en met de realisatie van bovengenoemde taakstelling van 70.000 euro het beleidsveld Kunst en Cultuur die bijdrage is geleverd;*
- *met het faillissement van de Stichting Centrum voor Beeldende Kunsten een groot deel van de culturele infrastructuur verloren is gegaan;*

Overwegende dat

- *cultuur een waarde in zichzelf heeft, maar ook een belangrijke rol kan vervullen bij participatie en emancipatie van inwoners;*
- *cultuur bijdraagt aan het imago van de gemeente en aan de lokale identiteit;*
- *voor de ontwikkeling van het culturele klimaat een netwerk, waarin mensen en activiteiten met elkaar verbonden worden, van groot belang is;*
- *zoals bij topsport ook topcultuur, waaronder het theater, niet zonder breedtecultuur kan;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. bij de opstelling van de Begroting 2016 en volgende de taakstelling van 70.000 euro op de exploitatie van het theater te effectueren;*
- 2. het restant van de middelen ‘Exploitatie theater’ te gebruiken voor de ontwikkeling van kunstzinnige vorming in dorpen en wijken en het versterken van de culturele infrastructuur; daarbij dient de inzet van deze middelen in het kader van Culturele Gemeente 2015-2016 als aanjager;*

En gaat over tot de orde van de dag.’

De heer Scheltens is het absoluut eens met het CDA ten aanzien van diens opmerkingen over het voorgestelde besluit. De heer Oldenbeuving heeft daarbij aangegeven over punt 1 in de besluittekst graag een antwoord te willen ontvangen van het college. Mocht dat onbevredigend zijn, heeft de CDA-fractie dan al een amendement in voorbereiding?

De heer Oldenbeuving zegt dat de heer Scheltens hem goed kent, want hij weet dat heeft de heer Oldenbeuving inderdaad voorbereid. Dus daarover geen misverstand. Overigens gaat het hem niet zozeer om besluitpunt 1, want daarin gaat het over de Berap. Maar voor de heer Oldenbeuving gaat het veel meer over besluitpunt 3, want daarin gaat het over het financiële aspect van de Kadernota en daar ligt zijn doopceel.

Voordat **mevrouw Hoogeveen** inhoudelijk het een en ander wil gaan zeggen, heeft zij eerst een brandende vraag aan wethouder Arends. D66 begint niet zoals de PvdA met een citaat, maar met de vraag of de bloem op zijn revers nog een speciale betekenis heeft. Hij is de laatste tijd als ambassadeur van het NK wielrennen te zien, dus misschien staat dit er wel synoniem voor een gele trui ofzo.

De voorzitter verzoekt de heer Arends aan deze brandende nieuwsgierigheid bevrediging te geven.

Wethouder Arends antwoordt dat het niet zo is dat hij bevorderd is van ridder naar prins. Maar vorig jaar hebben de leden van het college allemaal deze mooie witte anjer toegestuurd gekregen van de organisatie van de Nationale Veteranendag. Het is bekend dat het aanstaande zaterdag 27 juni weer zover is en het college is vorig jaar ook al gevraagd om in de week vóór de Nationale Veteranendag dit symbool te dragen om aandacht te geven aan het belang van de veteranen in Nederland. Met dit statement wil de heer Arends daar graag gehoor aan geven en hij heeft warme gevoelens voor de veteranen in Nederland.

Mevrouw Hoogeveen hecht ook belang aan de verbondenheid met de veteranen, dus dat is een heel goede zaak.

Richting het CDA dan: het wetenschappelijk bureau van D66 heeft een boekje uitgebracht, '*Ordering op orde*' geheten. Mevrouw Hoogeveen leent het graag uit aan de heer Oldenbeuving.

De heer Oldenbeuving wil het boekje heel graag lezen, maar wat moet hij daarin vinden?

Mevrouw Hoogeveen antwoordt dat het boekje iets vertelt over de ordeningsprincipes van de samenleving. Zij refereert hieraan omdat de heer Oldenbeuving daar in zijn betoog iets over zei.

De heer Oldenbeuving kent de ordeningsprincipes van het CDA, maar hij is dan heel benieuwd wat die van D66 zijn.

Mevrouw Hoogeveen doet daarom deze handreiking.

De voorzitter hoort dan na de vakantie wel tot welke consequenties dit heeft geleid. Dan mag mevrouw Hoogeveen nu met haar beschouwing beginnen.

Mevrouw Hoogeveen zegt dat haar fractie van de Kadernota 2016 heeft kennisgenomen, de Berap-I, het Meerjarenperspectief Grondexploitaties en afgelopen dinsdagmiddag 23 juni kregen de raadsleden de brief over de uitkomsten van de meicirculaire 2015. Het hoeft geen betoog dat D66 deze graag eerder had willen hebben, omdat dit nogal wat financiële consequenties heeft, temeer daar de meicirculaire zelf al drie weken eerder verschenen is. Toch sluit het college af met een positieve noot door te veronderstellen dat er zonder een nieuwe bezuinigingsronde een sluitende Begroting 2016 kan worden gepresenteerd. De D66-fractie helpt het college dit hopen, want er is nog een aantal zaken in financieel opzicht erg onzeker.

D66 vindt het een goed voorstel om één algemene reserve te gaan vormen voor het sociale domein. Wat de fractie betreft mag daar het hele inkomensdeel bij betrokken worden en niet alleen, zoals nu wordt voorgesteld, de extra eigen bijdrage uit deze algemene reserve te halen. Want D66 is voorstander van het zoveel mogelijk in één hand houden van alles aan sociale zaken: zorg, welzijn, jeugd en onderwijs te maken heeft. Dit omdat er veel verbanden tussen die onderwerpen zitten. De wensen van B&W waarop de transformatie in het sociaal domein zich moet vertalen deelt D66 helemaal. Al eerder riep de fractie op om te komen tot een stichting of bestuurscommissie voor wat betreft het openbaar onderwijs. Emmen is een van de laatste gemeenten waar de gemeente nog bestuurder is. Kan de wethouder toezeggen om dit te laten onderzoeken en zijn er ten minste al

gesprekken gaande tussen de verschillende onderwijsbesturen om de scholen open te houden door denominatieve samenvoeging in bepaalde dorpen? D66 hoorde hier het CDA ook al iets over zeggen. Dan over een aantal programmaonderdelen uit de Kadernota en de Berap-I samengevoegd het volgende.

Inwoners en Bestuur. De fractie vraagt zich af of het bedrag van 130.000 euro voor decentrale huisvesting of facilitering nog steeds nodig is. Het lijkt haar namelijk veel. Verder is D66 benieuwd of de decentralisatie van budgetten richting de EOP's, ook gelet op de btw-perikelen, nog doorgaat of niet.

Economie en werkgelegenheid. D66 is benieuwd of er nu al duidelijkheid is over het in te leggen deel door de provincie op het Regieplan Windenergie. De fractie verneemt dit graag van de wethouder. Ook wil zij het college oproepen om de verblijfsrecreatie goed te faciliteren, bijvoorbeeld op de locatie van het huidige dierenpark – mevrouw Hoogeveen komt hier later nog op terug.

Jeugd en onderwijs. Al jaren staat er geschreven dat de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt verbeterd moet worden, maar hoe gaat die nou vormkrijgen? Dan over de laaggeletterdheid: dit is een speerpunt van Drents belang. Stichting Lezen en Schrijven gaat dit inventariseren. Hoe gaat de gemeente dit concreet aanpassen? En ook de D66-fractie is benieuwd naar de analyse over de Verordening Leerlingenvervoer.

Bouwen, wonen en milieu. D66 wil ook graag naast het zwerfafval aandacht voor de noodzaak van de graffitiwrijving. Een schone omgeving draagt bij aan de leefbaarheid van de dorpen en wijken.

Inkomensondersteuning. Kan de wethouder iets vertellen over de stand van de Wwb extra opgave uitstroom op dit moment? In de Berap is te lezen dat die nog steeds risicovol is. Ook is de fractie benieuwd waarom het verbeterplan, dat bij de toekenning van de MAU hoort, niet volledig is geëffectueerd. Kan de wethouder dit toelichten? Want D66 praat hier over een onzekerheid van 3,1 miljoen. Wanneer is het onderzoek afgerond naar de bewindvoeringskosten? Deze stijgen heel hard en andere partijen zeiden hier ook al iets over. D66 denkt dat er misschien nog iets gedaan kan worden aan de kosten van bewindvoering zelf. Als laatste in dit onderdeel is de fractie het helemaal eens met het gesteld onder het kopje 'Oud voor nieuw'.

Sport en cultuur. Aangezien er niets vermeld staat over de plannen voor een nieuw zwembad gaat de D66-fractie ervan uit dat dit verder wordt uitgesteld. Ook is zij benieuwd of er plannen zijn om het aantal Muzeval-bezoekers in dit laatste jaar nog in de benen te houden en zo ja, welke zijn dat dan? Ook D66 vindt cultuur erg belangrijk en men wil graag middelen gebruiken voor de ontwikkeling van kunstzinnige vorming in dorpen en wijken en het versterken van de culturele infrastructuur – de fractie ondersteunt de motie van het CDA hierover.

Sociaal domein. In het Bestuursakkoord staat dat het sociale domein budgettair de begroting in zou gaan. Waarom blijf je met budgettair neutraal als je de dekking van de loonkosten afbouwt uit het werkdeel en betaalt uit de algemene middelen? Bij de EMCO op bladzijde 33 staat '*datum besluit nog noemen, wat wordt de datum?*'. Dit zijn een van de interne notities die volgens D66 op deze wijze niet naar buiten gepubliceerd hadden moeten worden. Wat D66 betreft moet er vaart achter de oprichting van het leerwerkbedrijf gezet worden. Verder wordt er gesproken over een bredere scope: D66 denkt dat dat heel goed is, heel prima. En dat kan wat de fractie betreft samen met het inkomensdeel en het minima-armoedebeleid zoals mevrouw Hoogeveen al vermeld heeft in de inleiding. Verbaasd was de fractie over de zin op bladzijde 34: '*Er is dus meer tijd om de kosten te realiseren aangaande de verlenging van het ESF-project.*' Het realiseren van kosten is toch niet het uitgangspunt? Graag een uitleg van de wethouder hierover. Hoe nobel ook het streven om de werkgelegenheid in stand te houden, met al deze kortingswonderen houdt het een keer op en de fractie denkt dat met de aanvullende korting van het Rijk op de huishoudelijke hulp dit helaas uiteindelijk niet zonder werkgelegenheidseffecten kan blijven. D66 heeft al meerdere keren aangegeven dat bij veranderingen in uitvoering, door bijvoorbeeld afname van de vraag, de formatie hierop bijgesteld moet worden en de fractie is blij dat het college bij de invulling van de taakstelling hier nu ook aan denkt.

Nieuw beleid. D66 is het eens met het gestelde onder 'Burgerbegroting'. Men wil namelijk dat de overheid de kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte daaraan geeft. De sleutel tot verandering ligt bij de mensen zelf en de fractie wil dat de overheid daarbij aansluit. Zo is zij ook van mening dat de zorg voor de speelvoorzieningen moet worden overgedragen aan de EOP's. Wakker Emmen heeft die zorg ook al. Waarom is er zo'n achterstand in het onderhoud van de kunstwerken en de wegen, het niet-opnemen van het onderhoud van het centrumplein. Dit lijkt D66 een bekend gegeven en niet iets wat uit de lucht is komen vallen. Ook is men benieuwd naar het ambitieniveau dat het college heeft op tot 2020 nog eens 3 miljoen extra krediet nodig te hebben.

Kostendekkendheid begraven. Het lijkt de D66-fractie een open deur dat als je nog een keer het tarief voor begraven gaat verhogen, dat tot een afname van het gebruik hiervan leidt en men hoopt dat een verdere efficiëntie dit kan voorkomen.

Plan van aanpak stationsomgeving. Bij D66 roept dit plan meteen de vraag op: hoe staat het met het onderzoek om het station te verplaatsen naar de plek van het huidige dierentuin? Het is bekend dat de loopafstand op dit moment 1,2 kilometer is naar het toekomstige Wildlands en van het verplaatsen van het station naar de locatie van de huidige dierentuin is een van de voordelen dat de loopafstand met ongeveer 400 meter wordt verkort. De fractie van D66 heeft tijdens de begrotingsbehandeling al gepleit voor Boulevard-Oost – dat weten de aanwezigen vast nog wel. Ook hebben studenten van het Technasium een interessant plan gepresenteerd voor de invulling van de huidige locatie van het dierenpark. De raad heeft aan voorbereidingskosten 670.000 euro beschikbaar gesteld; hoe staat het daarmee? D66 wil met klem wijzen op het belang van een goede invulling van de huidige dierenparklocatie, bijvoorbeeld met een deel verblijfsrecreatie – hier komt dit onderdeel weer tevoorschijn – en het belang van een goede entree ook voor het openbaar vervoer en de loopafstand vanaf Wildlands.

De oplossingsrichtingen. D66 is ervan uitgegaan dat de aangestelde leegstandregisseur ook de leegstand van de gemeentelijke panden probeert tegen te gaan of op te lossen. Kan de wethouder aangeven hoe het daarmee staat? Hèhè, éindelijk wordt er ook naar de formatie gekeken in verband met de lagere bouwleges – de complimenten hiervoor van de fractie. Maar D66 blijft aandacht vragen voor de juiste man of vrouw op de juiste plek. Een veranderende overheid vraagt andere competenties van haar ambtenaren. Ook vindt men het fijn dat wordt heroverwogen om de bijdrage van de EMCO anders dan uit de algemene middelen te laten bijleggen. D66 complimenteert het college voor het invullen van de taakstelling op de gemeenschappelijk regeling. Wel heeft de fractie zorgen over de controlerende mogelijkheden als gemeenteraad over gemeenschappelijke regelingen in het algemeen. Over het Meerjarenperspectief Grondexploitatie (MPG) vraagt D66 zich af of het herbezien van de benodigde voorzieningen meegenomen wordt in dezelfde systematiek als de nieuwe systematiek van het benodigde weerstandsvermogen. D66 gaat ervan uit dat het college de risico's van het MPG ook goed gekwantificeerd heeft. Verder komt daarbij dat, hoe je het wendt of keert, de gemeente nog te veel grond heeft en er moet alles op alles worden gezet om de financiële last van de gronden in ieder geval in het Rundedal drastisch te verminderen.

Tot slot wil de D66-fractie nog het volgende kwijt. Zij vindt de stukken die voorliggen logischer van opzet en in begrijpelijker taal opgesteld. Wel denkt zij dat de Kadernota de beleidsmatige ontwikkelingen en de Berap-I de budgettaire ontwikkelingen voor nog meer leesgemak kunnen worden samengevoegd onder dezelfde programma's. Bij de Berap-I kwam de fractie nog wel wat interne opmerkingen tegen die vast niet bedoeld waren voor publicatie. In het Meerjarenperspectief Grondexploitatie ziet D66 goede en duidelijke toelichtingen en de fractie wil dan ook iedereen die hieraan heeft meegewerkt, bedanken voor de inzet.

De voorzitter begrijpt dat D66 op dit moment geen moties heeft in te dienen?

Mevrouw Hoogeveen bevestigt dit.

De voorzitter wil dan het woord geven aan de heer Schoo van de Drentse Ouderenpartij.

Dan meldt hij gelijk ook even dat de heer Leutscher inmiddels ook is binnengekomen.

De heer Schoo stelt dat beperkte financiën de politiek permanent dwingt tot het maken van keuzes. Maar waar ook voor gewaakt moet worden is dat de politiek niet meer en meer verwordt tot boekhouden voor gevorderden. Voordat men het weet begrijpt niemand het meer – de heer Schoo komt hier later nog even op terug.

Er zijn kadernota's geweest waarbij grotere en pijnlijkere ingrepen werden voorgesteld dan de Kadernota die nu voorligt. Dan zou je als winst kunnen zien. Maar alle kleine bezuinigingen komen uiteraard wel op het pakket dat de afgelopen jaren al steeds is genomen en waar de mensen de gevolgen op dit moment van ondervinden. De DOP heeft nagedacht op welke wijze zij deze gemeente en haar inwoners deze dag een goede dienst kan bewijzen.

Als eerste kwam de fractie terecht bij de drie decentralisaties. Volgens de DOP bestaat de noodzaak voor een grondige eerste evaluatie van de drie decentralisaties. De fractie denkt dat het op dit moment mogelijk moet zijn een goed onderscheid te maken tussen de overgangs- en structurele problemen. Het is van belang, de structurele problemen in kaart te brengen omdat het kabinet vooraf heeft aangegeven, tot aanpassingen bereid te zijn als dat noodzakelijk mocht zijn. Ook zijn er in Den Haag naar het

schijnt miljoenen – misschien wel miljarden – beschikbaar om te worden uitgedeeld. De heer Schoo wil hierbij nog de woorden van VNO-NCW-voorzitter Hans Boer aanhalen, die gisteren aangaf dat vanuit de werkgevers het nog niet goed lukt de toegezegde extra banen te scheppen voor mensen met een arbeidsbeperking. Vorige week stond een artikel in Binnenlands Bestuur over de problemen in de wetgeving van de Wmo en dat gevreesd wordt dat rechters niet zo gemakkelijk zullen meegaan in de wijze waarop gemeenten nu bij de Wmo bezuinigen. Als deze problemen niet voor Emmen, dan is dat uiteraard geweldig nieuws. Misschien dat zij dan een voorbeeldgemeente kan worden. Maar als de problemen ook in deze gemeente gelden, dan bewijst de raad de gemeente en haar inwoners geen dienst om hier in Den Haag geen aandacht voor te vragen. Nu geen aandacht van de structurele problemen van de drie decentralisaties zou een gemiste kans zijn. De vraag van DOP aan het college is: is men bereid om de mogelijk structurele problemen van de drie D's vóór september in kaart te brengen en de raad hierover te rapporteren? De heer Schoo kan zich voorstellen dat overleg met andere gemeenten hierbij zinvol kan zijn. Uiteraard is hij ook benieuwd hoe andere partijen hiertegen aankijken.

Inspraak op zorg is net zo belangrijk als inspraak bij de parkeerplaatsen en windmolens. Een volgend punt ten aanzien van de drie decentralisaties is de inspraak. Deze inspraak heeft over de drie D's weinig plaatsgevonden. Dat er veel tijdsdruk was is daar een belangrijke oorzaak van. Door de tijdsdruk zijn vele zaken ook door de raad naar het college gedelegeerd. Nu de overgang en de invoering van een groot deel hebben plaatsgevonden, is het misschien tijd om structureel na te denken over de inspraak bij de Wmo, de Wet Jeugdhulp en de Participatiewet. Kijkend naar het afgelopen jaar moet geconstateerd worden dat bij onderwerpen die de ruimtelijke ordening aangaan meer inspraak mogelijk is en plaatsvindt dan bij zorg- en participatievraagstukken.

De heer Eggen zou graag willen weten wat de heer Schoo precies met de inspraak bedoelt, want hij denkt dat ten aanzien van de drie D's door dit college en ook het vorige college – de heer Eggen noemt daarbij de naam Henk Jumelet – heel veel inspraakrondes zijn geweest.

De heer Schoo erkent dat er inderdaad rondes zijn geweest onder wethouder Jumelet, maar dat is in de ogen van de Drentse Ouderenpartij niet voldoende, dat moet aan de gang blijven. Daarna is het stil geworden, terwijl er wel allerlei besluiten zijn gekomen.

Volgens **de heer Eggen** zijn bij elk besluit nadrukkelijk meningen en opmerkingen meegenomen van allerlei cliëntenraden, dus hij begrijpt niet exact wat de heer Schoo daarmee bedoelt.

Als de heer Eggen zijn verhaal nog even aanhoort, komt **de heer Schoo** daar nog even op terug straks. Maar de zorg zou wat inspraak betreft toch net zo belangrijk moeten zijn als parkeerplaatsen, windmolens en fietspaden. De Cliëntenraad Wwb, de Wsw-raad, de Seniorenraad en de Wmo-raad doen goed werk. Maar de vraag is of de burgers ook niet direct de inspraakmogelijkheden moeten hebben. Waarom de inhoud van de contracten niet al vooraf voorleggen aan mensen en hun vragen mee te denken? Andere vormen van inspraak niet als vervanging van adviesraden, maar als aanvulling. Je kunt alleen lid van de Cliëntenraad Wwb – de heer Schoo heeft begrepen dat deze inmiddels samengevoegd is met de Wsw-raad en de Participatieraad – worden als je geen baan hebt. De vraag is of dat met de Participatiewet nog wenselijk en verstandig is.

De heer Eggen denkt dat de gemeente daar al 'superdemocratisch' optreedt. Bij elke commissievergadering kan elke burger inspreken op elk moment op elk onderdeel. Dus hij denkt dat dat ook gebeurd is, dus hij begrijpt niet exact hoe de heer Schoo dat wil doen. Wil hij dan de huizen van iedereen bij langsgaan? De heer Eggen ziet de mogelijkheden daar niet voor, maar de heer Schoo schijnbaar wel. Kan hij aangeven hoe hij dat zou willen zien?

De heer Schoo zou wat betreft die voorlichtings- maar ook die inspraakavonden, die indertijd zijn gehouden in het kader van de Wmo, wat vaker willen zien, zodat de gemeenteraad en het college eens wat vaker naar de mensen toe gaan en dat voorleggen. Want je hebt nu mogelijkheden bij de ruimtelijke ordening om bezwaar te maken, zienswijzen in te dienen en dat soort zaken. Dat kan niet altijd bij de zorg en daar wil de heer Schoo wat meer ruimte voor proberen te krijgen.

De DOP heeft ook geen pasklare antwoorden op hoe de gemeente de inspraak bij zorgvraagstukken zou moeten doen. Misschien is het een kwestie van experimenteren in dezen. Wel denkt de heer Schoo dat een betere organisatie van inspraak en meer directe betrokkenheid van de burgers vooraf kunnen leiden tot een beter beleid en dat zal ook meer draagvlak opleveren voor de bezuinigingen en pijnlijke maatregelen. Zou het college voor dit jaar een verkenning willen doen hoe de inspraak inzake Wet Jeugdhulp, Wmo en de Participatiewet verder kan worden uitgebouwd en de raad over de verschillende mogelijkheden vóór het einde van het jaar willen informeren? Daarbij het verzoek hierbij de bestaande adviesraden te betrekken. Uiteraard is de DOP ook benieuwd hoe de andere partijen hiertegen aankijken.

Bij 'Nieuw beleid' staat onder de in te lopen achterstand onderhoud kunstwerken met een bedrag van 164.000 euro per jaar, in te lopen achterstand onderhoud wegen 240.000 euro per jaar. *'Inhalen van achterstallig onderhoud als nieuw beleid'*? Deze woordkeuze vindt de fractie nogal eigenaardig en opmerkelijk. Het is zomaar een voorbeeld van hoe bij de fractie de spontane gedachte opkwam: politiek is meer en meer boekhouden voor gevorderden. In het verleden heeft de DOP samen met de fractie van Wakker Emmen meerdere malen voorstellen ingediend voor het beter inzichtelijk maken van de kadernota's en begrotingen. Bijvoorbeeld de splitsing in uitgaven voor wettelijke verplichte taken en voor niet-wettelijk verplichte taken. De DOP-fractie moet constateren dat een van de partijen, Wakker Emmen, nu ook aan de andere kant van de tafel zit en dat de slag ter verbetering en inzicht van de presentatie van de cijfers nog niet is gemaakt. Mocht de DOP bij de behandeling van de begroting weer deze constatering moeten doen, dan zal zij overwegen de oude gezamenlijke motie van zolder te halen.

De ontwikkeling van de gemeentelijke reservepositie verbetert vanaf 2016, maar dit jaar wordt er nog op ingeteerd. Alleen laat de praktijk de afgelopen jaren zien dat de gemeente met de reservepositie niet al te ruim in haar jasje zit. De voorgestelde richting van bezuinigingen zijn in vergelijking met de voorgaande jaren niet zeer ingrijpend. Of er nu al ingrijpend bezuinigd moet worden, kun je politiek van mening over verschillen. Wil je niet nog drastischer bezuinigen, dan is er iets voor te zeggen om dat nu wél te gaan doen. Volgens de DOP is er wel noodzakelijk dat de mogelijkheden voor drastische bezuinigingen tijdig in kaart moeten worden gebracht. Want als het tegenzit voorkomt dit een hoge tijdsdruk en dat er alsnog maatregelen genomen moeten worden. De vragen van de fractie aan het college zijn als volgt. Denkt het college dat de maatregelen in de Kadernota een zodanig voldoende solide basis hebben dat ingrijpende bezuinigingen de komende tijd niet noodzakelijk zullen zijn? Is het college bereid in de komende maanden al een pakket ingrijpende bezuinigingsmaatregelen voor te bereiden?

De heer Scheltens ziet dat het goed gaat met Nederland: het IMF complimenteert Nederland met zijn economische ontwikkeling van meer dan 2 procent. Het IMF is van mening dat de regering belangrijke stappen heeft gezet met haar hervormingen van onder meer de huizenmarkt, de financiële sector en de arbeidsmarkt. De heer Scheltens citeert: *'Deze maatregelen hebben het financieel systeem versterkt en geholpen het aantrekkende herstel te consolideren.'* Einde citaat.

Twee landelijke economen, de PvdA-coryfeeën Willem Vermeend en Rick van der Ploeg, gaven in een artikel in De Telegraaf een week eerder aan dat somberheid heeft plaatsgemaakt voor optimisme. De vlag kan nog niet uit, maar de beide heren maken korte metten met de politieke geluiden dat kortingen op sociale uitgaven moeten worden teruggedraaid en er sprake zou zijn van sloop en afbraak. Bij aanvang van het kabinet-Rutte II werd 55 procent van de netto-uitgaven besteed aan sociale zekerheid, arbeidsmarkt en zorg en dit jaar wordt dat ongeveer 57 procent. Dat is meer dan ooit. Hoezo afbraak? En de uitdaging voor de gemeente Emmen is hoe zij de positieve economische trend, die in Nederland merkbaar en voelbaar is, ook hier in Emmen post kan laten vatten. De VVD zou de Kadernota dan ook als ondertitel *'De uitdaging'* willen meegeven. Een uitdaging is inmiddels verworpen tot een woord dat meestal betekent het oplossen van een moeilijk probleem. Maar deze dag wil de fractie juist positief aankijken tegen deze Kadernota en de komende jaren voor Emmen: uitdagend. En zoals men van de liberalen gewend is: positief, oplossingsgericht, maar kritisch waar zij dat nodig achten.

Uit de Kadernota valt op te merken dat de gemeentelijke organisatie ondanks de vele doorgevoerde bezuinigingen nog steeds actief en flexibel meedenkt in hoe het vraagstuk om met minder geld toch nieuwe taken opgepakt of problemen opgelost kunnen worden. En daarnaast is de Kadernota goed leesbaar en de keuzemogelijkheden voor de raad zijn goed inzichtelijk gemaakt – een compliment waard.

Het college is nu een jaar onderweg en het lijkt erop dat de voorzetten die door het vorige college zijn gegeven, nu worden ingekopt. De heer Scheltens doelt daarmee op de centrumprojecten die snel achter elkaar gereedkomen. De uitdaging voor dit college is dan ook om nu volop de vruchten te plukken van wat gezaaid is. Maar gaat dat lukken?

Laat de VVD beginnen met de economische ontwikkelingen. Zij hoort en ziet tegenstrijdige signalen in Emmen. De omzet van de detailhandel stijgt weer enigszins, maar de leegstand is hardnekkig groot. Werkgelegenheid staat bij een aantal grote bedrijven onder druk of neemt af, maar Teijin en DSM behoren wel tot de top van de wereld als het om techniek en milieu gaat en Draka hevelt productie over van Amsterdam naar Emmen. Maar hoe zit het dan met het MKB? Ongetwijfeld zal een aantal middelgrote bedrijven weer mensen aannemen. Maar hoeveel? De fractie heeft daar geen cijfers van. Wellicht kan het college haar helpen of gaat de belangstelling van de VVD te veel uit naar juist de grote bedrijven? Het initiatief Moederdag Plus heeft ondanks dit de volle steun van de fractie. Maar de VVD stelt daarbij wel de voorwaarde om dan niet alleen de grote holdings, maar juist ook het MKB van Emmen hierin een plaats te geven en de fractie zal hiertoe de volgende motie indienen.

Motie 5: Moederdag Plus (VVD)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***het college van burgemeester en wethouders het voornemen heeft om een 'Moederdag Plus'-event te organiseren in 2016 ter gelegenheid van het gereedkomen van de Centrumvernieuwing Emmen;***
- ***de doelstelling daarvan is – citaat uit de Kadernota: 'Deze Moederdag Plus levert als onderdeel van de economische promotie onder meer een bijdrage aan een groter aantal stuwende bedrijven en aan behoud en uitbouw van werkgelegenheid.';***

Overwegende dat

- ***het wenselijk en kansrijk is om Emmen te promoten;***
- ***het MKB de grote banenmotor van Emmen is;***
- ***het wenselijk is dat het MKB en grote industriële bedrijven elkaar ook tijdens dit event kunnen ontmoeten;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

1. in het programma van de Moederdag Plus ook ruim aandacht te schenken aan en verbindingsmogelijkheden te creëren voor het lokale MKB in Emmen en omgeving;

En gaat over tot de orde van de dag.'

Het op een hoger plan brengen van de Aanjaagorganisatie Hightechsystemen en Materialen is prima en past volledig in de visie van de VVD. Maar in het kader van de economische ontwikkeling mist zij het gehele toeristische beleid: in de Kadernota wordt er met geen woord over gerept.

De fractie verwacht veel van de Integrale Visie Centrum Emmen: samenwerking tussen ondernemers en gemeente. Fijn dat het college in de herkansing gaat en nu samen optrekt met de ondernemers. De VVD verwacht dat de ondernemers open oog en oor hebben voor het pakken van kansen zoals de centrumvernieuwing. De bevolking wordt steeds enthousiaster, de VVD hoopt de middenstand ook.

Corporaties moeten zich bij de hervorming van de volkshuisvesting concentreren op hun kerntaak: sociale woningbouw. De nieuwe wetgeving voorziet een grotere en sturende rol voor gemeenten. Pakt Emmen dit ook op? De noodzaak wordt in het programma Bouwen en Wonen goed aangegeven maar de fractie mist de urgentie. Pakt Emmen de uitdaging op? Wanneer is de Woonvisie geactualiseerd? Wethouder Otter zei in het Dagblad van het Noorden van 24 april: *"Ik zet vol in op meer woningbouw de komende jaren. Daar mogen ze mij op afrekenen."* Maar wat is dan 'meer'? Hoeveel woningen staan er in de planning? Zijn er afspraken gemaakt met de corporaties?

Het derde compliment van het IMF ging over de hervorming van de arbeidsmarkt. Voor de VVD gaat die nog niet ver genoeg: te veel geluiden van werkgevers die schromen om mensen aan te nemen vanwege financiële risico's die ze niet kunnen overzien of opbrengen. Maar daar gaat de gemeente niet over. Wel over het plan om in de periode 2015-2018 800 mensen te laten uitstromen naar werk: ambitieus maar ook noodzakelijk. De inspanningen die hiervoor moeten worden verricht krijgen de volle steun van de fractie. Maar kan het college de raad een tussenstand geven? In het vragenhalfuur was te horen dat inmiddels 161 mensen zouden uitstromen. Maar dit jaar zouden dat er 350 moeten zijn.

Gaan we dat halen? Dat is een vraag aan het college.

Dan 'Vierkant Voor Werk': eveneens ambitieus maar weinig SMART. Hoe staat het hiermee? Het lijkt erop alsof er in de Tweede Kamer meer over wordt gesproken dan in dit huis. En hetzelfde geldt voor de Brusselse lobbyist voor de vier noordelijke steden. Wat is de exacte lobbyopdracht en waarom kan de lobbyist worden afgerekend? Of is dat een voorbeeld van inputdenken?

Binnen het sociale domein zijn forse hervormingen op gang gebracht – noodzakelijke hervormingen, het is een begin. Er is nog een lange weg te gaan. De VVD vindt dat de raad over het sociale domein in Emmen prima wordt geïnformeerd. Een noodzakelijke maar niet eenvoudige hervorming met niet alleen gevolgen voor de burgers in Emmen, maar ook voor de werkgelegenheid. De zorg in Nederland is de afgelopen jaren gegroeid, telt 1,1 miljoen banen en is daarmee de grootste werkgelegenheidssector van Nederland. En je kunt er bijna op wachten dat daar banen moesten verdwijnen. Maar als dat gebeurt, dan is dat pijnlijk. Juist in Drenthe waar de zorg qua werkgelegenheid oververtegenwoordigd is, is het zaak om dan boventallige werknemers ook naar ander werk te begeleiden. De Kadernota geeft een realistisch beeld over het sociaal domein. Er is volgens de VVD een goede keuze gemaakt met het samenvoegen van programma en het instellen van één reserve. Maar de VVD wil ook een extra kader meegeven voor de Begroting 2016. De taken bewindvoering en wasvoorziening wil zij vanuit het programma Inkomensondersteuning overhevelen naar het programma Sociaal Domein. Eventuele mee- of tegenvallers kunnen dan binnen dat programma met de bijbehorende reserve worden opgevangen. Misschien zou de gemeente wel verder moeten gaan: waarom niet het gehele programma Inkomensondersteuning naar het programma Sociaal Domein? De participatie en de daaraan gekoppelde financiële inkomensondersteuning horen immers bij elkaar.

De VVD heeft, net als het CDA en de PvdA, ook een aantal kritische kanttekeningen bij de Kadernota, met name over het gebrek aan daadkracht. Over Afval Anders is bijvoorbeeld te lezen dat het scheidingspercentage niet wordt gehaald en daarmee ook niet de geplande bezuiniging. Hoe zit dit? De ontwikkeling van AREA, ook al genoemd. Wanneer wordt de raad hierover geïnformeerd? Het TROP: wat is de visie van het college op het toerisme in Emmen? Verder nog de aanpak van het tekort leerlingenvervoer en de actualisering van de Woonvisie. Het tekort op de jeugdhulp wordt wel signaleerd, maar de VVD mist de aanpak om dit tekort terug te dringen. Als de agendapunten van het sociaal domein er niet waren, zou de raad wellicht één keer per twee maanden kunnen vergaderen. De agenda's staan soms akelig leeg. De VVD roept het college op, daarom actiever aan de slag te gaan met de punten zoals de heer Scheltens die zojuist heeft genoemd.

Alvorens hij naar de financiële positie wil kijken, wil hij toch een doorkijk maken naar de toekomst, de genoemde Strategienota Emmen 2030. De VVD is benieuwd hoe daarin de visie op de krimp in de grensstreek wordt verwerkt. Hopelijk niet vanuit de slachtofferrol, maar met een positieve visie. Want opvallend is dat het college, buiten de gemeenteraad om, het standpunt heeft ingenomen om deel te nemen aan de regio Oost-Drenthe en daarbij hoort ook dat het college Emmen als krimpregio ziet. Uit diverse rapporten blijkt dat over 20 jaar tweederde deel van Nederland een krimpgebied is. Dus Emmen moet zichzelf niet in een negatieve uitzonderingspositie plaatsen: kijk naar andere ontwikkelingen. In 2040 behoren Zwolle en Groningen tot de acht sterkst in bevolking groeiende stedelijke regio's van Nederland: daar moet Emmen zijn voordeel mee doen en hierop anticiperen. De focus van Emmen zou moeten liggen op het versterken van allerlei soorten verbindingen met Zwolle en Groningen: bijvoorbeeld een betere doorstroming van N381 richting Beilen of zelfs misschien ook wel richting Drachten of naar de andere kant ook. En Drachten is een hightech stad met heel veel overeenkomsten met Emmen. Voorts hoopt de VVD-fractie dat in de Strategienota het wensdenken gaat stoppen, maar realiteitszin de boventoon voert. Emmen en een beperkt aantal kernen worden relatief sterker en kleine dorpen en buurtschappen worden kleiner. Voorzieningen kunnen niet overal in stand worden gehouden: dat is een lastige boodschap maar volgens de VVD onontkoombaar.

Dan de financiële positie. De fractie heeft tijdens de behandeling van de jaarrekening het al uitvoerig gehad over de reservepositie en het weerstandsvermogen van de gemeente en zij ziet dan ook een daling naar een reservepositie van 14,6 miljoen. Daarna loopt deze weliswaar op, maar de Kadernota kent ook een groot aantal p.m.-posten en daar is de VVD niet gerust op. Zoals genoemd is voor 2016 ook nog een taakstelling om het tekort van 1,6 miljoen – dit bedrag is het inmiddels volgens de VVD na de meicirculaire – te dichten. Maar in de brief over die meicirculaire lijkt het college nogal laconiek te doen over het dichten van het tekort. Dat verbaast de VVD. Welke oplossing heeft het college in de

zak die de raad niet kent? Hoe dan ook, mocht dit niet gehaald worden, dan betekent dit het opnieuw aanspreken van de reserves en de VVD denkt dan ook dat de vermogenspositie versterkt dient te worden en dient hiertoe een motie in. De fractie noemt die 'de motie 1 miljoen'. Zij gaat over het miljoen dat de raad vorig jaar bestemd heeft voor het Fonds Dorpen en Wijken om in ieder geval in 2015 mogelijk te maken om projecten te kunnen uitvoeren. Inmiddels is het eerste project geweest en dat is Nieuw-Amsterdam-Veenoord: dit wordt gedekt door middel van kapitaalslasten. En een ander voorstel dat vorig jaar in de begroting stond, Brugstraat Klazienaveen, wordt uit de normale begroting gedekt en voor zover bij de fractie bekend is er op dit moment nog geen ander project dat in 2015 van start zou gaan. Dus de VVD verzoekt het college om bij het opmaken van de Begroting 2016 de 1 miljoen uit het Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken weer terug toe te voegen aan de algemene reserve.

Motie 6: Motie 1 miljoen (VVD)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***in de raadsvergadering van 26 maart 2015 het raadsvoorstel Actieplan Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken is vastgesteld;***
- ***in dit actieplan een bedrag van 1 miljoen euro is voorzien als eenmalige voeding uit de bestemmingsreserve voor het boekjaar 2015;***
- ***in de gemeenteraad van 30 april 2015 de Structuurvisie Centrum Nieuw-Amsterdam-Veenoord is vastgesteld;***
- ***het bijbehorende investeringskrediet gedekt wordt door middel van kapitaallasten;***
- ***de verantwoordelijk wethouder bij de beantwoording heeft aangegeven dat de uitvoering en daarmee de uitgaven waarschijnlijk in 2016 plaats gaan vinden;***
- ***uit deze Kadernota blijkt dat van de herinrichting Brugstraat in Klazienaveen door middel van nieuw beleid wordt voorgesteld om deze uit de normale begroting te dekken;***
- ***de algemene reserve op 1 januari 2016 wordt geraamd op 14,6 miljoen euro en daarmee fors onder het gewenste weerstandsniveau komt;***

Overwegende dat

- ***de eenmalige voeding van 1 miljoen euro uit de bestemmingsreserve bedoeld was om, alvorens het aanbestedingsvoordeel van het theater kon worden benut, al in 2015 projecten te kunnen honoreren die voldoen aan de voorwaarden van het Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken;***
- ***voor zover bekend geen plannen bekend zijn die in aanmerking komen voor het Stimuleringsfonds;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. bij de opmaak van de Begroting 2016 de 1 miljoen euro uit het Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken toe te voegen aan de algemene reserve;***

En gaat over tot de orde van de dag.'

De VVD begon haar bijdrage met een compliment aan de organisatie, waarvan deze gemeenteraad veel vraagt, soms in de vorm van bezuinigingen óp die organisatie maar vaak ook om rapportages. En als het college van mening is dat men dezelfde informatie op een eenvoudigere manier aan de raad kan leveren, dan heeft dat de steun van de fractie. Maar de VVD geeft daarbij als voorbeeld de vraag op welke wijze aan de gemeenteraad nog gerapporteerd dient te worden over de Centrumvernieuwing Emmen. Nu men de voltooiing van veel projecten nadert kan het volgens de VVD wel een onsje minder: minder dure externe adviseurs en een afgeslankt Projectbureau CVE. De fractie hoort daar graag de mening van de andere partijen over.

Tot slot: er is een lastige weg te gaan richting de Begroting 2016 en in de termen van de wielersport lijkt deze weg meer op een kasseienroute dan op een glad geasfalteerde weg. Echte wielrenners zien dit als een uitdaging en niet als een probleem. Zo kijkt de VVD ook aan tegen het sluitend krijgen van deze Begroting 2016.

Als de fractie van **de heer Leutscher** kijkt naar de fase waarin de gemeente staat en naar de opzet van de Kadernota, dan kruipt haar wel het gevoel dat LEF! in een soort schemergebied zit. De vorige Kadernota c.q. Begroting is met name tot stand gekomen in het verlengde van het vorige college. Vorig jaar is afgesproken om met een Perspectiefnota te komen met een visie, te starten vanaf januari 2016.

Nu bevindt de gemeente zich in een tussenjaar waarin het college visieloos en zonder een duidelijk beeld het jaar in wil en een beleid ervoor wil opzetten. In die zin – de heer Leutscher spreekt maar even op eigen titel – heeft LEF! er wel spijt van dat men vorig jaar niet wat scherper eraan heeft vastgehouden om al dit jaar te beginnen met die Perspectiefnota. Want het is te zien waar dit toe leidt: tot veel onderzoek, veel dingen nader moeten bekijken, ‘als, dat...’, p.m.-posten – vul maar in. In die zin moet de gemeente oppassen dat het geen Floriade gaat worden. Het roept bijna het beeld op van het nummer van Benny Neyman, ‘Hij weet niet hoe’.

Om te laten dat als je praat over visie, je ook iets daadwerkelijk handen en voeten kunt geven – waarbij het college praat over een meerjarenplan maken voor bijvoorbeeld het gebied van zwerfafval – , heeft de LEF!-fractie een motie waarin zij duidelijk aangeeft dat visie en ook participatie hand in hand gaan. Zij stelt namelijk voor om in het kader van vervuiling van de samenleving op milieugebied het college te vragen dat in het kader van het op te stellen meerjarenplan voor de aanpak van zwerfafval, projecten gebiedsadoptie door scholen worden gestimuleerd en gefaciliteerd. En hierbij wordt eveneens samenwerking gezocht met en een beroep wordt gedaan op het maatschappelijk verantwoord ondernemen van bijvoorbeeld AREA en McDonald’s, zodat het ook een bestendig karakter kan krijgen. Zo gemakkelijk liggen de voorbeelden voor de hand om uiteindelijk visie om te zetten in daden. Maar dat appelleert ook aan de verantwoordelijkheid die burgers dragen voor de eigen samenleving en daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen – in dit geval de jeugd. Dat participatie sowieso geen gemakkelijk onderwerp is voor dit college mag uit het afgelopen jaar wel blijken, waar men keer op keer in aanvaring komt met belangrijke groepen in de samenleving, waar niet wordt geluisterd, waar niet actief geluisterd, laat staan dat er naar wordt gehandeld.

Motie 7: Gebiedsadoptie (LEF!)

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***de gemeente Emmen en het milieu gebaat zijn bij een schone(re) leef- en werkomgeving;***
- ***zwerfafval niet alleen het milieu aantast, maar ook maatschappelijke ergernis veroorzaakt;***
- ***de gemeente Emmen in ieder geval tot en met 2022 jaarlijks een subsidie (Afvalfonds Verpakkingen) à 120.000 euro – geormerkt geld – ontvangt voor het schoner maken van de omgeving;***
- ***van het ontvangen subsidievoorschot voor 2013 en 2014 nog een surplus bestaat van 210.307 euro;***

Overwegende dat

- ***het bewustzijn van en het zich verantwoordelijk voelen voor een schone eigen woon-, school- en speelomgeving deel uitmaakt van ieders opvoeding en persoonlijke en maatschappelijke vorming;***
- ***het leren verantwoord om te gaan met het milieu nooit te vroeg kan beginnen;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. in het kader van het op te stellen meerjarenplan voor de aanpak van zwerfvuil projecten van gebiedsadoptie door scholen te stimuleren en te faciliteren;***
- 2. hierbij eveneens samenwerking te zoeken met en beroep te doen op het maatschappelijk verantwoord ondernemen van bijvoorbeeld AREA en McDonald’s, zodat projecten een bestendig karakter krijgen;***

En gaat over tot de orde van de dag.’

Een mooi voorbeeld is ook de beroering die in het Dagblad van het Noorden van 24 juni is ontstaan met name bij de ondernemers als het gaat om het NK wielrennen. Vooropgesteld: een prachtig traject om te doen met elkaar en ook de fractie van LEF! zal het komend weekend actief aanwezig zijn, niet op de fiets maar wel aan de kant. Maar het toont wel aan hoe moeilijk het soms is om goed te communiceren en om dingen uit te voeren die aansluiten bij de wensen en behoeften in de samenleving. Iets meer overleg en iets meer afstemming hadden misschien kunnen leiden tot een ander type parcours of een andere verkeerssituaties.

Waar LEF! zich wat zorgen over maakt is de set regels die gewijd worden aan de integrale visieontwikkeling van Memmencentrum. Nu het nieuwe park en het nieuwe plein eraan zitten te komen, heeft de fractie nog één groot vraagteken als het gaat om de locatie Hoofdstraat. Is dat vanaf volgend jaar januari de holle kies van de gemeente en zal het misschien nog wel jaren duren voordat dat concreet ingevuld wordt?

In dat kader moet de heer Leutscher het ook hebben over de 17 miljoen. LEF! heeft in het kader van de jaarrekening daar al een opmerking over gemaakt: men wil het college toch nadrukkelijk meegeven om in het kader van de begroting en het meerjarenperspectief die 7 miljoen die de gemeente nog niet binnenheeft – waarbij het Rijk zijn morele verplichting nog niet nagekomen is – daarin toch mee te nemen. Want als de gemeente het niet voor elkaar krijgt, dan wordt het wel een financieel gaat waar zij invulling aan moet gaan verlenen.

Datzelfde geldt – wat LEF! ook bij de jaarrekening genoemd heeft – voor het vraagstuk van het weerstandsvermogen. Er is de raad toegezegd dat in de loop van de komende maanden er criteria worden geformuleerd hoe om te gaan met de reserves van de gemeente. Maar mocht blijken – dat wil de heer Leutscher het college alvast meegeven – dat er al zicht is op het feit dat de criteria zodanig uitpakken dat zij nopen tot extra bezuinigingen, dan moet je uiteindelijk toch beleid gaan ontwikkelen om de komende jaren weer wat vet op de botten te krijgen. Dat betreft twee onzekere factoren die wat de fractie betreft van essentieel belang zijn voor de op te stellen begroting. En een derde kan LEF! daar nog aan toevoegen – misschien iets kleiner van aard, maar toch: waar men uitgaat van de omslagrente en de rekenrente van 4 naar 3,5 procent gaat. Dan zul je toch zien dat de rente weer langzamerhand begint te stijgen, dus de vraag is hoe reëel over een halfjaar nog is in de Kadernota als het gaat om de renteontwikkeling.

Een week vóór deze vergadering is een deel van de raad naar Duitsland geweest om zich te verdiepen in de Duitse cultuur en in de Duitse structuur. Even los van het feit dat het buitengewoon gezellig was voor de onderlinge samenwerking, stond de inhoud in feite centraal. Daar is de LEF!-fractie nog meer overtuigd geraakt van het feit hoe belangrijk het is dat het spreken van de taal van je burens aan de oostkant van essentieel belang is om meer kansen op samenwerking en het vinden van werk. En een vraag aan het college is om daar nadrukkelijker mee aan de slag te gaan. De wethouder heeft in het voorjaar al gezegd dat de scholen het wel oppakken en de gemeente daar een stimulerende rol in zou vervullen. Stenden is druk bezig om daar projecten in te gaan ontwikkelen. LEF! vindt het wel een taak van het college om daar de vinger aan de pols te houden waar het gaat om de effecten van de leefbaarheid en de beschikbaarheid bij het zoeken van aansluiting tussen werkzoekenden en de arbeidsmarkt.

Daarmee heeft LEF!, denkt de heer Leutscher, wel de hoofdlijnen benoemd die de fractie ten aanzien van deze Kadernota in de eerste fase essentieel vindt. Tot slot moet de heer Leutscher toch even terug naar de commissievergadering BM&E van ongeveer een maand geleden, waar werd gesproken over de MER-rapportage. Wat daar aan bod is geweest en wat de fractie daar gezien heeft is dat de uitkomsten daar niet buitengewoon positief waren voor de gemeente als het gaat om de effecten van windmolens. Maar met name ook dat er weinig aandacht was – vond de LEF!-fractie althans – binnen de commissie voor het aspect van de economisch-toeristische potentie van de gemeente Emmen en de nadelige effecten daarvan. Elders in het land is te zien dat juist dat dat effect ervan wordt gebruikt om windmolens 20 kilometer te verplaatsen: dus meer in zee zodat ze niet meer in het zicht zijn. Daarbij komen we tot slot bij deze motie, die de heer Leutscher voor een deel wil voorlezen omdat het dan wat praktischer is om daar grip op te krijgen:

Motie 8: Windmolens en economisch-toeristische potentie (LEF!)g

‘De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- ***de gemeenteraad in het najaar in besluitvormende zin haar oordeel velt over de plaatsingsgebieden van windmolens in de gemeente Emmen;***

Eveneens constaterende dat

- ***in het (concept-)plan-MER Structuurvisie Windmolens de effectenbeoordeling voor alle alternatieven op alle beoordelingscriteria (zie tabel 6.1 van rapport Tauw) een dramatisch beeld oplevert, aangezien de maximale scores nihil zijn, echter merendeels negatief en dubbelnegatief (met uitzondering van de energieopbrengst);***
- ***tot de beoordelingscriteria onder andere behoren Natura 2000, landschap, historische geografie en archeologie die van waarde zijn voor de economisch-toeristische potentie van de gemeente Emmen;***

Overwegende dat

- ***bij een zorgvuldige besluitvorming over de plaatsing van windmolens – naast de milieueffecten en het maatschappelijk draagvlak – de mogelijke aantasting van de economisch-toeristische potentie dient te worden betrokken;***

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. specifiek onderzoek te doen naar de gevolgen van het plaatsen van windmolens in de gemeente Emmen voor de economisch-toeristische potentie in het algemeen en specifiek met betrekking tot de op het oog zijnde plaatsgebieden;*
- 2. de uitkomsten van het onderzoek ter beschikking hebben ten tijde van de voorbereiding van het plaatsingsbesluit;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Voordat **de heer Huttinga** begint, wil hij nog even een compliment geven aan wethouder Arends met betrekking tot zijn statement als het gaat om de Veteranendag. Want deze morgen bleek dat uit onderzoek naar voren is gekomen dat in elk geval zo'n kleine 60 procent van de jongeren – en dat praat de heer Huttinga over jongeren tot 25 à 26 jaar – niet eens weten wat Sbernica heeft betekend. Dit om maar eens iets te noemen wat toch heel recent nog gebeurd is.

'We hebben nog zoveel te doen. Ja, nog zoveel te doen.' Je zou de Kadernota van nu een persiflage op dit bekende lied van de band Toontje Lager kunnen noemen. En in het kader van wat gisteren is gebeurd met Thé Lau had de heer Huttinga misschien met *'Blauw, blauw, blauw'* moeten beginnen. Ze schrijven namelijk de vingers blauw, maar goed, de heer Huttinga heeft de titel van zijn beschouwing maar niet aangepast. Een van de leukste zinnen uit het liedje van Toontje Lager is: *'Sinterklaasgedichten maken, hoewel, het is pas juni nou.'* En de heer Huttinga moet bekennen dat hij datzelfde gevoel heel sterk kreeg bij de voorliggende Kadernota en de brief in het kader van de meicirculaire. Daarom is het wat de fractie van de ChristenUnie betreft ook best een beetje een waagstuk om te besluiten om *'in te stemmen met de voorgestelde oplossingsrichtingen'*. Immers, in een heleboel posten is dat nog niet uitgekristalliseerd of onvoldoende duidelijk. Moet er nader worden gekeken en onderzocht, dan is er eerst 'p.m.' neergezet etcetera. En dan de druk die meer en meer wordt opgebouwd in het sociale domein. De laatste alinea van wel heel erg laat ontvangen brief inzake de verwerking van de uitkomsten van de meicirculaire geeft in het voorgaande geschetste licht te denken. De heer Huttinga citeert die laatste alinea: *"Op basis van eerste verkenning denken wij dat het mogelijk is om zonder een nieuwe bezuinigingsronde tot een sluitende begroting te komen. Dat is uiteraard onder voorbehoud dat uw raad in de Kadernota 2016 de op geld gezette dekkingsmaatregelen vaststelt."* Zo lijkt het alsof niet of nauwelijks verder bezuinigd hoeft te worden, want dat gebeurt immers al in deze Kadernota die de opmaat is naar de begroting. Daarbij moet de raad dan wel even de voorgestelde dekkingsmaatregelen in deze Kadernota omarmen. Maar dat zou inhouden dat zij nu al de begroting vaststellen. Een finale afweging in november is dan feitelijk en formeel overbodig en onmogelijk geworden. Dat lijkt de ChristenUnie geen goede zaak. De raad zou in de ogen van deze fractie beter kunnen zeggen: *'College, aan de slag met de voorgestelde ideeën. Kijk nog eens kritisch of het in het kader van Emmen Sterk en Sociaal past – met dank voor dit goede adagium aan de PvdA –, of het allemaal wel thuishoort hier en kom dan met de begroting.'* Wat de ChristenUnie-fractie betreft gaat de raad daarom punt 4 in het besluit aanpassen, niet zozeer punt 3 en aangeven dat het college verder kan gaan met de uitwerking en nadere invulling van de voorgestelde dekkingsrichting. Ga eerst nog maar eens aan het werk, maak het concreter en beter, want er is nog zoveel te doen. En daarom overhandigt de heer Huttinga daartoe het volgende amendement:

Amendement 1: (ChristenUnie)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Overwegende dat

- er een Kadernota voorligt waarin diverse oplossingsrichtingen ten behoeve van het sluitend maken van de begroting zijn genoemd die nog om nader uitzoekwerk vragen, nadere concretisering, interne discussie en nadere afstemming met de raad;*
- na instemming met punt 4 uit het voorliggende besluit bij de Kadernota met inbegrip van de slotalinea in de bijbehorende brief betreffende de doorwerking van de meicirculaire op de begroting, de raad in november slechts een pro-forma besluit hoeft te nemen;*
- hiermee, gezien het voorgaand beschreven werk dat nog verricht moet worden ter verkrijging van de nodige duidelijkheid en concreetheid, te vroeg in het jaar invulling plaatsvindt van het budgetrecht van de raad op een te onnauwkeurig omschreven basis;*

Besluit,

Punt 4 van het besluit aan te passen met de volgende tekst:

“Dat het college met de in de Kadernota voorgestelde oplossingsrichtingen aan de slag kan gaan om die, waar nog nodig verder uitgekristalliseerd, ter nadere beoordeling en besluitvorming aan de raad voor te leggen bij de begroting voor 2016.”

En gaat over tot de orde van de dag.’

Waarom betreft de heer Huttinga daar nu juist punt 4 uit het besluit hierbij? Omdat dat als het ware een soort finale afsluiting is van het besluit: nu vaststellen in plaats van straks. En punt 3 – dat zei de heer Oldenbeuving ook al – is vorig jaar identiek aan de orde geweest. De heer Huttinga heeft dat nog steeds, net als vorig jaar, beschouwd als een soort zin die sloeg op het kadertje waarin alleen de financiële consequenties staan en niet zozeer de hele inhoudelijke invulling. Maar goed, daar kunnen de partijen het nog over hebben.

Om het college te helpen bij het extra kritisch zijn op zichzelf gaat de heer Huttinga een aantal zaken uit de Kadernota staccato en beknopt bespreken. Nogmaals, denk eraan dat de ChristenUnie en velen met haar er zwaar aan hechten dat Emmen sterk en sociaal moet blijven – wat er gebeurt. De fractie kijkt bijna reikhalzend uit naar het voorstel ‘De andere overheid’. Spannend of B&W daar een helder en werkbaar beeld over kunnen neerzetten. Een moeilijke klus, vermoedt de ChristenUnie, een hoop denkwerk om juist denken en werken uit handen te geven.

Het college geeft aan dat het beschikbare budget voor het sociale domein kaderstellend is. Dat vond en vindt de ChristenUnie een prima uitgangspunt. Daarbij geven B&W aan, een Algemene Reserve Sociaal Domein te willen inrichten. Moet dat dan niet gewoon een Reserve Sociaal Domein of een Egalisatiereserve Sociaal Domein zijn? Anders zijn de middelen naar mening van de fractie nog steeds algemeen inzetbaar – of het is een contradictio.

De ChristenUnie hoopt dat mede vanuit een groot callcenter zaakgericht gaan werken écht iets gaat opleveren. Vanuit de ervaring van de heer Huttinga en anderen hiermee geeft hij van harte het advies, er enorm goed op te gaan letten of het wel echt goed gaat werken. Het is, als je niet uitkijkt, een valkuil voor de organisatie met als resultaat: inwoners die gefrustreerd raken door het uitblijven van echte antwoorden. Dit omdat voorkant, proces en deskundige achterkant binnen de organisatie uit elkaar worden getrokken. En wie is uiteindelijk verantwoordelijk?

De voorgestelde projectverwerver EU-subsidies is op zich wel een goed plan, maar graag wel een heldere verantwoording van plannen en resultaten. Want er zijn al aardig wat loketten in dit gebied, zoals het SNN, het EBDD en de EDR.

Graag vraagt de ChristenUnie ook, met anderen, extra aandacht voor nog intensieve netwerken met de Duitse bureaus en wel met alle voor de gemeente van belang zijnde bestuurslagen. Dat de Duitsers nog meer bestuurslagen hebben dan de Nederlanders, mochten de deelnemers aan de Duitsland-cursusdag vernemen en dat belangrijke beleidsterreinen zoals werk en economie op verschillende niveau wordt aangestuurd en behandeld. Overigens, de complimenten aan het college dat men met zo’n zware delegatie meewas. De ChristenUnie-fractie verzoekt B&W hier nader op in te zetten en ook de betrokken medewerkers daarin een rol te geven, juist ook om het samenwerken met de Duitse bureaus ‘normaal’ te maken.

De fractie vindt het bijzonder dat het college nu al weet dat na de analyse op passend onderwijs en leerlingenvervoer een aanpassing van de Verordening Leerlingenvervoer nodig is om de beleidswijziging te ondersteunen. Waarvoor zijn onderzoek en analyse door NG4 dan nog nodig?

Bronscheiding en Afval Anders is een zaak die is blijven steken rond de verkiezingen van maart 2014 en de buitengewone uitslag daarvan. Wat de ChristenUnie betreft kan dat niet langer. Graag brengt zij met nadruk en in het licht van de ruimte binnen het armoedebeleid de oplopende noden, zoals die worden neergelegd bij Stichting Leergeld, onder ogen. Dit gezien de berichten van de dag vóór deze vergadering over de hoge kosten voor startende MBO-leerlingen. Is daarover voldoende contact met de Stichting? En verder zet het college wat de fractie betreft als het even kan een &-teken tussen bewindvoering en was- en strijkvoorziening, omdat het bij beide om iets belangrijks gaat voor kwetsbare groepen. En in de ogen van de ChristenUnie zijn de kosten van bewindvoering toch vastgelegd in de wet – althans als het gaat om het uurtarief. Dus waar die dan zo door oplopen zou misschien ook wel eens goed zijn om te weten.

Wederom brengt een planning- en controlstuk, zoals deze Kadernota er een is, uit in gebrek aan aandacht voor cultuur. Veelzeggend, vindt de fractie van de heer Huttinga, want het is helaas toch voor een deel ad-hocbeleid geworden en je kunt je afvragen wat er nog gedaan zou worden wanneer Emmen niet tijdelijk dé Culturele Gemeente was geweest. De plus die de fractie ontdekte op de begroting VRD (Veiligheidsregio Drenthe) heeft haar op z'n zachtst gezegd verwonderd. Daarnaast zou zij willen opmerken dat na haar inzicht de plus van circa 90.000 euro door moet lopen en vanaf 2018 wordt verhoogd met – en niet naar – 137.000 euro. Het college moet daarbij zijn eigen brief van 30 april jongstleden met kenmerk 15.034931 in ogenschouw nemen.

De ChristenUnie is content met het feit dat het college de opmerking over ruimte in de budgetten bij de afdelingen met betrekking tot de bedrijfsvoering bij nader inzien omver haalt. Het kwam ook een beetje over als een gezin waarvan de boodschappen doende vader bij de super staat te pinnen en ziet dat het saldo niet toereikend is, terwijl hij weet dat de spaarrekening nog aardig gevuld.

Extra aandacht wil de fractie naast de al in de Kadernota genoemde maatregelen in de fysieke omgeving vragen voor passende inzet voor de gevaarlijke oversteek vanaf het Snippenveld. Verder vraagt zij het college op maat aan de slag te gaan met de EOP's inzake de uitvoering van beleid voor speelvoorzieningen. Welke betekenis moet de ChristenUnie ontlenen aan een Reserve Grootonderhoud die vooralsnog op p.m. wordt gezet, gezien de huidige begrotingskrapte. Is het zo dat B&W hier weinig waarde aan hechten? En wat te denken van een centrale stelpost indexatie van 3 ton, die niet wordt gebruikt? Deze had kennelijk al in november 2010 boven water mogen komen.

De ChristenUnie-fractie is veel voorgestelde begrotingsoplossingen tegengekomen van een wat wankele soort of nog niet goed ingevuld. Daarnaast komt, als de gemeente niet heel goed oppast, het sociale domein spoedig onder grote druk te staan en zal de nu aangelegde reserve snel wegsmelten als sneeuw voor de zon.

Met dit als inhoudelijk slotopmerking, samen met al het voorgaande en het vele dat in de Kadernota is opgenoemd aan wat het college allemaal van plan is of wat nog nader ingevuld moet worden, kan de ChristenUnie met recht constateren dat er nog 'zoveel te doen is'. De fractie roept college en organisatie op, het met zorg en zorgvuldigheid te doen en zij wenst hun daarbij van harte Gods zegen toe.

Mevrouw Van der Woude ziet de Kadernota 2016, de eerste Berap van 2015 en het Meerjarenperspectief Grondexploitaties voorliggen. GroenLinks wil zich eerst toespitsen op de Kadernota. Hierin wordt het beleid voor de komende jaren op verschillende gebieden uiteengezet. Waar wordt in geïnvesteerd? Waar wordt op bezuinigd? Welke richting gaat deze gemeente op? GroenLinks heeft zijn vizier op de lange termijn gericht: wat is niet alleen goed voor de inwoners van de gemeente Emmen, maar wat is ook goed voor de toekomst, voor hun kinderen en voor de kinderen van die kinderen?

Wat de fractie hierbij opvalt aan de Kadernota is het gebrek aan duurzaamheid. Zij zou graag toch meer actie willen zien van deze gemeente en dit college op het gebied van het verduurzamen van deze gemeente. GroenLinks heeft dat al eerder gezegd, maar te denken is aan zonnepanelen op de overheidsgebouwen. Het plan dat hier voorligt, voorziet in de energieopwekking van het Centrumplein en de Hondsrugtunnel: dat is volgens mevrouw Van der Woude extra energie, en heeft geen betrekking op de huidige energiebesparing.

Verder kijkend is het verbod te zien op de chemische onkruidbestrijding in het programma Bouwen en Wonen. De inschatting wordt gemaakt dat de jaarlijkse meerkosten aan onkruidbestrijding tussen de 100.000 en 150.000 euro zullen bedragen. GroenLinks vraagt zich af waarop dat is gebaseerd; er zijn namelijk tal van mogelijkheden te noemen. Zo zijn iets simpels als azijn en experimenten met zoutoplossingen veel goedkoper dan de chemische alternatieven. Duurzaam hoeft niet per se heel veel te kosten. Wat verder loont is om bij de toekomstige aanleg van wegen en paden te kijken naar hoe je ze aanlegt. Door hierop duurzaam beleid toe te passen voorkom je achteraf hoge onderhoudskosten.

Wat de fractie verder ziet is het kopje 'Veiligheid', een belangrijk thema voor de komende jaren en waarbij wordt gewerkt aan de meerjarenkaders voor veiligheid is de specifieke benoeming van de 'radicalisering' in het jihadisme, naar mening van GroenLinks een woordje dat liever weggehaald zou moeten worden. Niet omdat de fractie haar ogen sluit voor de radicalisering – integendeel. Radicalisering is in verschillende vormen te zien, niet alleen aan de religieuze kant zoals onlangs te zien was in de Verenigde Staten en ook bij verschillende incidenten in verschillende landen tegen mensen van buitenlandse komaf. GroenLinks denkt dat, om structureel dit probleem aan te pakken en

daadwerkelijk effectief te zijn, meer ingezet moet worden op preventie. En belangrijk hierbij is om je niet te laten leiden door de waan van de dag, maar te komen tot weloverwogen oplossingen.

Dan de werkgelegenheid, een belangrijke uitdaging voor deze regio met een gemiddeld hogere werkloosheid dan in andere gebieden van Nederland. Inspanningen op dit gebied zijn noodzakelijk. Uiteindelijk vormt de financiële zekerheid de basis voor een gezond leefklimaat. Ook kunnen hierdoor de kosten voor de bewindvoering, die alsmaar hoger worden, eventueel gedrukt worden. Het uitdragen van Emmen als plek om te ondernemen, winkelen en toerisme ondersteunt de fractie van GroenLinks, al vraagt zij zich wel een beetje af waar de werkelijke titel ‘Moederdag Plus’ vandaan komt – maar dit terzijde. Wat men wel van de wethouder zou willen weten is wat de uitkomsten zijn van een dergelijk initiatief en te zijner tijd hoort GroenLinks dat graag. Waar de fractie bij werkgelegenheid verder aandacht voor wil vragen is – het is al vaker benoemd – de arbeidsverdringing op de arbeidsmarkt op de verschillende vlakken. Het bestrijden van laaggeletterdheid hierbij vormt een thema: dit kan prima gedaan worden door vrijwilligers, maar dit verdient wel professionele ondersteuning. En de vraag is waarvoor je een taal cursus nodig hebt. Doe je dat voor sociale activering, dan kan dit prima door vrijwilligers gedaan worden, maar de vergroting van de positie op de arbeidsmarkt is de professionele ondersteuning zeer noodzakelijk. De fractie van mevrouw Van der Woude wil benadrukken dat ten behoeve van de werkgelegenheid behoefte is aan daadwerkelijke structurele banen, want die geven de financiële en persoonlijke vrede en vrijheid voor mensen in de Wwb c.q. Participatiewet.

Het komen tot een algemene reserve in het sociale domein ziet GroenLinks wel als een goede kans: alle taken zijn immers met elkaar verweven.

Dan verder met verkeer en vervoer, waarbij de fractie het nu eens niet gaat hebben over het parkeerbeleid. Daarover wordt al genoeg gediscussieerd. Wat GroenLinks mist is meer een insteek op het openbaar vervoer, waarbij de bereikbaarheid binnen de hele gemeente centraal moet staan. In de aanbesteding dient men hier zeker rekening mee te houden. Ook is een plan van aanpak voor de stationsomgeving in de maak. Als partij met het vizier op de toekomst denkt GroenLinks dat er gekeken moet worden naar de alternatieven. D66 heeft eerder al het plan aangekondigd inzake verplaatsing van het station naar de huidige dierentuinlocatie. Wat GroenLinks hierbij wil aangeven en meegeven is een ander alternatief: de verplaatsing van het hoofdstation naar Emmen-Zuid. Hiermee krijgt het een luider en duidelijker doel in plaats van wat het nu is. De bereikbaarheid wordt daarvan groter, zeker aangezien de fractie pas vernomen heeft dat mogelijk de belbusverbindingen 5, 6 en 7 in de toekomst verdwijnen, waarmee de bereikbaarheid van dit station helemaal achteruitgaat. De fractie is benieuwd wat de wethouder hiervan vindt. Want het plan ligt er om belbussen die uitsluitend belbussen zijn, op te heffen. Door van Emmen-Zuid het hoofdstation te maken past daar ook een dynamischer station, meer dan genoeg ruimte, een goede verbinding naar Wildlands en ook de ontsluiting bij de Boslaan, de Van Schaikweg en de Dordtsestraat wordt hiermee niet in het gedrag gebracht. Ook de wenselijke vier treinen per uur worden gerealiseerd naar Zwolle. Wat GroenLinks het college verder wil verzoeken is te kijken naar de mogelijkheden voor gratis openbaar vervoer voor de minima en ouderen. Structurele inkomensondersteuning is niet mogelijk, maar kijkend naar Eindhoven, waar er ook al zulke projecten zijn, zijn er zeker wel mogelijkheden. Gelijktijdig is deze investering een bezuiniging op de taxipasjes die op dit moment worden uitgereikt.

Wat de GroenLinks-fractie in ieder geval terugziet in het programma Sport en Cultuur is de wens voor de versterking van de culturele sector met een museale voorziening, mogelijk in het mensenpark. Bij de ontwikkeling van dit park blijven de plannen toch wel erg vaag. De overgang van de dierentuin naar Wildlands komt nu rap dichterbij en nog steeds is niet te zien dat er verdergaande stappen worden gezet door het college. Zijn die er wel of worden die binnenkort genomen? GroenLinks zou hierin graag een actiever college zien, ook op het verdere gebied van cultuur zodat zij niet het ondergeschoven kindje dreigt te worden. De fractie ondersteunt daarom de motie die het CDA heeft ingebracht voor het brengen van cultuur naar de dorpen en wijken.

In het programma Jeugd en Onderwijs ziet GroenLinks eigenlijk iets wat paradoxaal is voor het beleid van de gemeente. Er wordt veel gesproken over de uitval van jeugd in het onderwijs. En het beleid van de gemeente is om mensen aan te spreken op hun krachten. Hierbij geldt ook zeker de kracht van de jongeren: spreek hen aan op hun eigen krachten en ondersteun ze hierbij. Te denken valt aan projecten zoals buddy's voor andere jongeren in het onderwijs – mogelijkheden genoeg. Over de voorschoolse ontwikkeling is al gesproken tijdens de behandeling van de betreffende notitie. De fractie wil nogmaals benadrukken dat de keuzevrijheid heel belangrijk is: voorschoolse ontwikkeling is goed, maar laat een kind een kind zijn. In de eerste pagina's over de demografie wordt al gesproken over de teruglopende leerlingaantallen door de gewijzigde bevolkingssamenstelling. Van het college zou

GroenLinks willen zien dat men het fuseren van scholen nog verder stimuleert. Kijk hierbij naar de initiatieven die er al zijn, ook in Oost-Groningen.

Op het gebied van de bedrijfsvoering heeft GroenLinks toch nog wel wat vragen over de aanschaf van software voor de RES-monitor. Hoe wordt ervoor gezorgd dat de opgelegde taakstelling wordt bereikt? En hoe zit het met de privacy van de medewerkers? Komt die niet in het geding? Weegt de investering van de 300.000 euro op tegen de mogelijke bezuiniging? GroenLinks vraagt zich dit af.

Naast deze kritische zijn er ook zeker positieve geluiden te vinden in de Nota. Wat te denken van de positie van Emmen in de biobased economy en het opzetten van de Smart Energy Region samen met de Duitse stad Haren, twee punten waarin de gemeente Emmen toch een pluim verdient. Tot slot wil mevrouw Van der Woude toch nog aangeven dat er kritische kanttekeningen zijn en ook positieve ontwikkelingen en de eigenlijk wil GroenLinks de gemeente vragen om vooral te kijken naar de verduurzaming binnen de Kadernota.

De heer Hoeksema ziet de raad deze dag, in opmaat naar de begroting later dit jaar, een belangrijk besluit neemt, te weten over de Kadernota 2016 inclusief de Berap 2015-I en het Meerjarenperspectief Grondexploitaties. Besluiten maken in het dagelijks leven nu eenmaal een wezenlijk onderdeel uit van het algemeen welbevinden. De bekende negentiende-eeuwse Deense theoloog en filosoof Søren Kierkegaard verwoordde dit in de ogen van Senioren Belang Noord treffend – de heer Hoeksema citeert: ‘(...) en daarom is besluiten nemen de belangrijkste menselijke activiteit; door onze keuzes geven wij onze levens vorm en worden we onszelf (...)’

Mede gezien de vele sprekers vóór de heer Hoeksema zal hij trachten zich te beperken tot de hoofdlijnen van de Nota. De Kadernota in ogenschouw nemend wordt de indruk gegeven dat 2015 een cruciaal jaar wordt, met andere woorden een omslagjaar. Hieraan ten grondslag ligt het gegeven dat er in deze gemeente in 2015 en 2016 in alle opzichten veel staat te gebeuren. Nu de gemeente Emmen er financieel moeilijk voor staat, lijkt het de fractie dat er veel aandacht moet worden besteed aan een beheersbare ontwikkeling van de groei van de leningen c.q. schulden ten opzichte van de reserves. Graag verneemt de fractie van de wethouder of hij deze mening deelt.

De Begroting 2015 is positiever dan de prognose over dat jaar, een verschil van 2.827.000 euro negatief. Dit op basis van de eerste managementrapportage tot en met maart 2015 – zegge en schrijfve drie maanden! Dit door incidentele en structurele resultaten. Voorts dalen de reserves in 2015 naar een dieptepunt, een verschil van 18.582.000 euro! Gelet op de diverse, nog lopende projecten zijn er dus ook hogere risico's en blijft het dan ook van groot belang om rekening te houden met onvoorziene tegenvallers. Vanuit dit gegeven bezien vindt de fractie van de heer Hoeksema het op pagina 9 van de Kadernota onder het kopje ‘Kaders voor financieel beleid’ gestelde een sterk punt omdat naar mening van de fractie een aantal juiste en duidelijke uitgangspunten wordt genoemd, dat als resultaat meer grip op de uitgaven kan bewerkstelligen.

Als tegenvaller wordt in de Kadernota onder het kopje ‘Ontwikkeling reserves en voorzieningen’ (pagina 13) genoemd dat de prognoses omgeven zijn met veel onzekerheid. De vraag van de heer Hoeksema hierbij is: geldt dit alleen voor het sociale domein of ook voor alle prognoses? Kan de wethouder hier duidelijkheid over verschaffen? Wel is Senioren Belang Noord benieuwd of met betrekking tot alle prognoses in de Kadernota, de onzekerheid, uitgegaan wordt van een worstcasescenario, een middlecasescenario of een bestcasescenario?

Voorts valt op pagina 19 van de Berap op dat het risico bestaat dat het gewenste effect van het volume om 350 klanten aan een baan te helpen niet gerealiseerd gaat worden. De vraag hierbij is: ziet het college c.q. de wethouder mogelijkheden om dit alsnog gerealiseerd te krijgen?

In de bijlage op pagina 26 van de Berap wordt onder de paragraaf over de ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot de bezuinigingen in 2014 1.691.000 euro begroot. De prognose is echter 500.000 euro en het verschil 250.000 euro. Kan de wethouder hier duidelijkheid over verschaffen?

Voorts worden er op pagina 14 en pagina 56 van de Kadernota de totale reserves en voorzieningen gespecificeerd weergegeven, maar niet de schulden van de gemeente Emmen. Als gemeenteraad lijkt het toch van groot belang om inzicht hierin te hebben, waardoor zij meer inzicht krijgt in de ontwikkeling van de schulden van de gemeente en de verhouding met de totale reserves. Uiteindelijk bepaalt de omvang van de schulden en zijn verhouding tot de reserves de financiële status van de gemeente.

Werd er in de recente Perspectiefbrief nog nadrukkelijk aangegeven dat er geen ruimte is voor nieuw beleid, de fractie van Senioren Belang Noord ziet nu in deze Nota dat ondanks de moeilijke financiële

positie van deze gemeente er toch voorstellen zijn gekomen voor nieuw beleid. Dit is belangrijk immers: mede hierdoor komt de gemeente hier helemaal 'stil te staan'.

Verder wil de fractie graag stilstaan bij pagina 29 van de Berap waar gesproken wordt van inhuur derden bij de post Financiën en belastingen. Hierbij is de afwijking 478.000 euro hoger dan is begroot. Aangegeven wordt dat de oorzaak ligt in langdurige ziekte en het tijdelijk invullen van ontstane vacatures. De vraag van de fractie hierbij is: worden deze langdurig zieken ook (mede) veroorzaakt door personeelsbeleid? Zo ja, hoe groot is dan dat deel? Zo nee, wat zijn dan mogelijk andere oorzaken? Belangrijk hierbij is de vraag wat er wordt gedaan om tot een verandering te komen.

De fractie van Senioren Belang Noord wil verder benadrukken dat zij zich goed kan vinden in het vormen van een Algemene Reserve Sociaal Domein om gezien de onzekerheden op het gebied van de drie decentralisaties een buffer te kunnen vormen voor eventuele tegenvallers binnen deze decentralisaties en op aanverwante sociale terreinen, zoals daar onder andere zijn de maatschappelijke opvang en Centrum Jeugd en Gezin.

De eerste termijn afsluitend maakt de SBN-fractie zich ernstig zorgen over de situatie rondom het uitkeringsvolume Wwb. Het uitkeringsbestand zal namelijk in 2015 door een toestroom van nieuwe klanten verder stijgen. Instroombeperking en uitstroombetaling hebben daarom dan ook de hoogste prioriteit. Een en ander zal dan ook, zoals gesteld in de Nota, het uiterste vergen van de medewerkers. Temeer ook daar de geschatte uitstroom van 350 klanten waarschijnlijk niet gehaald zal worden,

De voorzitter hoort nu de wethouder interrumpen op het laatste, maar hij verzoekt hem dat via de voorzitter te doen.

De heer Hoeksema stelt dat als de uitstroom van 350 niet gehaald zal worden, dit voor een deel als eigen risico zal moeten worden opgevangen uit de algemene middelen. Belangrijke instrumenten om het aantal uitkeringen te beperken zijn onder andere investeringen in het voorkomen dan wel het begeleiden van klanten.

Enigszins vergelijkbaar is de problematiek rondom de stijging van de kosten in de bijzondere bijstand voor bewindvoering. In deze gemeente wordt dit omschreven als ‘explosief’, waarbij het eind nog niet in zicht is. Wel wordt hierbij aangegeven dat onderzocht wordt of er alternatieve producten kunnen worden ingezet. Kan de wethouder aangeven hoe de stand van zaken op dit moment is hieromtrent?

De voorzitter stelt vast dat dit in eerste termijn de laatste bijdrage was vanuit de raadsfracties. Men is nu een half uurtje voor op het schema. Om halféén wordt er een lunch op de benedenverdieping geserveerd. Vóór die tijd wordt geprobeerd om alle moties en het ene amendement te kopiëren, zodat iedereen daarover kan beschikken; bovendien heeft men dan de tijd om onderling nog even de emoties van deze eerste termijn uit te wisselen. De voorzitter kan zich voorstellen dat het college ook nog even gaat beraadslagen tussen nu en halféén, zodat dan ook de lunch kan plaatsvinden.

Om halftwee zou deze vergadering dan weer verder kunnen gaan. De voorzitter informeert bij raad en college of zij dat een strak idee vinden. Dat is het geval, dan is de vergadering geschorst tot halftwee.

[Schorsing van 1 uur en 34 minuten; hierna neemt de plaatsvervangend voorzitter de voorzittersrol over van de voorzitter.]

De voorzitter stelt vast dat het halftwee is. Hij heropent de vergadering over de Kadernota.

Het college is nu als eerste aan de beurt om de eerste termijn van de raad te beantwoorden en de voorzitter begint bij wethouder Otter, die twintig minuten heeft om de vragen te beantwoorden. En ook deze twintig minuten hoeven inderdaad niet ingevuld te worden. Maar de voorzitter gaat ervan uit dat de heer Otter die wel nodig heeft.

Reactie college

Wethouder Otter zet uiteen dat de Kadernota via de meerjarenontwikkelingen meer gewicht krijgt in de planning- en controlcyclus is met deze nota voortgezet. Er is ten aanzien van de bezuinigingen en de ontwikkelingen in de samenleving, de ambtelijke organisatie, het Gemeentefonds en allerlei nieuw beleid zoveel mogelijk concreet aangegeven waar het college denkt dat het van betaald kan worden, dan wel waar men denkt waar het geld gevonden kan worden. En op deze manier hebben B&W geprobeerd dat zo concreet mogelijk aan te geven. Dat het steeds lastiger om een kaderstellende richting

te geven aan het evenwicht tussen inkomsten en uitgaven blijkt denkkelijk wel uit het zeer grote aantal beleidsterreinen waarop wijzigingen van het budget wordt voorgesteld. Daarbij – die opmerking is ook aan de orde gekomen in eerste termijn – heeft de gemeente te maken met een groot aantal onzekerheden in de 400 miljoen aan gemeentelijke uitgaven; het college heeft gepoogd die in deze Kadernota allemaal zo goed mogelijk te wegen – wat niet uitsluit dat je heel snel geconfronteerd kunt worden met wijzigingen en de recente meicirculaire is daarvan een voorbeeld.

De hoofdlijn van de oplossingsrichting is eigenlijk samen te vatten in drie zaken: binnen het hele sociale domein lopen heel veel zaken nu via de Algemene Reserve Sociaal Domein, waardoor het college in staat is heel veel zaken met elkaar te compenseren, zodat je inderdaad voor- en nadelen met elkaar kunt verrekenen. Ook binnen de organisatie is eigenlijk het woord ‘ontschotten’ de rode draad die door heel veel maatregelen heen loopt. Het woord ‘integraal’ is eigenlijk een beetje een doodoener, maar toch is dat wel een beetje ontschotten en de zaak integraal bekijken om te voorkomen dat het ene potje leeg is of dat de gemeente tekortkomt en dat in het andere potje nog geld zit. En dat betekent ook dat er geschoven wordt tussen afdelingen en over afdelingen heen; het betekent ook dat de organisatie een behoorlijke bijdrage levert aan het realiseren van de ombuigingen en aan de bezuinigingen.

Een derde hoofdmoot is het volgende. Vorig jaar bij de begroting is er een Reserve Externe Ontwikkelingen ingesteld, eigenlijk een soort risicobuffer en B&W hebben gemeend dat het verantwoord is ook deze risicobuffer in eerste instantie in te zetten. In ieder geval zal het college de komende maanden er nog wel naar kijken in hoeverre dit verantwoord is en of je toch niet daar een bepaalde reserve voor aan moet houden. Maar het college is er nog niet: richting de begroting in dit najaar zal in ieder geval vóór 2016 nog ergens tussen de 1 en 2 miljoen euro gevonden moeten worden en ook voor 2018 en 2019 staat ook nog een opgave van 1 tot 2 miljoen. Dus de komende maanden zal nog hard gewerkt en creatief nagedacht moeten worden hoe het college dit restanttekort gaat invullen. Of het nodig – het was een opmerking van de DOP, dacht de wethouder – om op voorhand al nog extra te gaan bezuinigen voor mogelijk tegenvallers: dit zou niet de voorkeur van de heer Otter hebben. Je kijkt naar alle inkomsten en uitgaven en je maakt daar in hun totaliteit een goede inschatting voor. Dus om nu op voorhand al extra te gaan bezuinigen voor mogelijk tegenvallers, lijkt het college op dit moment nog niet noodzakelijk.

De heer Scheltens vraagt hoe dit beleid wordt gevoerd als het de andere kant op gaat, dus als er een meevaller is. Moet die dan niet automatisch meteen worden bestemd?

Wethouder Otter heeft zojuist aangegeven dat het college voorlopig nog een opgave heeft om geld te vinden teneinde de begroting sluitend te krijgen. Dus om nu al te spreken over meevallers en die ook nog eens direct al te gaan bestemmen, daar heeft hij op dit moment geen aanwijzingen voor.

De heer Scheltens wijst erop dat er inmiddels al een aantal moties over de bühne gegaan is en daar staat onder andere meevallers in en die krijgen een nieuwe bestemming. Vandaar even zijn vraag.

Wethouder Otter zit even te denken welke moties en meevallers er zijn op dit moment.

De heer Scheltens licht toe dat onder andere het CDA een motie heeft ingediend over de meevaller op de exploitatie van het theater van 289.000 euro. En daarbij wordt het verzoek gedaan om daar nu al een nieuwe bestemming voor te geven. Vandaar even de vraag van de VVD aan de wethouder: hij zegt om nu niet te bezuinigen voor tegenvallers. Dan roept de heer Scheltens op, ook geen geld uit te gaan geven als er een keer een meevaller is, maar die dan aan de reserve toe te voegen.

Wethouder Otter kan zo op voorhand niet zeggen dat die 289.000 euro al moet worden uitgegeven. Dit moet integraal worden afgewogen bij het opstellen van de begroting. Op dit moment is het wellicht beter dat nog niet te doen. Wethouder Otter zegt ook niet dat men dit niet moet doen, maar zou dit in de integrale afweging bij de begroting mee willen nemen.

De ontwikkeling van de reserves is door meerderen nog steeds wel als een zorgpunt naar voren gebracht. Bij de bespreking van de jaarrekening hebben raad en college het daar uitgebreid over gehad: het lijkt de heer Otter ook dat zij dat niet opnieuw hoeven te doen. Voorafgaande aan de begroting wellicht ligt er een notitie voor welk weerstandsvermogen de gemeente nodig heeft en dan kan ook

worden bepaald of zij al dan niet tekortkomt en als er dan een tekort zou zijn, op welke het college dat gaat invullen. Dus in reactie op de opmerking met betrekking tot bijvoorbeeld nu alweer een maatregel terug te draaien en daarmee de reserves te gaan voeden zou wethouder Otter dat eigenlijk integraal willen bekijken bij de Begroting 2016.

Mevrouw Hoogeveen wachtte even dit antwoord af, wat zij had een vraag gesteld of bij die herberekening van die nieuwe systematiek ook het voorzieningenniveau, waarbij vanuit het MPG over wordt gesproken, betrokken wordt.

Wethouder Otter bevestigt dat. Natuurlijk gaat men opnieuw bepalen wat de risico's zijn in de grondexploitaties. Maar goed, daarop kun je in ieder geval in minder brengen de voorziening die je getroffen hebt en dan kun je bepalen of de voorzieningen opgehoogd moeten worden. Dan gaat dat ten laste van de reserves of niet. Dus ook de hele gemeentelijke grondexploitatie en de risico's daarin worden daarin meegenomen. Dit even ter algemene inleiding.

Wakker Emmen heeft een opmerking gemaakt over dat de onderhoudskosten van bijvoorbeeld het mooie plein dat de volgende dag wordt geopend, niet meegenomen worden. Ze zijn inderdaad niet meegenomen; of dat bewust of onbewust is gebeurd kan de heer Otter nu even geen antwoord geven. Wel is in ieder geval in het Bestuursakkoord afgesproken om naar de toekomst toe bij grote investeringen ook heel nadrukkelijk een onderhoudsplan mee te gaan nemen. Dit punt uit het verleden moet het college even gaan herstellen en als dat opgevangen kan worden binnen de Centrumvernieuwing Emmen, dan zou dat mooi zijn. Maar goed, er zijn nog wel meer zaken die drukken op die budgetten, dus dat zullen B&W bij de begroting moeten gaan afwegen.

AREA is genoemd: het is een tijdje stil geweest rondom dit thema. Wethouder Otter had ook eigenlijk graag al eerder met een brief richting de raad willen komen, maar de afstemming met de andere aandeelhouders heeft dat wat opgehouden – ook onder andere door een triest ongeval dat in Hoogeveen is gebeurd. Dus de heer Otter hoopt zo snel mogelijk alsnog richting de raad met een brief te komen met betrekking tot de ontwikkelingen rond AREA. Het is wel zo dat – dat kan hij in ieder geval nu al wel aangeven – het hele traject met ROVA niet brengt wat het college ervan verwachtte. Dus dat is eigenlijk voorlopig even een gesloten boek. Maar over hoe B&W Emmen daarmee verdergaan zal de wethouder de raad daarover zo spoedig mogelijk informeren.

De heer Wanders snapt dat de wethouder niet op aandeelhoudersvergaderingen kan vooruitlopen. Tegelijkertijd, zeker gezien het amendement van ongeveer januari 2013 en de omvorming naar een leerwerkbedrijf bij bijvoorbeeld de EMCO-groep, wil de PvdA-fractie een vraag stellen over de richting waar de gemeente op gaat koersen: op een groot inzamelbedrijf of op het maatschappelijk toevoegen van AREA in het kader van de participatie. Kan de wethouder daar al iets over zeggen?

Wethouder Otter vertelt dat er inmiddels wel een onderzoek heeft plaatsgevonden naar welke samenwerkingsmogelijkheden er liggen tussen bijvoorbeeld AREA en EMCO. Daar gaat het college binnenkort ook verder op studeren en kijken in hoeverre zaken ook concreet gemaakt kunnen worden. Het is wel belangrijk – daarom is de wethouder een beetje voorzichtig in zijn bewoordingen – te stellen dat AREA niet alleen een bedrijf is van de gemeente Emmen, maar er nog twee aandeelhouders zijn. Het is ook wel belangrijk om vanuit die andere aandeelhouders eensgezind een bepaalde beweging te kunnen maken. Concreet is er onderzoek verricht, dat biedt ook best goede aanknopingspunten. Maar een aantal zaken loopt wat door elkaar heen en de heer Otter hoopt wel in ieder geval dit najaar met concrete zaken te komen.

De heer Wanders vindt het goed om te horen dat in ieder geval onderzocht is dat er aanknopingspunten zijn. Mag hij dan de vraag anders stellen: bepaalt de rechtspositionele toekomst van AREA of de gemeente verder kan met het inhoudelijke verhaal dat samen met de EMCO-groep is uitgezocht? Met andere woorden: zou dat ook gewoon van start kunnen gaan zonder dat er al een beslissing is geweest over welke vorm AREA krijgt in de toekomst?

Wethouder Otter antwoordt dat de rechtspositionele verhoudingen dat niet in de weg hoeven te staan. Alleen, het is wel handig dat je dat allemaal eensgezind kunt oppakken. Maar het een hoeft het ander niet uit te sluiten. De heer Otter realiseert zich hierbij dat hij een beetje vaag blijft nu, maar de raad moet het er even mee doen.

Dan was er nog een klein puntje van kritiek deze morgen dat de uitkomsten van de meicirculaire zo laag waren. De heer Otter begrijpt die kritiek, maar de meicirculaire is eigenlijk een begin-juniecirculaire. Dus dan is toch dat Gemeentefonds en alles wat daaruit voorkomt een enorme brij aan regelingen en variabelen en daar worden bepaalde conclusies uit getrokken. Maar het is wel handig dat dat nog eens even onderbouwd wordt door een extern bureau of door de visie van andere gemeenten. Dus er vindt dan toch nog een aantal gesprekken of vergaderingen plaats en dat moet dan uiteindelijk vertaald worden in deze collegebrief over de meicirculaire. Deze dateerde van 25 juni en die drie weken heeft de ambtelijke organisatie dan ook meer dan nodig gehad om dit handen en voeten te geven. Zij zou het ook graag sneller doen, maar dat is gewoon heel lastig.

Dan wil wethouder Otter even iets zeggen over het mensenpark. Het proces waar het college mee bezig is, loopt in volle omvang; men hoopt ook na de zomer daar ook de raad wat concreter in mee te nemen. Dus het niet iets wat pas tegen het eind van volgend jaar gebeurt. Bij het zogenaamde bidbook doet het college toch zijn uiterste best om het eind dit jaar met de raad te bespreken. Maar al eerder wordt de raad daarin meegenomen met betrekking tot allerlei mogelijkheden, alternatieven en wellicht een aantal keuzes die daarin zitten.

Misschien kan de heer Otter over één keuze al duidelijk zijn en dat is het station. Het station komt daar eigenlijk niet in voor. Wethouder Otter is samen met collega Wilms op het Technasium geweest en hij moet zeggen: qua studieopdracht lijkt het erop dat die beide studenten daar een heel leuk stukje werk van hebben gemaakt, dat het ook qua leervorm ook heel aardig is. Toen de heer Otter het zag, dacht hij dat het hem hartstikke leuk lijkt als leervorm om dat op die manier te doen. Hij en de studenten deelden ook de mening over de inschatting van de kosten ad 50 miljoen euro – dat was in één keer goed. Alleen, over de dekking verschilde de heer Otter van mening met de studenten. Zij dachten dat dat gewoon vanzelf wel weer terug zou komen uit de middenstand, maar daar denkt wethouder Otter iets genuanceerder over. Hij moet ook in die zin D66 ook een klein beetje teleurstellen want ooit is er in deze raad een ‘bijbeltje’ aangenomen en dat heet ‘Spoorzoeken’ en de heer Otter kan D66 wel verklappen dat de uitgangspunten van ‘Spoorzoeken’ nog altijd redelijk overeenkomen met de ideeën nu de gemeente wat verder in het traject is en wat zij daarmee wil. Het college luistert daarbij ook altijd heel goed naar de bevolking en die zegt dat wat er in ieder geval niet gedaan moet worden op deze plek is het station plaatsen.

Mevrouw Hoogeveen spreekt dan toch met andere mensen van de bevolking, denkt zij, en ook met andere ondernemers. Zij weet ook niet of het verstandig is om terug te grijpen naar eerdere boekjes; de inhoud daarin gaat op enig moment op en even later zijn zij niet meer van deze tijd.

Wethouder Otter zegt dat het hem nu goed uitkomt.

Mevrouw Hoogeveen zegt dat die inhoud haar fractie wat minder goed uitkomt. Zij vindt dit antwoord wel heel jammer, want als je iets op voorhand niet meeneemt in het onderzoek omdat er geen dekking zou zijn, dan was alles wat hier achter het gemeentehuis staat en in ontwikkeling is bij Wildlands denkkelijk ook niet gebeurd. Dus mevrouw Hoogeveen toch nog met klem vragen om serieus de verplaatsing van het station mee te nemen in het onderzoek. Zij begrijpt ook dat de gemeente daar niet helemaal een partij in is, maar dat ProRail, Arriva en andere partijen daar allemaal wat van vinden. Maar ook in het belang van alles wat hierin wordt geïnvesteerd en ook van de verkeersbewegingen die Emmen heeft en de belasting van de Boslaan – alle voordelen heeft mevrouw Hoogeveen eventueel nog paraat voor de wethouder – wil zij toch vragen om dit voor dit onderzoek niet op voorhand uit te sluiten.

Wat **wethouder Otter** al aangaf: na de zomer neemt het college ook de raad mee in de eerste contouren en dan is het ook goed dat in die discussie te brengen. Het is niet alleen de financiële dekking, de gemeente heeft ook prachtige bomen en andere cultuurhistorische waarden in dat gebied. Iedereen heeft het plan in kunnen zien van dat station daar: dat betekent toch wel dat je vanaf de Minister Kampstraat tot de Sterrenkamp het gebied zo ongeveer platgooit en dat is volgens de heer Otter ook niet wat de partijen willen met elkaar. Maar het is geen dichtgetimmerd verhaal na de zomer, dus dan kan D66 gerust dit nog een keer naar voren brengen.

Toen in 2006 en 2007 alles een beetje op gang begon te komen en er heel boeiende inspraakavonden zijn geweest in wat toen nog ‘De Giraf’ heette met drie maal 500 man opkomst, die vrijwel unaniem zeiden: ‘Tast dat park niet aan.’, dan vindt **de heer Huttinga** het wel jammer dat mevrouw Hoogeveen dat boekje zo relativeert. En hij is blij dat wethouder Otter juist een lans breekt voor dat boekje. In deze gemeenteraad is zó vaak gezegd dat park gewoon overeind moet blijven. Het park trekt mensen, dus laat de gemeente alstublieft oppassen wat zij gaat doen.

Mevrouw Hoogeveen denkt dat heer Huttinga heel goed weet dat haar partij alle bomen in de gemeente Emmen heel erg koestert en zeker de monumentale bomen. Volgens haar sluit het ene het andere ook helemaal niet uit. Dus dat stukje historisch besef om dat in stand houden heeft D66 wel degelijk.

De heer Wanders wijst erop dat dat historisch besef ook is dat de raad dat boekje ‘Spoorzoeken’ heeft aangenomen, juist omdat zij die uitgangspunten wilde vastleggen. De PvdA is blij dat de wethouder dat boekje er ook bij haalt, maar de heer Wanders neemt ook aan dat met zijn uitspraak net bedoelde dat wat de raad wil steeds dichterbij die uitgangspunten komt in plaats van dat die uitgangspunten steeds dichterbij komen bij wat de raad wil.

Wethouder Otter memoreert dat sinds de uitgangspunten van het boekje ‘Spoorzoeken’ zijn geformuleerd er een groot aantal jaren is verstreken. En de beleving van wat de gemeente nu wil, sluit daar nog steeds vrij naadloos op elkaar aan – dat wilde de heer Otter nog zeggen.

De heer Leutscher hoorde de wethouder zeggen dat er aan het eind van het jaar een soort bidbook ligt – dat zou niet iets zijn wat diep weg ligt in 2016. Kan de wethouder aangeven wat de status is van dat bidbook? Bedoelt hij daarmee dat er dan een aantal concrete ideeën binnen is en het college dat moet gaan beoordelen? Of is het nog iets minder dat? Of het is het juist iets meer dan dat?

Wethouder Otter denkt dat in het bidbook aangegeven wordt wat de gemeente daar graag ziet, welke bijdrage het moet leveren aan het centrum. Het zou mooi zijn als daar concrete investeerders en partijen aan zouden kunnen worden toegevoegd; de heer Otter gaat ervan uit dat dat allemaal nog even wat langer op zich laat wachten. Maar hij denkt dat steeds belangrijk is welke toegevoegde waarde de invulling van het mensenpark moet hebben voor het centrum van Emmen. En hoe dat eruit moet gaan zien staat in dat bidbook en daar zal ook in komen te staan dat de gemeente in ieder geval zo snel mogelijk een bepaalde basis in het park wil brengen om te voorkomen dat de hekken eromheen komen te staan en het onkruid welig tiert. Vervolgens geeft de gemeente de ruimte aan de markt om de zaak in te vullen. Met een aantal invullingen is de gemeente ook zelf al bezig, maar is het tenslotte 10 hectare, dat mag zij niet allemaal zelf bebouwen. Maar daar zijn ook niet allemaal ineens de initiatiefnemers voor.

De heer Leutscher vindt het wel interessant wat de wethouder daarover zegt, namelijk dat er wel een bepaalde druk op dat gebied zit. Maar het zou natuurlijk fantastisch zijn als je in staat bent als gemeente om, op het moment dat het nieuwe park opengaat, er ook iets gaat gebeuren aan de Hoofdstraat. De heer Leutscher zit misschien in een lastig parket omdat hij meerdere petten op heeft, maar hij weet wel heel nadrukkelijk dat er een initiatief is, dat ervoor kan zorgdragen dat op het moment dat het park opengaat aan de ene kant, er ook iets kan gebeuren aan de Hoofdstraatkant. En de heer Leutscher kijkt maar even de wethouder aan of het mogelijk is om buiten de vergadering om – niet in de functie van raadslid, maar met een aantal mensen daaromheen – daar eens wat over door te praten om dat mogelijk te maken.

Wethouder Otter niet alleen, ook het college en ook iedereen daarbuiten staat open voor ideeën en initiatieven die invulling kunnen geven aan deze ambitie – laat de heer Otter het zo maar even mooi verwoorden.

Het punt Woonvisie wil hij nu aanstippen: dit is ook een aantal keren genoemd, ook wellicht nut en noodzaak van de herijking van deze visie is een beetje aan de orde gekomen. Er is toch een aantal zaken dat nieuw is: er is al aangeroerd dat er een nieuwe Woningwet is per 1 juli. De gemeente heeft te maken met een extra stuk regelgeving, de ladder van de duurzame ontwikkeling waarop je toch nut en noodzaak moet aantonen van bijvoorbeeld extra woningbouw die nu nog niet bestemd is. Dus er is

eigenlijk een soort noodzaak ontstaan, ook in de aansturing naar bijvoorbeeld de afspraken in het Lokaal Akkoord en wat de gemeente van de corporaties verwacht om zaken eigenlijk veel beter kwantitatief te onderbouwen. Zo is er een aantal ontwikkelingen: de krimp is al even genoemd, daarvan heeft het college gezegd dat het wenselijk is om wat sneller dan gebruikelijk nog eens een keer naar die Woonvisie te kijken en die proberen eigenlijk geschikt te maken voor een aantal van die ontwikkelingen die de wethouder net noemde.

In dat kader is ook nog even de woonzorgsituatie genoemd. De heer Otter heeft al met collega Bos eigenlijk al in de planning staan – dus dat wordt al verder voorbereid – dat zij in augustus alle woonzorgvastgoedeigenaren of aan tafel krijgen of gezamenlijk gaan bezoeken om heel snel een goed beeld van die woonzorgsituatie. Er bereiken wethouder Otter weleens signalen: zo is in de krant af en toe iets te lezen over leegstand en dergelijke, maar hoe zit dat nu inhoudelijk allemaal in elkaar? Dus daar probeert het college eigenlijk wel direct na de zomer goed zicht op te krijgen en dan zal men ook moeten bekijken in hoeverre dat beleidsmatig een vertaling krijgt. Dus met dat punt zijn B&W bezig.

De heer Scheltens heeft in eerste termijn een aantal concrete vragen gesteld. De wethouder geeft nu een wat beschouwend geheel. Maar over die Woonvisie: wanneer kan de raad de actualisatie daarvan tegemoet zien?

Ten tweede is er een aantal dingen genoemd zoals de krimp en dergelijke, maar de heer Scheltens had ook een vraag gesteld. De wethouder heeft aangegeven, vol in te zetten op meer woningbouw de komende jaren en daar mag de raad hem op afrekenen. Maar wat is dan ‘meer’? Hoeveel woningbouw wordt er dan gerealiseerd? Hoeveel woningen staan er in de planning? En de heer Otter heeft ook aangezegd dat hij in overleg treedt met de corporaties. Welke afspraken zijn er gemaakt?

Wethouder Otter hoorde een heel hoop vragen achter elkaar. Er is gewoon een aantal ontwikkelingen te zien. Aan de ene kant is de stelling dat de gemeente woningen genoeg heeft – dat is misschien een beetje gemeentebreed bekeken. Maar aan de andere kant moet ook geconstateerd worden dat er grote verschillen zitten; dat heeft er ook mee te maken dat de ene plaats groeit en andere krimpt. Ook heeft de gemeente heel erg te maken met een soort kwalitatief verschil in type woningen. Anderzijds heeft het college ook een heel simpel uitgangspunt: er zijn 47.500 woningen in de gemeente Emmen. Dus stel dat een woning 100 jaar meegaat – dat gaat die niet, maar stel dat dat zo is – dan moeten er eigenlijk elk jaar alleen al 500 woningen gebouwd c.q. vernieuwd worden om het verouderingsvraagstuk bij te houden. En daarover mist het college eerlijk gezegd een goed kwantitatief inzicht in om daarop te sturen. Daar wordt dus onderzoek naar verricht en die rapportages gaan best nog wel even duren, dus de heer Otter verwacht dat de actualisatie van de Woonvisie toch niet eerder afkomt dan volgend jaar, omdat je gewoon een aantal zaken eerst goed moet onderzoeken. Vandaaruit komt ook eigenlijk het volgende gezegde een beetje bij wethouder Otter vandaan: ‘Beste mensen, we moeten bouwen.’ En wat hij heel erg merkt – de VVD heeft ook iets over positieve trends en dat soort dingen gezegd – is dat er zeker in koopsfeer van de wat goedkopere woningen erg veel animo is. De gemeente zit daarover – de heer Otter wil niet spreken van dagelijks – maar wel met grote regelmaat aan tafel met allerlei partijen om ook in heel veel verschillende plaatsen te kijken naar een stukje nieuwbouw. Dan kan de heer Scheltens bijvoorbeeld vragen hoeveel woningen er dan volgend jaar precies gebouwd zijn. Dat weet wethouder Otter ook niet, maar wat hij wel merkt – daar doet ook de ambtelijke organisatie geweldig haar best voor – is dat zij probeert om al die bouwplannen zoveel mogelijk aan te jagen en te faciliteren.

Wederom hoort **de heer Scheltens** best wel een heel mooi beschouwend verhaal. Maar de heer Otter heeft, nogmaals, op 24 april aangegeven dat de raad hem kan afrekenen op meer woningbouw in de gemeente Emmen. Wat is dan ‘meer’? Hoeveel woningen? De wethouder geeft aan dat er nu 47.500 woningen zijn, daarvan zouden er ongeveer 500 nieuwbouwwoningen van zijn. Maar kan hij ook een concreet getal aangeven van hoeveel woningen er in de planning staan?

Wethouder Otter kan dat niet, dat is ook iets te gemakkelijk gevraagd. Er zijn op dit moment heel veel projecten in de pijplijn en de heer Otter heeft die ook niet altijd in de hand. Hij neemt maar even het Europlan achter de Zuiderkerk in Emmen als voorbeeld: hij gelooft dat er al vier jaar geleden hier

het besluit is gevallen om daar 24 woningen te gaan bouwen. De heer Otter gelooft dat zelfs de huurders die daarin komen al met naam en toenaam bekend waren, maar helaas staat daar nog steeds geen bouwkraan. Een aantal zaken heeft het college ook niet in de hand. Men doet haar best daarvoor en de raad mag wethouder Otter inderdaad afrekenen op het woord 'meer', hij weet ook zeker dat het 'meer' gaat worden. Maar of de woningen dan al in de concrete bouwfase bevinden, er een vergunning is verleend of dat de gemeente daar grond heeft verkocht: dat zitten allerlei variaties in. Maar de heer Otter is ervan overtuigd dat dat er de komende jaren meer woningen worden gebouwd.

De heer Scheltens concludeert dat er dus meer woningen worden gebouwd. Maar is dat dan meer dan het jaar 2014? In welk opzicht? Want de wethouder heeft naar buiten toe namens de gemeente gezegd dat de raad hem daarop mag afrekenen. Nou, dat is mooi, maar dan moet de raad wel een concreet aantal hebben: of relatief – dus in vergelijking met bijvoorbeeld 2014 – of in 'ronde' aantallen. En de heer Otter is een grote man geweest door dit naar buiten te brengen, dan denkt de heer Scheltens dat hij dan ook de gemeenteraad op een eerlijke manier moet informeren.

Wethouder Otter heeft zo geen concreet aantal, hij zal er nog even over nadenken hoe dit heel inzichtelijk kan maken, zodat de raad ergens in 2018 hem hiermee de mantel uit kan vegen of hem de complimenten geven dat het inderdaad gelukt is.

De heer Wanders hoorde de wethouder zeggen dat voor de Woonvisie nog enig onderzoek nodig is. Volgens de heer Wanders heeft hij in eerste termijn in ieder geval aangegeven dat dit wat zijn fractie betreft niet nodig is, tenzij de wethouder belemmeringen ervaart in de huidige Woonvisie onder de nieuwe wet om de verantwoordelijkheid op te pakken die ook 20 maart door Marnix Norder in een artikel in VNG Magazine is neergelegd over langer zelfstandig wonen etcetera. En dat is eigenlijk concreet de vraag: zijn er dan nu belemmeringen waarmee de wethouder met de bestaande instrumenten niet die stappen kan doen die hij zou willen doen als het gaat om kwantiteit, kwaliteit en het vernieuwen van het woningaanbod in deze gemeente?

Wethouder Otter verklaart dat het niet zo op basis van het instrumentarium is dat het college van B&W nu heeft, op dit moment niets kan doen en eerst moet wachten op de nieuwe Woonvisie. Dus ook binnen de huidige Woonvisie kan men genoeg stappen maken. Maar de problematiek van de ladder van de duurzame verstedelijking is toch wel een heel nieuwe belemmering geworden: je moet dat toch echt goed kwantitatief aan kunnen tonen. Laat de heer Otter een voorbeeld noemen: in Schoonebeek worden 30 woningen gebouwd, er moet een bestemmingsplanwijziging komen en daar gaat één persoon bezwaar tegen maken omdat hij meent dat deze woningen in Schoonebeek helemaal niet nodig zijn. Dan is de kans groot dat het hele bouwplan de prullenbak in gaat. Daar wil je als gemeente op voorbereid zijn dat je in Schoonebeek een duidelijk verhaal hebt en wethouder Otter betreft daar ook steeds heel nadrukkelijk in dat ook het onderhoud en de te slopen woningen daar goed in ondergebracht moeten worden. Want het college kan wel heel gemakkelijk zeggen dat daar 600 woningen staan en dat dat prima is, maar dat is wethouder Otter dan te kort door de bocht, want dan kan de gemeente eigenlijk niets meer en moet alles wat er staat blijven staan. Dus zal het college daar de elementen zoals sloop, veroudering en verduurzaming goed in moeten brengen om een goed onderbouwd verhaal te hebben, zoals: 'Die 30 woningen in Schoonebeek zijn heel nuttig, want we bouwen ze daar en anders zullen we over 3 à 5 jaar 30 woningen af moeten breken.' Dat soort zaken moeten daar vooral kwantitatief goed onderbouwd in terecht komen, anders dreigt de gemeente bij elk plan buiten de bestemmingsplannen een groot probleem te hebben. Dat is iets wat het laatste jaar écht even heel actueel is geworden. De Raad van State heeft volgens de wethouder in 73 gemeenten bouwplannen naar de prullenbak verwezen.

De voorzitter roept de wethouder op, om ook in deze vraag tot een afronding te komen en bij de volgende vragen proberen iets puntiger te antwoorden. Anders dan is de voorzitter bang dat alleen de heer Otter al anderhalf uur bezig is. Want hij geeft heel uitgebreide antwoorden waar vaak een visie in zit. Dus daarom verzoekt de voorzitter hem wat puntiger te antwoorden.

Wethouder Otter werpt tegen dat de vragen niet zodanig zijn dat hij er alleen maar ‘ja’ of ‘nee’ op kan antwoorden.

Dan wil hij graag nog één punt naar voren brengen en dat is de status van deze Kadernota. Want door een aantal partijen zijn daar opmerkingen over gemaakt dat als de raad ‘ja’ zegt op het besluit zoals dat wordt voorgesteld, zij zich afvragen waar dan de beleidsruimte blijft en wat zij daarmee in de toekomst nog kan. Daar is ook een motie over ingediend. Laat wethouder Otter het zo zeggen: hij verzet zich niet tegen een iets andere formulering in het besluit als de raad dat wil. Als zij bang is bij het overnemen van het besluit zoals dat er nu ligt, dat wethouder Otter straks in oktober of november bij de begrotingsbehandeling zegt dat dat inmiddels een gepasseerd station is en de raad daar niets meer over te zeggen heeft omdat dat al in juni is besloten. Zo zit het college totaal niet in de wedstrijd en zo is het voorliggende besluit ook niet bedoeld. De raad kan altijd op bepaalde zaken terugkomen.

Er zit wel een andere kant aan: er wordt heel erg gesleuteld en gekeken hoe het college deze begroting weer sluitend krijgt, er liggen allerlei voorstellen hoe dat te doen en dat is eigenlijk toch wel de basis voor de begroting. Dat wil niet zeggen dat de raad niet meer aan de begroting mag komen tijdens de behandeling daarvan, maar in eerste instantie is dat wel de basis voor de begroting. Dus als deze Kadernota zo aangenomen wordt, dan is dat ook vertrekpunt bij de begroting: dat wil niet zeggen dat de raad dat vertrekpunt niet meer mag corrigeren of veranderen.

De voorzitter wil nu eerst de heer Oldenbeuving en daarna de heer Huttinga een vraag laten stellen. Voor alle duidelijkheid: het was niet een motie waar de heer Otter aan refereerde, maar een amendement.

De heer Oldenbeuving wilde eigenlijk voorkomen dat hij een amendement gaat indienen – al heeft hij dat al wel klaarliggen. Waar het het CDA om gaat is – de wethouder zei het net wel aardig – dat deze Kadernota wordt vastgesteld, hij de basis vormt voor de begroting en de raad dan altijd nog de begroting kan amenderen. Maar in de beleving van de CDA-fractie is het juist de intentie van een kadernota – want zo is het ooit bedoeld in de planning – en controlcyclus – dat raad en college met elkaar hier van gedachten wisselen over waar de prioriteit ligt en waar de gemeente naartoe moet. Dat moet vervolgens worden vertaald in de begroting. De wethouder zei het heel treffende dat het college voortdurend op zoek is geweest naar hoe men de gaten wil dichten en hoe men dat wil doen en dat dat de basis van de begroting is. Maar daar zit nu juist het pijnpunt van de heer Oldenbeuving: beslispunt 3 – zijn collega zal in dat opzicht beslispunt 4 aanstippen. Daarin stond het vorig jaar ook zo in de besluitvorming, maar toen was de Kadernota nog wel wat anders van karakter en zaten dat soort zoektochten – laat de heer Oldenbeuving ze zo maar even noemen – er niet expliciet in. Hij zou het zo jammer vinden – hij is nog niet helemaal gerustgesteld daarover – als de raad vervolgens wordt geconfronteerd met de gevolgen van dit besluit. Want als er één ding is dat een gemeenteraad niet moet doen, dan is het wel telkens opnieuw besluiten nemen. Dus de heer Oldenbeuving zit nog even te dubben om misschien wel mogelijk in samenwerking met de ChristenUnie – maar dan moet de heer Huttinga zelf daar maar even op reageren – tot een gezamenlijk voorstel voor de besluitvorming te komen zoals dat hier voorligt. Want de heer Oldenbeuving is er naar aanleiding van de manier waarop dit onderdeel nu wordt beantwoord, nog niet helemaal gerust op. Daarbij kan hij de wethouder niets kwalijk nemen, want misschien kan hij ook niet anders.

Wethouder Otter begrijpt de worsteling wel enigszins dat als er al over dit soort detailbudgetten nu al besluiten worden voorgesteld, de raad dan voor een heel groot deel van de begroting al een besluit heeft genomen. Het college had ook kunnen stoppen bij bladzijde 12 van deze Kadernota, want daar staat een verhaal met de globale kaders waar het college het geld denkt te vinden. Maar goed, dan was wellicht ook de vraag gekomen of dat wel haalbaar is en waar dat dan allemaal bestaat. Dus het is een beetje een worsteling tussen aan de ene kant proberen zo concreet mogelijk aan te geven hoe B&W een en ander in denken te kunnen vullen; aan de andere kant blijft dat eigenlijk ook wel het vertrekpunt richting de begroting. Maar dat wil niet zeggen dat er bij de begroting geen ruimte meer is om op zaken terug te komen.

De heer Oldenbeuving weet dat er bij de begrotingsbehandeling altijd ruimte is om op zaken terug te komen. Het is juist zo jammer als de raad er dan weer op moet terugkomen, terwijl er uit de beraadsla

gingen van deze dag een aantal lijnen gedestilleerd moet worden die zijn vertaalslag moet krijgen in de begroting die raad later krijgt voorgelegd. Anders zit je ermee bij de begrotingsbehandeling en moet je dat huiswerk nog een keer overdoen – dat zou de heer Oldenbeuving juist zo jammer vinden. De bedoeling was nu juist om dat sneller en efficiënter te laten verlopen. Vandaar dat de heer Oldenbeuving niet gerustgesteld is door deze woorden en hij toch mogelijk zal komen met een amendementsvoorstel.

Wethouder Otter stelt voor dat als er een amendement komt, er even overlegd wordt over een juiste formulering. Hij gelooft niet dat hij het in principe oneens is met de CDA-fractie, het is wellicht even een interpretatiekwestie.

De heer Huttinga vindt het zo aardig dat de Kadernota het vertrekpunt is. Daar is helemaal niets mis mee, daar zijn de wethouder en de raad het volgens de heer Huttinga het ook helemaal over eens. Een heleboel gedachtelijnen die erin staan zijn prima, daar kan het college mee aan de slag – dat probeerde de heer Huttinga ook in het ingediende amendement te verwoorden. Maar het finale ‘ja’ is niet nu, maar in november zodat de raad niet dan gedwongen wordt om zeven of acht amendementen in te dienen op allerlei punten waar ze nog iets wil bijsturen. Dus de heer Huttinga denkt dat de wethouder hiermee een handreiking van de raad krijgt in gezamenlijkheid dat het misschien toch wel verstandig is dat de besluittekst iets wordt aangepast. Het gaat niet over de Kadernota zelf, het gaat over het besluit.

De wethouder heeft in de ogen van **de voorzitter** al aangegeven dat hij bereid is om daar even in de schorsing, zo stelt de voorzitter voor, contact over te hebben en even te bekijken of men eruit komt zodat men tot dezelfde uitgangspunten komt. Hij vraagt of de betrokkenen daarmee akkoord gaan. Dat is het geval.

De heer Hoeksema hoorde de wethouder aangeven dat hij aan het einde van zijn beantwoording was, maar Senioren Belang Noord had nog een drietal vragen openstaan.

De voorzitter heeft dat niet gehoord van de wethouder. Vandaar ook zijn zorg of de wethouder met een wat puntigere beantwoording zou kunnen komen.

Dan heeft **de heer Hoeksema** dat misschien verkeerd begrepen, maar hij wou dat alvast toch even noemen.

Wethouder Otter bevestigt de drie vragen van Senioren Belang Noord.

De heer Hoeksema zegt dat het zo werkt.

Wethouder Otter hoorde een van de drie vragen over de omvang van de leningenportefeuille gaan. De gemeente heeft heel veel geïnvesteerd en hoopt daar in de toekomst ook de revenuen van te plukken. Dat geld moet ergens vandaan komen, de gemeente heeft dat ergens geleend. De heer Otter denkt dat de verhoudingen ook qua solvabiliteit door de dalende reserves allemaal wat verslechterd zijn, maar er is op dit moment in ieder geval geen reden voor ongerustheid over de omvang van de leningen: de rente en aflossing zijn in de begroting in ieder geval keurig gedekt.

De heer Hoeksema zegt dat dat helder is, maar de vraag van zijn fractie is dat je dat dan ook in de Kadernota in ieder geval inzichtelijker kunt maken, zodat je dus ook duidelijk kunt zien waar nu de reserves zitten en ook de leningen zitten; dan kun je ook duidelijker je afweging maken van wat de middelen, de uitgaven en de reserves zijn. De heer Hoeksema mist dat een beetje en dat gold niet alleen voor hem, maar ook voor zijn steunfractie.

Wethouder Otter antwoordt dat dat in deze Kadernota niet meer lukt, maar wellicht dat het college dat in de volgende in ieder geval mee kan nemen – sowieso, bij de begroting zit dat, als de heer Otter het goed heeft, er bij de begroting dat in elk geval wel allemaal in.

De heer Hoeksema heeft ook een opmerking gemaakt over allerlei onzekerheden. Daar heeft wethouder Otter in het begin al iets over gezegd. Deze hele begroting is omgeven met onzekerheden. Alleen

al de periode tussen het toesturen van de Kadernota en deze bespreking is daar weer een voorbeeld van met een meicirculaire die heel veel gevolgen heeft. Dan is er in september ook weer een circulaire en zijn er weer andere ontwikkelingen, dus dat is toch voortdurend passen, meten en weer anticiperen op ontwikkelingen. Maar B&W hopen – en daar wordt ook richting het Gemeentefonds aan gewerkt qua verdeelsleutels enzovoorts – dat zij ook nog eens in de situatie komen dat de gemeente wat meevallers heeft. Maar aan het feit dat de begroting omgeven is met onzekerheden kan de heer Otter weinig veranderen.

Volgens **de heer Oldenbeuving** is er afgesproken dat deze raad een bepaalde volgorde van dingen hanteert en een van die dingen is dat geprobeerd wordt de jaarrekening van 2014 vast te stellen voordat je aan de gang gaat met de Kadernota. In die jaarrekening wordt namelijk exact vermeld wat de schulden- en ook de reservepositie is van de gemeente en dat is de input voor deze Kadernota. Dus de heer Oldenbeuving wil voorkomen dat zowel de wethouder als ook de organisatie met meer werk wordt opgezadeld: volgens hem is die informatie up-to-date beschikbaar in de jaarrekening die de raad een dikke maand geleden heeft vastgesteld.

De voorzitter constateert dat dat een antwoord is op de vraag van de heer Hoeksema, dus hij stelt voor dat de wethouder verder gaat met zijn beantwoording.

Wethouder Otter hoorde vervolgens de heer Hoeksema nog een opmerking maken over nieuw beleid. Maar eigenlijk heeft hij begrepen dat de heer Hoeksema blij was dat er ruimte daarvoor was. De heer Otter vindt de kreet ‘nieuw beleid’ ook altijd een beetje betrekkelijk natuurlijk. Want het gaat erom in hoeverre dat nieuwe beleid ook vermijdbaar en niet-vermijdbaar is. En de gemeente heeft best wel zaken die als nieuw beleid worden verantwoord, maar door allerlei ontwikkelingen is het ook amper vermijdbaar en is het wel nieuw beleid, maar gedwongen of noodzakelijk nieuw beleid. Wethouder Otter weet niet of dat een beetje een antwoord is op de vraag van die fractie.

Dat lijkt **de heer Hoeksema** sowieso het geval te zijn. Hij heeft ook heel duidelijk gezegd dat het ook een positieve insteek is en dat heeft de wethouder ook heel goed zo meegenomen. Dat vindt de heer Hoeksema ook een goed antwoord.

Dan had hij nog één vraag waar hij nog geen antwoord op heeft gekregen.

Wethouder Otter had drie vragen geteld; hij meent ook dat er begonnen werd met drie.

De heer Hoeksema kan niet tot vier tellen.

De voorzitter wil ervoor waken dat er geen discussie wordt gevoerd of het er nu drie of vier vragen waren. Dus hij oppert dat de heer Hoeksema zijn laatste vraag nog even stelt.

De heer Hoeksema zegt dat het een heel simpele vraag is. Op pagina 26 van de Berap staat een soort van rekensom bij de ontwikkelingen en stand van zaken met betrekking tot de bezuinigingen. Daar staat als begrote som bij 1.691.000 euro, de prognose staat op 500.000 euro en het verschil is 250.000 euro. Nu is het de heer Hoeksema en zijn fractie niet helemaal duidelijk wat daar nu mee bedoeld wordt. Hij weet niet of de wethouder daar op kan antwoorden, maar dan misschien een van het ambtelijk apparaat, maar dit in elk geval als verduidelijkingsvraag.

In de ogen van **de voorzitter** is dit écht een technische vraag. Hij wil de raadsleden er even op wijzen dat dit soort vragen echt van tevoren zouden moeten stellen. Want als er hier ook nog antwoorden op gegeven moeten worden – in alle eerlijkheid – dan hebben raad en college deze vergadering om tien uur vanavond nog niet. Misschien dat de heer Hoeksema in de schorsing eventueel een ambtenaar daarnaar kan vragen. Tot nu toe heeft de voorzitter nog geen technische vragen gehoord, maar aan deze afspraak wil hij zich wel houden.

Wethouder Otter heeft nog een drietal vragen openstaan. Van de ChristenUnie nog over de afoming van de indexering: dat is in feite gewoon een verkapte bezuiniging, de budgetten worden bij de gemeente niet automatisch geïndexeerd. Die indexering wordt helemaal apart gezet en de afdelingen moeten voor hun budgetten in feite die indexering apart ophalen. Er wordt wat druk op gezet om daar

in ieder geval al bij voorbaat een deel van die indexering te gebruiken voor de dekking van hun tekort. Dus dat geeft een beetje druk op de budgetten.

De heer Huttinga zegt dat dat helder is, hij was het er ook niet helemaal mee oneens. Hij vond het alleen opvallend dat het nu juist naar boven kwam, terwijl dat waarschijnlijk al een paar jaar geleden al het geval is. Dan had zijn fractie het misschien toen al kunnen ontdekken en had de wethouder het ook toen al kunnen meenemen. Maar goed, het is mooi dat die indexering er nu is, dus daar zijn de ChristenUnie en de wethouder het niet over oneens.

Wethouder Otter heeft dan nog een opmerking staan van LEF! over de rente. De gemeente zakt nu van 4 naar 3,5 procent: is dat verantwoord? Als zij nu een nieuwe financiering aantrekt, dat ligt die nog beduidend onder. Wie het weet mag het zeggen, maar de heer Otter ziet hier en daar op kort geld wel een opwaartse trend, maar hij denkt dat de gemeente het zich gewoon niet kan permitteren om weer 5 of 6 procent rente te gaan betalen. Want niet alleen Emmen heeft een behoorlijke leningenportefeuille, maar ook de Nederlandse overheid, de hele EU en deze hele wereld. Daarom verwacht de heer Otter dat die rente laag blijft. Maar hij gaat daar niet verder.

De heer Scheltens vindt het mooi dat de gemeente Emmen zich geen rente van 5 of 6 procent kan veroorloven, maar hij neemt aan dat de wereldmarkt daar geen rekening mee gaat houden.

Wethouder Otter is het op dit punt met de heer Scheltens eens.

Wat wethouder Otter nog wel jammer vond – daar wil hij eigenlijk mee afsluiten – was de opmerking van LEF! over toch het gebrek aan visie, een verloren jaar. Sowieso is afgesproken dat volgend jaar, 2016, het college in ieder geval een nieuwe visie naar 2030 toe maakt. Maar de heer Otter toch wel jammer dat die fractie de conclusie trekt dat dit een verloren jaar is. Want als de wethouder door deze hele Kadernota heen kijkt en welke ambities er liggen op het gebied van de organisatie, aanjagen van werkgelegenheid in deze regio, terugdringen van mensen in de bijstand, bouwen, het ondernemers allemaal gemakkelijker maken, het enorme inhaalprogramma op het gebied van groenonderhoud, wegen enzovoort, dan denkt de heer Otter dat dit zeker geen verloren jaar is. Want er zit gewoon enorm veel ambitie in deze Kadernota. En eigenlijk is het verbindende element gewoon dat Emmen als vestigingsplaats gewoon interessant moet blijven: dat was ook de achtergrond in feite van het hele centrumvernieuingsplan, eigenlijk ook alle onderdelen die de heer Otter zojuist heeft genoemd, de Structuurvisie Centrum om Emmen als koopstad interessant te houden. Eigenlijk is dat allemaal dus één groot brok ambitie. Wat dat betreft is het zeker geen verloren jaar.

De heer Leutscher hoort de wethouder nu twee dingen zeggen en haalt ze door elkaar. Hij heeft het over dat het een verloren jaar is. Dat is iets wat de heer Leutscher niet namens LEF! heeft aangegeven. Maar de wethouder zegt er iets aan vooraf dat de heer Leutscher degene is geweest dat het college geen visie heeft. Nou, de heer Leutscher heeft even zitten turven, maar er zijn tal van fracties geweest die het met name ook daarover gehad hebben als het gaat om visie en samenhang, dus de heer Leutscher is daar niet de enige in. Hij denkt dat de heer Otter één cruciale denkfout maakt: het is natuurlijk mogelijk om over te stromen van ambitie, maar ambitie moet wel in iets vertaald worden en daar gaat het met name om. En als dan wordt gekeken naar niet alleen de p.m.-posten, maar ook het feit dat als je het op afstand bekijkt, meer een jaar is waar een aantal project moet worden afgerond, terwijl raad en college het eigenlijk zouden moeten hebben over wat er daarna gebeurt, welke keuzes je maakt en welke samenhang je daar nu in aanbrengt. Daar zit de kritiek en niet alleen vanuit LEF!: die ligt wat breder in de raad en de heer Leutscher heeft dat ook bemerkt bij een aantal coalitiepartijen.

Wethouder Otter heeft het eigenlijk op die manier niet gehoord. Maar goed, dan zouden de opnames terug moeten worden gekeken. De zaken die de heer Otter net allemaal noemde, zijn allemaal eigenlijk heel concrete zaken waar het college allemaal mee aan het werk is. Dus dat zijn geen holle frasen en ook geen praatjes, maar hele concrete zaken waar B&W nu en volgend jaar en doorlopend mee aan het werk zijn. Dus of je het nu visie of ambitie noemt, het gaat erom: Emmen moet als vestigingsplaats gewoon heel interessant blijven op allerlei terreinen en op al die terreinen wordt daar gewoon heel hard aan gewerkt.

De heer Leutscher is dat laatste wel met de wethouder eens en hij is blij dat hij overstroomt van enthousiasme – daar is ook helemaal niets mis mee. Maar de vraag is wel hoe je er nu toe komt dat je wat je denkt of wilt niet alleen handen en voeten krijgen voor de dag van morgen, maar ook voor wat verder weg in de toekomst. De heer Leutscher hoeft alleen maar een aantal discussies terug te halen waar het ging om een inmiddels beladen begrip integraal parkeerbeleid: in de commissievergadering zijn daar diverse discussies over geweest. LEF! heeft ook een aantal keuzes gemaakt om er bij een aantal voorstellen er gewoon niet vóór te zijn, omdat men vindt dat daarin de maat gewoon een beetje vol is. Wat de heer Leutscher hier gewoon heeft aangegeven deze ochtend is dat het college in gebreke blijft bij het denken over de toekomst van deze gemeente na oplevering van Atalanta. Dat heeft de heer Leutscher dus bedoeld met dat verloren jaar. Dat doet niets af aan de inspanningen en de klussen die het college te doen heeft, maar daar komt dan wel wat meer bij kijken.

Wethouder Otter denkt dat hij in herhaling gaat vallen van zijn vorige antwoord. Dus volgens hem is er enigszins verschil van mening, maar allebei zullen hopen dat het heel goed gaat met Emmen.

De heer Scheltens memoreert dat de VVD een motie heeft ingediend over de 1 miljoen die vorig jaar uit de bestemmingsreserves was gehaald en nu in het Stimuleringsfonds Dorpen en Wijken zit. De wethouder heeft daar zijdelings wat van gezegd en wel over de op handen zijnde notitie over het weerstandsvermogen. Maar, ondanks dat en de uitspraak van de wethouder dat hij er niet op voorhand al 1 miljoen aan wil toevoegen, is het punt dat de raad vorig jaar dat miljoen erin heeft gezet als startkapitaal voor het overgangsjaar 2015. En uit de constatering en overwegingen in de motie blijkt dat het hoogstwaarschijnlijk is dat er geen enkel project in 2015 ten uitvoer wordt gebracht. Dus de heer Scheltens vraagt even in het kader van een financieel stabiel en solide beleid aan de wethouder van financiën of het dan inderdaad ook niet verstandig is om het bedrag bij de begroting weer terug te laten vloeien in de algemene reserve.

Wethouder Otter heeft over de noodzaak om het terug te laten vloeien in de algemene reserve, eigenlijk al opgeroepen om die overweging te maken bij de begroting. Of de gemeente uiteindelijk dat miljoen wel of niet nodig zal hebben, het totale fonds is eigenlijk zodanig gemaakt dat zij 6 miljoen aan investeringen kan doen. Om nu op voorhand al te zeggen om daar een miljoen uit te halen: projecten moeten ook gewoon opgestart worden, dus daar zou de heer Otter geen voorstander van zijn.

De heer Scheltens brengt in herinnering dat vorig jaar duidelijk bij de besluitvorming die 1 miljoen erin is gestopt om het mogelijk te maken om het als startkapitaal voor het boekjaar 2015 te hebben. Dit omdat het aanbestedingsvoordeel van het theater pas in 2016 begint. Nu is dat niet het geval – hoogstwaarschijnlijk, zegt de heer Scheltens er maar even bij, want er is bij de raad nog geen enkel project dat in 2015 in uitvoer komt. Een klein beetje van de cyclus van de agendering van deze gemeenteraad uitgaande komt dat dus ook niet meer aan de orde. Dus vandaar, nogmaals: vanuit solide en stabiel beleid zou je dat dus weer terug kunnen laten vloeien in de algemene reserve.

Wethouder Otter antwoordt dat wat je daar in het begin niet in stopt, je wellicht aan het einde weer tekortkomt. Dat is eigenlijk even zijn stelling.

De heer Wanders hoorde de wethouder net afsluiten. Hij heeft een aantal formulieren dat vóór hem ligt en ook als portefeuillehouder van wonen had hij nog een reactie verwacht van de wethouder op de motie 'Blijverslening'.

Wethouder Otter zegt dat zijn collega Bos die motie gaat beantwoorden.

De heer Huttinga had nog gevraagd naar de specifieke benaming van de Reserve Sociaal Domein.

Wethouder Otter verzoekt de heer Huttinga nog één keer zijn exacte vraag te herhalen.

Omdat hij in de boeken staat als Algemene Reserve Sociaal Domein, vindt **de heer Huttinga** dat eigenlijk boekhoudkundig niet correct. Je zou moeten spreken van een egaliseringsreserve dan wel een gerichte reserve.

Wethouder Otter begrijpt wat de heer Huttinga. Hij denkt dat de reserve bedoeld is als een egaliseringsreserve, die ook tegelijkertijd als een soort risicoachtervang dient. Dus hij zou met andere termen kunnen leven, maar er is eigenlijk gekozen voor de benaming ‘Algemene Reserve’.

De heer Huttinga definieert de term ‘algemene reserve’ als een reserve die ten gunste kan komen voor een algemene dienst, dus de gehele begroting. Dan zou de heer Huttinga willen zeggen: noem hem dan gewoon ‘Reserve Sociaal Domein’.

Wethouder Otter verzet zich niet tegen deze suggestie.

Dan gaat **de voorzitter** ervan uit dat dit als zodanig aangepast wordt. Anders komt daar straks weer een discussie over. Mag de voorzitter deze conclusie trekken? Dat is het geval.

De heer Leutscher noemt nog één klein dingetje waar de wethouder geen aandacht aan besteed heeft en dat is de 17 miljoen met betrekking tot de Hoofdstraat.

Wethouder Otter repliceert dat het college bij de begroting specifiek aandacht zal besteden aan deze 17 miljoen.

De heer Leutscher snapt dat. Alleen, hij zou één stapje verder willen: kan de wethouder iets laten zien wat zijn opvatting is – misschien wel zijn visie? De heer Leutscher daagt hem nu uit wat zijn visie is op hoe je financieel-technisch, begrotingstechnisch en ook beleidsmatig met die 17 miljoen zou moeten en kunnen omgaan, waarvan de wethouder zou zeggen hoe je daar mee om zou moeten gaan.

De voorzitter geeft de wethouder het woord, maar verzoekt hem die visie graag zo kort mogelijk verwoorden. In alle eerlijkheid: er komt straks ook een tweede termijn, vandaar.

Wethouder Otter zegt dat het college nog even aan het studeren is op welke mogelijkheden er zijn, dus hij wil daar eigenlijk niet op vooruitlopen.

Mevrouw Hoogeveen twijfelde even of wethouder Otter deze vraag zou kunnen beantwoorden, maar zij had naar de stand van zaken met betrekking tot de leegstandregisseur gevraagd, maar het zou ook wethouder Van der Weide kunnen zijn die die vraag meeneemt. Mevrouw Hoogeveen begrijpt dat het laatste het geval is.

De voorzitter ziet dat er naar wethouder Van der Weide wordt gewezen.

Dan heeft wethouder Otter alle hem toekomstige vragen beantwoord en de voorzitter dankt hem daarvoor. Zijn inschatting was dat 20 minuten wel iets te kort zou zijn: dat is uitgekomen. Dan is nu wethouder Arends aan de beurt, die 10 minuten heeft.

Wethouder Arends vindt dat als de voorzitter nu zo coulant is met de heer Otter, dat niet hoeft te zeggen dat hij direct op voorhand al zo streng hoeft te zijn bij hemzelf.

De voorzitter wijst erop dat mocht hij wethouder Arends ook zou toestaan om zoveel uit te lopen met zijn spreektijd, hij dan ook 20 minuten nodig zou hebben.

Wethouder Arends hoorde een vraag gesteld en een opmerking gemaakt worden over de economie en met name de fractie van Wakker Emmen heeft het over de proactieve overheid en wat de overheid voor de burger kan doen in plaats van de regels centraal stellen. De heer Arends moet zeggen: dit is hem uit het hart gegrepen. Wakker Emmen vraagt om één vast accountmanager via de eenloketgedachte, maar die is er al in de gemeente Emmen. Het Bedrijvenloket zit in feite op het Ondernemersplein bij de Stenden Hogeschool en dat is de plek waar ondernemers terecht kunnen voor economische zaken. Dus wat Wakker Emmen vraagt heeft de gemeente al gerealiseerd.

De heer H.A. Bos had juist begrepen dat het Ondernemersplein er juist voor de startende ondernemer zou zijn. Daarom heeft zijn fractie gevraagd om een loketgedachte op het gemeentehuis om de MKB'ers die hier al zitten, te bedienen. Die lopen bij verschillende afdelingen te hoop en ze maken het verwijt dat dit niet goed is geregeld.

Wethouder Arends weet dat de afdeling Economie een plek heeft op het Ondernemersplein. Die is er voor alle ondernemers: startende ondernemers, MKB- en grote ondernemers – wat Wakker Emmen maar wil. En dat is de plek. Alleen, wat daar niet zit is het vergunningentraject. Als je een vergunning wilt aanvragen, dan kun je óf bij het Ondernemersloket terecht, óf je kunt op het gemeentehuis bij de balie terecht. Als Wakker Emmen daarop doelt, is daar destijds toe besloten om dat op die manier zo vorm te geven. Daardoor kunnen ondernemers op verschillende plekken komen, maar het Ondernemersloket zit aan het Ondernemersplein bij Stenden en de gemeente kende al accountmanagers, die er met name voor het zittende bedrijfsleven zijn. Want de meeste vragen komen gewoon uit het zittende bedrijfsleven.

Dan is Moederdag ook een geliefd onderwerp bij de fracties. Het is altijd goed als moeders in de aandacht komen, maar het gaat hier om de moeders van grote bedrijven met nevenvestigingen in deze gemeente. Dat zijn er nogal wat en dat zijn veelal bedrijven die relatief fors in het aantal arbeidsplaatsen waar ze in voorzien. En de gemeente heeft een aantal jaren geleden geconcludeerd dat het goed zou zijn om juist de moeders, de centrale directies van dit soort bedrijven hier ook eens naartoe te halen, ook de verbinding te leggen met het gemeentebestuur en ze bekend te maken met wat Emmen precies is. De heer Arends gaat ervan uit dat de directies van dit soort bedrijven regelmatig in het Emmense komt, maar veelal is dat ten behoeve van een vergadering op de locatie. Maar wat B&W hun willen laten zien is dat Emmen nog meer te bieden heeft, zodat ze zich ook verbonden weten vanuit de centrale directies met Emmen als vestigingsplaats. Daardoor krijg je ook een beeld van datgene waar je woon- en verblijfsplaats is van veel van je werknemers en je daar ook een band mee kunt krijgen. Dat heeft de gemeente in het verleden al een paar keer gedaan en dat is op zich redelijk succesvol verlopen.

Om een voorbeeld te geven: in 2013 heeft de gemeente dat gedaan en toen zijn contacten gelegd met de Amerikaanse directie van Plantronics. En dat heeft er bijvoorbeeld mede toe bijgedragen dat dat bedrijf besloot om de headset Aivvy Q te gaan ontwikkelen en producten hier in Emmen. Op die manier probeer je dat ook handen en voeten te geven. Een ander voorbeeld is dat het college een bezoek heeft gebracht aan een bedrijf in Japan. Dat heeft nog niet zoveel met de Moederdag te maken, maar dat komt daar wel uit voort. Juist als lokale overheid probeert het college dus de verbinding te leggen met deze grotere bedrijven.

Dat wil overigens niet zeggen dat het MKB veronachtzaamd wordt. Want ook vorig jaar heeft de gemeente een MKB-dag georganiseerd en van de daarbij uitgenodigde MKB'ers zullen de aanwezigen begrijpen dat dat niet iedereen is geweest. Want als je 8.000 bedrijven in je gemeente hebt, dan is dat voor een deel een groot internationaal bedrijf, maar er is ook een heel groot deel is MKB en die bedrijven kun je niet allemaal op dezelfde dag uitnodigen. Maar degenen die uitgenodigd waren en aanwezig waren, waren daar zeer positief over. En als het gaat over de motie van de VVD om die verbinding ook te leggen, dan is de heer Arends daar zeer zeker toe bereid om aan die verbinding aandacht te gaan besteden. Dus wat dat betreft zou hij die motie ook wel willen overnemen.

Als het gaat over het leerwerkbedrijf, dan hebben Wakker Emmen en D66 daar vragen over gesteld. Wakker Emmen zegt dat het helaas uitgesteld zou zijn. Nou, het leerwerkbedrijf is niet uitgesteld, het college heeft alleen de termijn ervan wat opgerekt. Dat zou je ook een eufemisme kunnen noemen, maar het is natuurlijk wel goed te beseffen dat de gemeente Emmen niet alleen een leerwerkbedrijf oprichten maar dat zij proberen dat ook met Borger-Odoorn en Coevorden gestalte te geven. Daar heb je soms even wat meer tijd voor nodig want het proces moet goed doorlopen worden. Ook daar zal de raad zelf nog in betrokken worden. Wethouder Arends heeft de week hiervoor met zijn collega's van Borger-Odoorn en Coevorden over een conceptnotitie gesproken: die zal na de zomervakantie in de colleges behandeld worden en zodra is gebeurd zal ook een bijeenkomst gaan plaatsvinden met de gemeenteraden. Eerst nog afzonderlijk en in latere fase een gezamenlijke bijeenkomst over hoe een en ander vormgegeven gaat worden, maar dat hangt ook af van de keuzes die er gemaakt gaan worden. Dan de uitstroom van de bijstand. Wethouder Arends heeft daar op vragen van de heer Schoo in het

vragenhalfuur al iets over gezegd. Op 23 juni nog heeft het college het besluit genomen over een informatiebrief die naar de raad toegezonden zou worden. Die bevat de informatie met de stand van zaken tot en mei. In september zal de raad een brief toegezonden krijgen waarin de situatie tot en met het eerste halfjaar wordt beschreven en de heer Arends zal erop toezien dat de raad in november dan wel in december tot en met het derde kwartaal gerapporteerd zal worden. Het was de bedoeling om dat bij de p&c-cyclus mee te nemen, maar gelet op het belang van dit onderwerp vond wethouder Arends het wel zinvol om de raad buiten de p&c-cyclus om adequaat te informeren. Ook de fractie van Senioren Belang Noord heeft hier een groot aantal vragen gesteld: daar zaten, zou de heer Arends willen zeggen, toch ook wel wat techniekvragen bij. Hiervoor zou hij die fractie naar de afdeling willen verwijzen. Het is helder dat het college de ambitie heeft om 350 personen extra uitstroom boven op de reguliere uitstroom te realiseren. Het is daarbij ook van belang dat bij de instroom heel goed beperkt wordt: dat wil niet zeggen dat iemand die er wel recht op heeft, er niet in komt. Want dat zou de verkeerde beperking. Maar je zult toch moeten kijken of iemand die daarin komt, er wel recht op heeft en of er bijvoorbeeld nog andere regelingen zijn, zoals de WW. Maar in ieder geval wordt het workfirstprincipe met de nieuwe aanpak van de TDC ook weer volop gehanteerd. Dus daar zal het college ook de instroom weer goed mee reguleren. En de opmerking waar Senioren Belang Noord en ook de VVD het over hadden, stond in de Bestuursrapportage. Daar zit wel een risico aan dat die 350 niet gehaald wordt: men moet met elkaar wel goed beseffen dat de WW verkort is en dat je straks dus ook sneller in de bijstand komt – dat zal dan op termijn gebeuren. De werkloosheidscijfers zijn nog steeds hoog in Nederland en daar ondervindt Emmen wel de naweeën van.

Mevrouw Hoogeveen hoort wethouder Arends nu al de nodige winstwaarschuwingen afgeven – zou zij haast zeggen. Maar omdat de informatiebrief onderweg is: D66 is toch heel benieuwd naar de stand op dit moment: hoe loopt het met die extra opgave. Kan de wethouder gewoon een absoluut getal noemen?

Wethouder Arends heeft net ook al in antwoord op de heer Schoo in het vragenhalfuur gezegd dat er 161 mensen zijn uitgeplaatst. En op dit moment is de stand van de bijstand rond de 3.600.

Dan de beantwoording van de vragen van Senioren Belang Noord en de VVD over de werkgelegenheid. Je ziet ook dat daar waar bedrijven op dit moment mensen aantrekken, er nog heel veel via payroll verloopt. Gelet op het feit hoe het in dit land geregeld is, is het niet onlogisch dat het op die manier gebeurt, maar wethouder Arends zou wensen dat in plaats van allerlei mooie plannen rondom de btw er door het Rijk gekeken wordt naar hoe de lasten voor arbeid nu ook werkgevers zodanig worden gereguleerd dat het aantrekkelijker wordt om mensen in vaste dienst te nemen.

Dan heeft de D66-fractie iets gevraagd over ESF. Op pagina 34 is een termijn verlengd en daardoor kun je meer kosten maken, ook omdat het bedrag verhoogd is. Dus het is niet meer dan dat.

Dan heeft de Partij van de Arbeid-fractie een motie ingediend rondom regiomarketing en zij vindt dat er concreet zicht op moet zijn. Wat die fractie vraagt in die motie lijkt toch voor een groot deel al overeen te komen met wat het college in de Kadernota opmerkt. Op de middelen die eventueel vrijgemaakt zullen worden, zullen B&W in 2016 ook terugkomen.

Dan ten aanzien van de Strategienota: is dat nu een verloren jaar? Juist niet, meent de heer Arends: het college gebruikt dit jaar om ook ambtelijk een goede voorbereiding te treffen voor de totstandkoming van de start van de Strategienota en het ligt ook in het voornemen om de raad bij dat startmoment ook nadrukkelijk te betrekken en wel in het proces om daar handen en voeten aan te geven en waarmee begonnen wordt. Dus wat dat betreft zal het college ook in 2016 zeker met de raad verder over komen te spreken. B&W zijn op dit moment ook volop bezig om informatie te verzamelen, ervaringen op te doen, kennis te delen – noem maar op. Dus wat betreft is het absoluut geen verloren jaar, de heer Arends vindt het juist heel erg plezierig dat 2016 is genoemd om mee te beginnen. Want zorg je ervoor dat je beslagen ten ijs kunt komen als goede voorbereiding voor de besluitvorming in 2016 bij de start. Dus wat dat betreft denkt de heer Arends dat hij daar met de heer Leutscher niet verschillend over denkt. Hij kan zich best voorstellen dat LEF! nu graag wat meer van het college zou willen vernemen, maar broedende kippen moet je over het algemeen niet storen. Nu is de heer Arends geen kip, noch een haan. Nu hoort hij veel gelach in de raadszaal, maar hij snapt alle commotie ineens niet. Hij heeft toch geen hanenkam? Dus kortom: het college is daar volop mee bezig, dat kan de raad gerust van hem aannemen – voor zover de raad wat wil aannemen van de bestuurders van deze gemeente. Maar goed, daar vertrouwt wethouder Arends nog wel op.

Over de Strategienota heeft ook de VVD een en ander gezegd. Krimp is een onderwerp met een diversiteitsvraagstuk, met verschillende verschijningsvormen. In het landelijk gebied, zowel in deze gemeente als in de gemeenten om Emmen heen, is te zien dat daar nu al sprake is van afnemende bevolking bij de demografische ontwikkelingen. Als je je verdiept in wat de afname van de bevolking veroorzaakt is dat vooral en hoofdzakelijk in de terugval van de geboortes. Nu al wordt op jaarbasis al over 400 geboortes minder gesproken dan in 2007. En het aantal geboortes overtreft het aantal overledenen niet meer en dat betekent dus dat de bevolking krimpt: dat heeft dus niet zozeer te maken met het feit dat het mensen wegtrekken. Wethouder Arends was een paar week geleden in Hannover, Duitsland bij de Parlementarische Abend van de Emslandachse en hij vond dat de voorzitter van het deelstaatsparlement in Hannover daar wel een mooie uitspraak over had. Hij zei: “Wij moeten de demografische ontwikkeling niet overlaten aan de statistici, maar daar zelf wat aan doen.” Nou, laat dat een uitdaging zijn voor eenieder die daaraantoe kan zijn. En ze zitten er ook in deze raad, heeft de heer Arends gezien.

De voorzitter verzoekt de wethouder na deze uitspraak snel door te gaan met het volgende onderwerp.

Wethouder Arends is ook wel blij met de ondersteuning om aansluiting te zoeken met de Duitse burens: het college is daar volop mee bezig. Vanuit zijn functie als voorzitter van de Arbeidsmarktregio heeft de heer Arends ook veelvuldig met de Kreis Emsland, al dan niet met ondersteuning vanuit de Benelux. Dus wat dat betreft wordt daar volop aan gewerkt. Wethouder Arends kan wel uit eigen ervaring al zeggen dat de contacten steeds intensiever worden. Het is ook niet alleen belangrijk dat de gemeente Emmen die als overheid onderhoudt, maar zij daar ook het bedrijfsleven volop in betreft. Ook is de heer Arends blij te constateren dat de VPB samen met de Emslandachse daar ook volop mee bezig is – hij denkt dat dat ook heel erg goed is.

Dan is er een aantal fracties dat een opmerking heeft gemaakt over het openbaar onderwijs: D66 was daarbij het meest concrete in de vraag: komt er een stichting of bestuurscommissie? Het antwoord is ‘nee’, want de gemeente zal daar in deze periode geen prioriteit aan geven. Anderzijds is er ook niet een directe noodzaak voor, want van het feit dat de gemeente nog steeds het schoolbestuur is, kan de raad wat vinden. Maar dat wil nog niet zeggen dat het een slechte situatie, want die is in Emmen als het gaat om het openbaar onderwijs zeer goed: dat heeft een forse reserve, 50 procent van het ‘marktaandeel’ van de leerlingen is binnen het openbaar onderwijs en door de omvang is het openbaar onderwijs in Emmen ook in staat om wisselingen op te vangen. Dus er niet een directe noodzaak vanuit een kritische situatie dat de gemeente moet kijken naar een stichting of een bestuurscommissie.

De heer Eggen weerspreekt absoluut dat D66 zou hebben aangegeven dat het openbaar onderwijs in Emmen slecht zou zijn: dat absoluut niet en daar heeft de wethouder ook helemaal gelijk in. De fractie heeft dit alleen al meerdere keren naar voren gebracht en gevraagd om daar eens even over na te denken. Als je constateert dat in den lande ongeveer 90 procent van de scholen op afstand geplaatst is, als je de voordelen ziet die ook de Onderwijsraad, VO-Raad, AWB, het Expertisecentrum en zelfs mensen in de Tweede Kamer enzovoort, enzovoort, enzovoort zien, dan is het wellicht verstandig om daar eens over na te denken. D66 heeft niet gezegd dat dat moet gebeuren, dat heeft alleen gevraagd daar over na te denken: dat is de enige vraag. Dat de wethouder dat op dit moment met een hartgrondig ‘nee’ beantwoordt vindt de heer Eggen jammer en dat zegt hem ook wel genoeg.

Wethouder Arends heeft geconstateerd dat er of een week of twee weken terug een voorstel in de Tweede Kamer van de staatssecretaris is aangenomen om juist voor kleine scholen met een groter verband te werken. En als je kijkt hoe dat in Emmen vorm is gegeven, dan maakt het dus dat de gemeente daar heel adequaat in kan acteren als het gaat om openbaar onderwijs. Laat ook helder zijn: het feit dat de gemeente de schoolbestuurlijke taak voor het openbaar onderwijs in zich draagt wil niet zeggen dat er niet samengewerkt wordt. Integendeel: wethouder Arends ziet dat er veel meer – meer en meer, zelfs – wordt samengewerkt tussen de verschillende denominaties. Dus daar zit de kracht en dat wordt ook niet anders wanneer de juridische vormen anders worden. Tot slot zou de heer Arends nog mee willen geven: als hij om zich heen kijkt in Coevorden, in Borger-Odoorn, in Tynaarlo, in Midden-Drenthe, in Stadskanaal, maar ook in Groningen, dan is daar gekozen voor verzelfstandiging. En dan zou de heer Eggen ook eens moeten kijken naar wat dat allemaal met zich meegebracht heeft aan financiële problemen: dat heeft meer problemen met zich meegebracht toen die zelfstandig werden

dan wanneer ze onder de vlag van de overheid opereerden. Dus het is niet altijd een zegen als er sprake is van verzelfstandiging.

De heer Eggen is dat helemaal met de wethouder eens, hij kan 66 voorbeelden de andere kant op verzinnen. Hier in de buurt, in Borger-Odoorn, is er daadwerkelijk iets misgegaan – dat is trouwens goed hersteld, daar gaat het niet om. Maar er zijn ook heel positieve zaken.

De heer Eggen is heel blij met de toezegging van de wethouder – want dat was eigenlijk de tweede opmerking – maar hij dacht dat wethouder Wilms daar nog wel op zou terugkomen en dat is de samenwerking tussen het bijzonder onderwijs en het openbaar onderwijs en die juicht D66 alleen maar toe. Nogmaals, dat wil de heer Eggen gezegd hebben, de kwaliteit van het onderwijs hier in Emmen is uitstekend, maar je zou eens kunnen nadenken over hoe het hier misschien nog beter zou kunnen.

Dat laatste is geen toezegging geweest van **wethouder Arends**, het is gewoon de feitelijke bestaande praktijk dat er goed samengewerkt wordt. Overigens zit samenwerking niet in structuren, zij zit in de mensen.

De vraag die **de heer Oldenbeuving** is al voor een deel achterhaald. De wethouder illustreerde in zijn eerste beantwoording dat het goed gaat in het openbaar onderwijs en daarin op geen enkele manier het woord ‘samenwerking’ viel. Maar in tweede termijn heeft hij dat volgens de heer Oldenbeuving prima hersteld.

Wethouder Arends komt bij het onderdeel sport. Daarover zijn vragen gesteld door de fractie van Wakker Emmen over De Klabbe. Die verdient inderdaad onderhoud. Er is overigens in april dit jaar een rapport verschenen over de stand van zaken bij De Klabbe en daar moet wel wat gebeuren. Dat pand is trouwens nog wel in redelijk goede staat, dus het is niet zo dat die situatie verontrustend is. Met elkaar moet wel geconcludeerd worden dat als de gemeente geld wil vrijmaken voor onderhoud, dat op dit moment gewoon uit de algemene middelen moet. De huur die de gemeente vraagt van haar gebruikers is van dien aard dat dit geen enkele ruimte laat voor reservering ten behoeve van onderhoud. Dat betekent dat de gemeente via haar tarieven alle sportverenigingen riant subsidiëren. Als je kijkt naar wat de werkelijke kosten zijn en wat de tarieven zijn die de gemeente per uur vraagt, dan zit daar een heel, heel groot verschil tussen. En zolang de gemeente niet bereid is om meer te vragen van een gebruiker om het verschil ook te gebruiken van grootonderhoud, dan zal de gemeente met deze wijze verder moeten gaan en moet zij via de algemene middelen geld vrijmaken – het is niet anders. De raad heeft daar een uitspraak over gedaan en dat is ook wat de wethouder de raad terug wil geven. Om even een voorbeeld te noemen: voor een sportveld wordt 1.000 euro huur in rekening gebracht en de werkelijke kosten liggen rond de 8.000 euro. Een sporthal huur je nu per uur voor ongeveer 35 euro en de werkelijke prijs ligt ver boven de 150 euro per uur. Dus als de raad dat gegeven weet is het niet zo raar dat er niet structureel gereserveerd wordt voor grootonderhoud, omdat dat gewoon uit de algemene middelen moet. En als dat anders moet, dan is dat aan de raad. Maar dit zijn de feiten waarmee wethouder Arends te dealen heeft.

D66 veronderstelt dat er verder uitstel van de nieuwbouw van het zwembad. Wethouder Arends weet niet waar die fractie die veronderstelling vandaan haalt, maar dat hoort hij graag van die fractie.

Mevrouw Hoogeveen heeft dat verondersteld omdat er niets nieuws in de Kadernota staat over de plannen van het zwembad. Daarom ging de fractie uit van uitstel. Maar mevrouw Hoogeveen hoort heel graag van de wethouder welke plannen er dan concreet zijn.

Wethouder Arends zegt dat er heel veel niet in de Kadernota staat. Als het zo zou zijn dat alles wat er niet in staat, het college niet zou doen, dan was het soms een makkie in deze gemeente. Maar de heer Arends is van plan om in het najaar met een voorstel naar het college te komen. En dat volgens hem was daar in de Begroting 2015 iets over gememoreerd, maar soms heeft hij ook geen teksten nodig om tóch iets te doen.

Tot slot wil de heer Arends toch even iets memoreren over het mooie evenement dat op dit moment plaatsvindt in deze prachtige gemeente, het NK wielrennen.

De voorzitter staat dat echt heel kort toe. Daar is geen opmerking over gemaakt namelijk.

Wethouder Arends zegt dat daar wél een opmerking over is gemaakt, vandaar dat hij daar even op wil reageren.

De voorzitter herinnert zich dat dat inderdaad in een ander kader was. Hij dacht dat even dat de wethouder ging zeggen hoe mooi dat evenement is – en dat is terecht, het is ook mooi.

Wethouder Arends constateert dat de voorzitter zo alweer wat tijd van zijn spreektijd heeft afgehaald. Het is een prachtig evenement met heel veel voorbereiding: er gaan veel uren in zitten van heel veel mensen in dit huis; ook zijn er veel vrijwilligers bij betrokken. Dat er soms weleens een keer wat misgaat is evident. Dat het schijnbaar gedacht wordt dat het moeilijk is om iets te communiceren, is ook iets wat twee kanten op werkt. De heer Leutscher maakte daar een opmerking over. De heer Arends weet niet of hij dat hier in dit huis geverifieerd heeft hoe de communicatie verlopen is met bijvoorbeeld de middenstand. Maar er is uitgebreid vooraf gecommuniceerd met de middenstand. Ook nu, deze week, is er volop gecommuniceerd. De dag vóór deze vergadering nog is de middenstand meegeweest om het parcours te inspecteren als het gaat om de bewegwijzering – althans in het centrumgedeelte. Er zijn toen niet of nauwelijks opmerkingen geweest. Nog voor deze dag was er een uitnodiging om te overleggen om te kijken of de gemeente nog wat kon leren van de zaken van het afgelopen weekend: daar heeft de middenstand vanaf gezien. Dus kortom: wethouder Arends denkt dat uitstekend is gecommuniceerd van deze kant met de middenstand. Dat het soms beter kan: altijd. En dat de mensen die aan het werk zijn soms ook weleens een steekje laten vallen is ook evident. Maar met elkaar is de gemeente in staat gebleken om een prachtig evenement hier neer te zetten en laat Emmen daar vooral trots op zijn en die boodschap uitdragen.

Als de wethouder dat zo zegt, dan wil **de heer Leutscher** dat ook wel geloven. Er zijn natuurlijk verschillende bronnen waar je over praat. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om dit soort dingen aan te kaarten; in die zin hoeft LEF! dat ook niet te verdedigen, maar wel om aan te duiden dat de ondernemers wel steeds in de hoek zit waar de klappen vallen, zowel in commissie- en raadsvergaderingen als op Twitter – dan gaat het niet alleen over hier maar ook breder getrokken. Er zal ongetwijfeld ook wat overgevoeligheid zitten over en weer – ook bij de ondernemers –, ook daar kan de heer Leutscher wat bij voorstellen. Het doet hem deugd dat de wethouder het contact wederom gezocht heeft en er veel kan gebeuren in 24 tot 48 uur: dat is alleen maar prima. Dus in die zin moet de heer Leutscher daar ook een pluim voor geven en laat vooral overeind gehouden worden dat er geen enkele twijfel over moet zijn – dat geldt ook voor de ondernemers zelf – dat men op de evenementen die hier gedaan worden en waar Emmen gewoon goed en sterk in is, gewoon trots op moet zijn.

Het kan zijn dat **de heer Huttinga** het gemist heeft, maar hij denkt dat de wethouder niet op de Europese subsidiewerf is ingegaan. Of gaat een collega van hem dat doen?

Als de heer Huttinga die vraag straks in tweede termijn nog een keer wil herhalen, dan zal **wethouder Arends** hem in tweede termijn beantwoorden.

De voorzitter vat samen dat de wethouder de toezegging heeft gedaan dat de motie van de VVD om het lokale MKB te betrekken bij Moederdag Plus, is overgenomen.

Wethouder Van der Weide gaat maar meteen van start met de eerste vraag om een poging te doen om binnen de 10 minuten te blijven. De eerste vraag is afkomstig van Wakker Emmen en die gaat over de kunstwerken – dan betreft het de bruggen, de viaducten en de duikers. Als het gaat om de functionaliteit heeft het college vorig jaar het voorstel gedaan in de begroting – en dat is ook aangenomen – om 800.000 euro beschikbaar te stellen voor kunstwerken in de categorie Veiligheid. Daar ging het met name om investeringen die strikt noodzakelijk zijn om de veiligheid te garanderen. Nu gaat het over de categorie Functioneel en daarbij is te denken aan bijvoorbeeld beweegbare bruggen. Op het moment dat die uitvallen is er nog geen probleem in het kader van veiligheid, maar dat bezorgt dan toch wel een probleem voor bijvoorbeeld de scheepvaart. Het is een stuk preventief onderhoud om de functionaliteit te kunnen waarborgen.

De heer Bos heeft een opmerking gemaakt over de Centrumvernieuwing Emmen en het onderhoud daarvan. Collega Otter heeft er al iets van gezegd en wethouder Van der Weide gaat dat niet herhalen. In het verlengde daarvan komt het wegenonderhoud: daar zijn verschillende opmerkingen over gemaakt. Ook daar zat vorig jaar in de Kadernota en de begroting een voorstel, waarbij het een investering van 3 miljoen betrof om in ieder geval het kwaliteitsniveau van 76 procent dat de wegen voldoende en in orde dienen te zijn, te halen. Dat geld is beschikbaar gesteld en daar wordt nu ook mee gewerkt, maar het college constateert in ieder geval dat de ambitie is vastgesteld op 80 procent en willen B&W die inhaalslag verder gaan maken, dan hebben zij opnieuw 3 miljoen nodig om in ieder geval op niveau te blijven. En de inschatting van het college – dit is een inschatting in het Meerjarenperspectief – is dat er tot 2020 ieder jaar 3 miljoen nodig zal zijn om die 80 procent te gaan halen. Het college zal niet in één keer met een voorstel komen, omdat er ook inspecties worden uitgevoerd en men dit ook van jaar tot jaar wil bekijken. Maar B&W hebben zo in ieder geval wel een doorkijk willen geven als het gaat om het wegenonderhoud en de geformuleerde ambitie zoals die is vastgesteld in de begroting van 2015.

Van het grijs gaat wethouder Van der Weide verder met het afval. Onder andere de Partij van de Arbeid vraagt hoe het met de maatregelen zit om te komen tot een vermindering van het restafval. Vorig – en volgens de heer Van der Weide ook deze – maand heeft hij op vragen van het CDA in de commissie al aangegeven dat het in een afrondende fase zit. Het college is op dit moment doende om een collegebesluit voor te bereiden en in ieder geval een pakket aan maatregelen te gaan vaststellen dat moet leiden tot een vermindering van het restafval. Want het huidige beleid is bronscheiding en dat is nog een keer bevestigd in het Bestuursakkoord. En het college is er ook mee bezig om daar uitvoering aan te geven, maar de maatregelen en welke wijze men wil komen tot een vermindering van het restafval zit op dit moment in een afrondende fase. Wethouder Van der Weide heeft ook aangegeven dat het hem goed lijkt dat op het moment dat het college een besluit heeft genomen en dat het voorstel ook naar de raad gaat, het desgewenst ook in de commissie kan worden besproken.

De heer Wanders realiseert zich dat hij de opmerking heeft gemaakt dat zijn fractie erop vertrouwt dat de derde container voor hen die dat wél willen, ook mogelijk is. Als je specifiek opschrijft dat de grijze container tweewekelijks geleegd wordt, dan ga je automatisch ook nadenken over de rest van de containers die er wel of niet staan. Vandaar ook de opmerking daarover en de wethouder lijkt in die zin daarover al te zeggen dat de raad het pakket aan maatregelen nog krijgt te horen, terwijl er wel één specifieke maatregel is die al wel blootgegeven wordt in de Kadernota. Vandaar dat de vraag van de fractie van de PvdA daarop gericht was. Kan de wethouder ook aangeven dat de gemeente blijft inzetten op bronscheiding? En de heer Wanders neemt aan dat zij daar de mensen ook bij wil faciliteren?

Wethouder Van der Weide kan beide laatste vragen van de heer Wanders met ‘ja’ beantwoorden.

D66 maakt een opmerking over het Regieplan Windenergie en kosten die daarmee gemoeid zijn. In de Kadernota is in ieder geval aangegeven een bedrag van 260.000 euro voor 2016 en daarbij geeft het college ook aan hoe men denkt dat te gaan dekken. B&W zijn op dit moment in gesprek met de provincie om ook te komen tot financiële afspraken; anderzijds is er natuurlijk ook nog de mogelijkheid om de kosten te verhalen op de exploitanten. Dus dat zijn in ieder geval de twee sporen waar op dit moment aan gedacht wordt als het gaat om de dekking.

Mevrouw Hoogeveen begrijpt dat het college in onderhandeling is, maar de vraag van haar fractie was inderdaad of er duidelijkheid is over de in te leggen deal met de provincie. Maar daar kan de wethouder dus concreet nog niets over zeggen, dat is in financiële zin nog niet helemaal duidelijk.

Wethouder Van der Weide zegt dat dat klopt.

D66 heeft ook aandacht gevraagd voor het verwijderen van graffiti. De gemeente werkt op dit moment meldingsgestuurd, dus op het moment dat zij meldingen krijgen van ongewenste uitingen, dan wordt daar een schoonmaakploeg naartoe gestuurd om dat aan te pakken. Maar er is geen regulier budget voor om dat te gaan doen.

Bij de beantwoording door wethouder Arends heeft de heer Van der Weide in ieder geval nog even opgeschreven over de leegstandregisseur. In mei hebben raad en college het daar uitvoerig met elkaar in commissieverband kunnen hebben. Daar heeft het college enerzijds in een evaluatie aangegeven wat er is bereikt en meteen ook een doorkijk gegeven naar het komende jaar. Daarin heeft de heer Van der

Weide in elk geval een brede steun bespeurd voor de wijze waarop het college dat wil gaan doen. Hij denkt ook dat het belangrijkste is dat dit niet alleen ruimtelijk wordt benaderd, maar dat ook vanuit de economische invalshoek gebeurt. Als de raad nog een concrete vraag heeft, kan wethouder Van der Weide in ieder geval aangeven dat hij over tussen wat in mei is gepresenteerd en nu weinig over heeft te melden op dit moment. Maar misschien, als een van de fracties een aanvullende vraag heeft, kan zij dat nog in tweede termijn doen.

Verschillende partijen hebben nog een opmerking gemaakt over de speelplaatsen. Er is ook geopperd om dat onderhoud naar de EOP's te delegeren. De speelplaatsen vallen onder het Attractiebesluit en de heer Van der Weide hoeft, denkt hij, alleen maar te verwijzen naar de discussie inzake de frustratie van de ondernemer van het Sprookjeshof in Midlaren hoe strak dat Attractiebesluit in elkaar steekt. Daarom kan de gemeente niet zomaar het onderhoud kan gaan overdragen naar de EOP's. Het valzand is bijvoorbeeld wel iets wat op dit moment wel iets wat zoveel mogelijk in de dorpen en wijken neergelegd wordt, hetzij door de EOP of door de buurt zelf. Maar als het gaat om onderhoud en er moet een plank vervangen worden, dan heeft dat weer te maken met certificering voor kwaliteitseisen. Dus het niet zomaar dat iedere buurtbewoner daarmee aan de slag kan en dan heeft ook weer te maken met aansprakelijkheid. Het is dus een sympathieke gedachte, maar het ligt allemaal wat complexer om dat handen en voeten te geven.

De heer Huttinga zegt dat zijn opmerking daarover er juist op was gericht dat de wethouder niet zozeer aan die regelkant met de EOP's ten strijde trekt, maar juist probeert maatwerk te leveren bij hen, omdat zij natuurlijk wel weten wat de wensen van de bewoners zijn.

Wethouder Van der Weide vindt dat een terechte opmerking, want op dit moment is het beleid ook dusdanig dat er vanuit de EOP ook de aanvraag wordt ingediend, zodat de EOP of de buurt – dat bijvoorbeeld het Oranjefonds zijn of vanuit Jantje Beton – in ieder geval cofinanciering inlegt. Dus op dit moment heeft het college ook wel het gevoel dat de EOP's de gemeente goed weten te vinden. Zij komen ook met aanvragen, vandaar ook dat er op dit moment – helaas, zegt wethouder Van der Weide dan – een wachtlijst is. Er staan twee scenario's geschetst in de Kadernota: 1) alleen het kwaliteitsniveau van het huidige behouden of 2) die wachtlijst wegwerken. Het college heeft de raad in ieder geval voorgesteld om dat laatste te gaan doen.

Volgens de heer Van der Weide heeft D66 nog een opmerking gemaakt over het kostendekkend maken van het tarief voor begraven. Dat is een besluit uit 2009. Er is in ieder geval te zien dat de afgelopen jaren er een tariefsverhoging van een kleine 40 procent is doorgevoerd en dat dat niet leidt tot een kostendekkend tarief. Nu staat de gemeente in de ogen van de wethouder een beetje voor een tweesprong met aan de ene kant het tarief nog verder te gaan verhogen. Dat betekent dat je het ongeveer met 16 procent moet gaan verhogen. Of je constateert met elkaar dat het kostendekkend maken, het uitgangspunt, in de praktijk moeilijk te behalen is. Het college heeft in ieder geval voor het laatste gekozen omdat de gemeente qua tarief al aan de bovenkant van de markt zit en het college vindt dat wat dat betreft het plafond al bereikt is. Voor 2015 en 2016 is er nog dekking om het tekort op te lossen, maar B&W willen in 2016 komen met een voorstel over hoe het verder moet met die termijn.

Komt wethouder Van der Weide bij GroenLinks en het thema duurzaamheid. De raad heeft het misschien nog niet gehoord deze dag, maar er wordt deze week druk aan gewerkt op de tweede etage van gebouw D en het trouwpaviljoen om zonnepanelen te gaan installeren. Dus B&W geven wat dat betreft ook uitvoering aan de wens van GroenLinks om het gemeentehuis te verduurzamen. In het verlengde daarvan is het college ook bezig te kijken of naast het dierenpark ook het theater en het gemeentehuis aangesloten kunnen worden op het warmtenet. De heer Van der Weide denkt dat als de gemeente erin slaagt om ook dat voor elkaar te krijgen, zij op een goede wijze invulling geeft aan het begrip 'duurzaamheid'. Onlangs heeft de gemeenteraad nog de verklaring van geen bedenking vastgesteld voor de zonneakker in het Rundedal, er zit een Structuurvisie aan te komen, dus wat dat betreft geeft het college volop invulling aan duurzaamheid en verduurzaming van deze gemeente.

Het niet-chemisch kunnen bestrijden van onkruid kan niet meer en het op een andere wijze gaan doen brengt eenvoudigweg met zich mee dat daar een duurder prijskaartje aan hangt en B&W zijn op dit moment aan het kijken wat dan het meest geschikte alternatief is.

Dan wil wethouder Van der Weide nog een reactie geven op de verschillende moties die zijn ingediend. Wakker Emmen heeft een motie ingediend als het gaat om het ontheffingenbeleid. De wethouder kan meegaan in de behoefte om snel te kunnen schakelen en de flexibiliteit te hebben om

geen nee te hoeven verkopen of geen ja met een heel lange procedure. Als er een beetje globaal wordt gekeken op dit moment, dan zou je een 20:20:60-verhouding kunnen hanteren, waarbij 20 procent 'ja', 20 procent 'nee' en 60 procent toch wel in een grijs gebied zit. En een grijs gebied betekent gewoon een langere afweging waarbij je te maken hebt met een langere procedure. Wakker Emmen maakt daarbij de koppeling richting de werkgelegenheid. Als je even kijkt naar sommige bestemmingsplannen waarin één inrit wordt toegestaan maar waar om praktische redenen twee inritten noodzakelijk zijn, dan denkt wethouder Van der Weide dat met elkaar tot de conclusie kan worden gekomen om dit te faciliteren voor het bedrijf zodat dit zijn dienstverlening ten goede kan komen. Daar zitten voor het college niet heel principiële bezwaren. Je zou een aantal categorieën kunnen benoemen waar je een ontheffingenbeleid voor zou kunnen opstellen. Waar de heer Van der Weide zelf nog wel even mee worstelt is dat Wakker Emmen voorstelt dit ter overbrugging te gaan doen. Op dit moment is het college bezig met de voorbereiding van een C-discussie, dus de wethouder zou in ieder geval het voorstel willen doen om het college de ruimte te geven om te kijken of dit onderdeel kan zijn van die C-discussie. En op het moment dat geconstateerd wordt dat dit met een parallel traject wordt gedaan, zal het college dat nader bij de raad informeert. Dus op zich kan wethouder Van der Weide de gedachte ondersteunen, alleen zou hij de wijze waarop het op dit moment wordt vormgegeven, nog iets willen aanpassen.

De heer H.A. Bos informeert of de wethouder ook een termijn kan geven wanneer die C-discussie gaat komen. Want die kan natuurlijk in april 2016, maar ook in april 2017 zijn. Kan de wethouder dat nader specificeren? Misschien na de vakantie al in augustus of september?

Zoals **wethouder Van der Weide** al eerder heeft aangegeven is het de insteek van het college om die C-discussie nog dit jaar met de raad te voeren.

Dan de motie van LEF!: die gaat over het zwerfvuil en het komen tot een meerjarenplan voor de aanpak daarvan. Een sympathiek voorstel en wethouder Van der Weide kan daar ook in meegaan, met name de eerste bullit. Wat bij hem nog wel enige twijfel oplevert is de tweede bullit. Want als het gaat om het bedrijfsleven en het maatschappelijk verantwoord ondernemen en dat onderdeel te laten zijn van deze motie, dan kan de heer Van der Weide zich voorstellen. Maar om daar nu specifiek twee bedrijven bij te noemen, vindt hij dat dit breder kan worden gezien. Als de LEF!-fractie daar nog iets aan kan sleutelen, dan denkt de heer Van der Weide dat het college zich niet zal hoeven te verzetten tegen deze motie.

De heer Leutscher stelt dan voor dat bij het uitspreken van de motie die bedrijven als voorbeeld zijn genoemd, maar in de tekst van de motie worden doorgehaald.

De voorzitter vraagt aan de wethouder of het zich niet tegen de motie verzetten hetzelfde is als overnemen. Bedoelt hij daar hetzelfde mee?

Wat **wethouder Van der Weide** betreft wel.

Dan komt hij bij de volgende motie van LEF!. Die vindt hij van een iets andere orde. Dat heeft te maken van het moment van het vragen. Want die fractie vraagt op dit moment aan het college om onderzoek te doen naar de gevolgen van het plaatsen van windmolens op economisch-toeristische potentie. Wethouder Van der Weide denkt dat het goed is om in ieder geval het Regieplan in ogenschouw te nemen en dat raad en college daarmee met elkaar de piketpalen hebben geslagen over hoe dit traject aan te vliegen. Op dit moment verkeert het college in de afrondende fase van de ontwerp-structuurvisie. Het hoeft niet te worden verteld dat juli en augustus bijzondere maanden zijn in dit huis en als het college dan al in september een definitief besluit wil nemen en dat moet ook nog voorbereid gaan worden richting de commissie en raad van oktober, dan is dat voor het college in ieder geval niet werkbaar en uitvoerbaar.

Dat mag de wethouder zeggen van **de heer Leutscher**. Maar waar het nu wel om gaat is dat de raad straks een zorgvuldig besluit moet nemen over de windmolens. Het is ook al in de commissie aan bod geweest, LEF! heeft het toen twee keer ingebracht en toen is daar niet op gereageerd. De fractie vond het daarom nu het moment om het dan maar een status te geven en in te passen in de vorm van een motie. Daar komt ook bij dat er in het westen van het land een aantal ontwikkelingen is in juridische

zin waarbij het element van toerisme in relatie tot windmolens gevolgen heeft voor de locatie en de mogelijkheden van die windmolens. Dus dat wordt ook een beetje ingehaald door de werkelijkheid

van alledag. Dan vindt de heer Leutscher het jammer om juist uit de mond van deze wethouder te horen dat er allerlei elementen aangevoerd worden zoals ‘geen tijd’ etcetera. De raad is hier het hoogste orgaan en dat betekent dat zij in meerderheid zou vinden dat dit college binnen de mogelijkheden die er zijn – en dan doet de heer Leutscher ook een beroep op de creativiteit van het college – toch daar aandacht aan te besteden. Wat voor een partij als LEF! is het wel belangrijk dat dit een element is dat meegewogen moet worden. En daar waar ook het college aan de slag is geweest met het actief aan de slag gaan met het maatschappelijk draagvlak inzake het verhaal van het MER-rapport, is dit het derde element dat daarbij hoort.

Wethouder Van der Weide denkt dat het laatste wat de heer Leutscher schetst, wezenlijk is. Op dit moment zijn er twee producten opgeleverd: aan de ene kant de plan-MER en aan de andere kant het gebiedsproces. De heer Van der Weide hoeft denkkelijk de heer Leutscher ook niet te vertellen dat dit een gevoelig onderwerp is dat je uiterst zorgvuldig moet gaan doen. In november is met elkaar bepaald in het Regieplan wat de uitgangspunten zijn en welk werk de komende tijd moet worden verzet. Die twee bouwstenen zijn opgeleverd deze maand en vormen ook een belangrijke mate van input voor uiteindelijk de Structuurvisie. Dus het gaat niet zozeer om de aandacht die LEF! vraagt voor de gevolgen op economisch-toeristisch gebied in relatie tot het plaatsen van windmolens. Dat die fractie die vraag stelt vindt wethouder Van der Weide een terechte vraag, alleen wat hij aan het college vraagt, namelijk om op dit moment – terwijl twee belangrijke bouwstenen voor het ontwerp-structuurvisie nu zijn opgeleverd – nog een onderzoek te gaan doen, vindt het college het moment waarop LEF! met deze motie komt, niet het juiste tijdstip. De heer Van der Weide vindt dat die fractie dat bij het Regieplan in november 2014 had moeten doen.

De heer Leutscher snapt wel dat de wethouder het lastig vindt. Hij blijft toch maar even benoemen dat hij het jammer vindt om juist uit de mond van de heer Van der Weide dit soort dingen te horen, juist omdat LEF! nu wat munitie aandraagt om te kijken of je toch nog ergens ruimte kunt vinden om iets aan die windmolens te kunnen doen. De heer Leutscher wijst erop wél te bedenken dat dit argument met name naar aanleiding van de presentatie over de MER naar voren is gekomen. De wethouder kent dit schema ook: de heer Leutscher heeft het tabelnummer er maar bij neergezet, terwijl vanuit alle perspectieven en op alle locaties blijkt dat de uitkomsten ‘dramatisch’ zijn, zoals hij die in de commissie heeft genoemd. Daarbij was de maximale score nul en de rest is negatief of dubbel negatief. Als je dit zo ziet en het zo uitpakt, dan moet het college volgens LEF! nog eens even heel goed nadenken wat dit betekent voor de economisch-toeristische potentie. Want daar vloeit dit ook uit voort. En dat dit dan wat laat in het traject zit: de commissie praat wel over de MER de vorige maand en dan moet er nu wel over gesproken worden. De heer Leutscher vindt dat het feit de wethouder zich beroept op allerlei ordelijkheid daarvoor, betekent dat hijzelf bijna met helderheid van geest in een fuik zwemt, terwijl hij ook nog eens oogkleppen op durft te zetten.

Als **wethouder Van der Weide** de heer Leutscher goed beluistert, verzoekt hij door middel van deze motie hier uitvoering te geven aan munitie. Dan denkt de heer Van der Weide dat ook van belang is dat je zorgvuldig onderzoek kunt gaan doen en je uiteindelijk ook met een rapport en met uitkomsten kunt gaan komen die goed onderbouwd zijn en waarvoor voldoende tijd is. Wethouder Van der Weide heeft ook zojuist tegen de heer Leutscher gezegd dat als het gaat om de zorg die hij heeft over het plaatsen van windmolens in relatie tot de economische en toeristische potentie, dat hij die wel met de heer Leutscher deelt. Alleen, het moment waarop hij nu met deze motie komt en het nu vraagt van het college, geeft de heer Van der Weide in ieder geval aan richting LEF! dat het op dit moment geen werkbaar tijdspad is om hiertoe te komen. En dat is wat de wethouder die fractie mee wil geven in deze overweging, omdat zij uiteindelijk degene is die deze motie heeft ingediend.

De voorzitter ziet dat de heer Leutscher het woord wenst, maar hij kan daar straks in tweede termijn alsnog op reageren.

De heer H.A. Bos had nog een vraag gesteld over hoe de stand van zaken is met betrekking tot het onderhoud van de waterspeelplaatsen.

Wethouder Van der Weide antwoordt dat er krediet c.q. geld beschikbaar is gesteld voor de renovatie van de waterspeelplaatsen. Als het goed is heeft de raad daar – dat is, denkt de wethouder, al een tijdje terug – ook een brief ontvangen op welke wijze welke waterspeelplaatsen verwijderd dan wel gerenoveerd zullen worden. Uitgangspunt daarbij is dat voor ieder dorp of wijk er de mogelijkheid is tot het realiseren van een waterspeelplaats. Daar wordt op dit moment uitvoering aan gegeven. De heer Van der Weide heeft op dit moment niet de exacte status per locatie paraat, maar denkt dat het goed is dat de gemeenteraad in ieder geval geïnformeerd over het verdere tijdsplan en de stand van zaken.

De voorzitter concludeert dat wethouder Van der Weide namens het college heeft toegezegd dat motie 7 ‘Stimuleren en faciliteren gebiedsadoptie zwerfafval door scholen’ is overgenomen na wat tekstuele aanpassingen, waarbij de namen van twee bedrijven eruit zou worden genomen. Dan gaat de voorzitter naar de volgende wethouder en dat is de heer Wilms.

Wethouder Wilms hoorde verschillende fracties die gevraagd hebben naar het proces van ‘meer van de samenleving’. Nu is dat iets van het voltallige college, ook van de samenleving, maar ook van de raad. En als het gaat om de evaluatie van de bestuurlijke experimenten, dan hebben B&W in beeld dat dit een aantal grote waarden en ook lessen oplevert. Ook hebben zij in beeld dat die experimenten laten zien dat de verschillende rollen mooi door elkaar heen kunnen lopen en bewoners prijsstellen op duidelijkheid: die kunnen ze van de gemeente verwachten. Als er iets gezamenlijk wordt opgepakt, zou duidelijk moeten worden welke rol dan nodig is. Nu is het zo dat in het college is afgesproken dat de heer Wilms vanuit zijn portefeuille hier bestuurlijk trekker van zal zijn en ook woordvoerder. Dat heeft ook te maken met het feit dat op Emmen Revisited ook een vervolg komt. Hoe het college dat gaat inrichten en als het gaat over gebiedsgericht werken in het kader van het sociaal domein, doet wethouder Wilms dat natuurlijk in samenspraak met de wethouders die in dat domein betrokken zijn. Vervolgens is er natuurlijk de decentralisatie van de EOP-gelden, waarbij ook aanpassing van de verordening nodig is. Daarom heeft het college ook gesteld dat men in de tweede helft van 2015 hier concreet op terugkomt, want men wil als college dit toch wel in samenhang zien. Betekent dat nu dat de raad daarover een grote visie kan verwachten? Nou, dan moet wethouder Wilms haar helaas teleurstellen: de nieuwe manier van werken laat zich niet echt vertalen in een beleidskader of een visie. Het is meer van continu aansluiten op wat de samenleving van de gemeente vraagt en ook aansluiten op initiatieven – die laten zich ook moeilijk voorspellen.

Wat kan de gemeente dan wél doen? Wat de heer Wilms betreft kan zij iets doen aan het gedachtegoed verder inbedden, vertalen in de ambtelijke organisatie, maar ook in de werkwijze die het college en ook de raad hebben. De wethouder gelooft dat het college daar wél met de raad afspraken over kan maken en dat gaat men dan ook doen. Dat is eigenlijk wat B&W concreet gaan doen in 2015 en daarbij wordt de raad nader betrokken.

Het werk van dorps- en wijkcoördinatoren wordt gewoon voortgezet. In de afgelopen jaren is gebleken dat dit gewoon heel goed werkt vanuit Emmen Revisited: die methodiek wordt voortgezet en dat betekent dat zij bezig blijven met het ophalen en ondersteunen in de uitvoering van de maatschappelijke agenda’s in de verschillende wijken en dorpen, het verbinden van de initiatieven tussen de gemeente en bewoners, het faciliteren van burgerkracht en bewonersinitiatieven en natuurlijk de aansluiting van de gemeente als overheid en dat noemt zij dan met een mooi woord ‘overheidsparticipatie’. En de focus zal dan meer komen te liggen op het sociaal-economisch domein en wellicht wat minder in het fysieke.

Als het dan gaat over die werkwijze van dorps- en wijkcoördinatoren, dan zal de raad zich ook kunnen voorstellen dat er geld voor nodig is om die te ondersteunen en daarom vraagt het college ook in de Kadernota om die dorps- en wijkcoördinatie te ondersteunen. De VVD noemde een bedrag van 130.000 euro, maar als wethouder Wilms het goed heeft gelezen, dan kan in de begroting van dorpen en wijken dat voor 30.000 euro zelf opgevangen worden. Dus in totaal wordt er een ton gevraagd voor het faciliteren. En dan moet de raad denken aan vergaderruimten en vergaderkosten: die komen hoofdzakelijk bij dorpshuizen en wijkgebouwen vandaan en dat lijkt de heer Wilms ook geen onprettig iets.

Dan wil hij graag nog iets zeggen over het onderwijs in de zin van hoe het met samenwerken gaat – ook gelet op de demografische ontwikkelingen en die van de leerlingenaantallen. Wethouder Arends heeft een getal genoemd dat wethouder Wilms niet helemaal met hem deelt. Volgens hem ligt dat

ongeveer tussen de 200 en 250 kinderen minder qua geboortes: dat is nog een fors aantal want er was gewoon te zien dat de gemeente de afgelopen vier à vijf jaar meer dan 1.000 kinderen minder hebben.

En als je dat dan vertaalt in lokalen, dan weet je wat er gebeurt.

De schoolbesturen in het primair onderwijs hebben dat ook goed in beeld, die werken ook samen en wel aan een Regioplan Basisonderwijs Emmen. En de gemeente streeft met die schoolbesturen naar een toekomstbestendig onderwijs om de voorzieningen daarvoor ook goed in te richten voor de 2,5- tot 12-jarigen. Het doel van dat plan is om voor langere tijd goed onderwijs te kunnen garanderen in zoveel mogelijk dorpen en wijken. En wat betreft de denominaties worden de wensen van ouders gerespecteerd: er wordt gestreefd naar een goede spreiding van denominaties. En als je het hebt over toekomstbestendig, dan verstaan B&W daar samen met de schoolbesturen onder: een goed pedagogisch klimaat bieden waar kinderen optimaal hun talenten kunnen ontwikkelen en ook kijken naar de bereikbaarheid om het zo nabij mogelijk te organiseren. Daarnaast kijkt het college naar een veel breder verband – dit noemt wethouder Wilms dan ‘de sociale context’ – zoals sport en cultuur en dan heeft hij het over de Brede School-gebieden. En die analyses worden ook per Brede School-gebied gemaakt.

De heer Eggen hoort de wethouder daarin de keuzes van de ouders schetsen ten aanzien van denominatie: uitstekend en heel erg belangrijk. Er is nu een x-aantal scholen gesloten in onder andere Woldwijck, Bargercompascuum, de Klokkenstoel enzovoort. Heeft hij het idee dat er bij de verschillende schoolbesturen wel het gevoel dat mocht er één school blijven bestaan in een bepaald dorp, dat dan die denominatie kan doorbreken?

Zover zijn de betrokken partijen op dit moment nog niet volgens **wethouder Wilms**, maar ook dat wordt binnen dat Regioplan-overleg besproken. Hij denkt – dat heeft wethouder Arends ook aangegeven – dat de samenwerking op dit moment uitstekend is en de partijen kunnen dan ook bekijken hoe zij dat het beste kunnen vormgeven.

De heer Wilms denkt dat de ontwikkeling van de voorscholen, waar de raad deze dag toe heeft besloten, een mooi voorbeeld is van samenwerking met schoolbesturen op basis van solidariteit en ook dat het heel goed is om te zien dat ook de schoolorganisaties het kind als uitgangspunt nemen en de organisatie meer zien als middel. Volgens wethouder Wilms is dat heel belangrijk, zeker in een krimpende situatie.

Dan gaat hij naar het voortgezet onderwijs. De doorgaande leerlijn als het gaat over voorscholen en primair onderwijs, maar ook tussen primair en voortgezet onderwijs én tussen voortgezet onderwijs en MBO, is wat het college betreft sterk verbeterd. Tenminste, de heer Wilms ziet nu een structureel overleg tussen de onderwijsinstellingen en daarvan zijn mooie voorbeelden te zien, zoals de gezamenlijke scholenbeurs ‘School Choice’ voor het VO, het gezamenlijke stagebureau dat ingericht is, de organisatie van de Zomerschool en ook een initiatief om te komen tot een samenwerkingschool voor het VO en dan gaat het over de start van de onderbouw. Wethouder Wilms denkt dat het ook goed is om de raad mee te nemen in dat proces, hij heeft getracht op 19 maart haar mee te nemen in de ontwikkelingen in het onderwijs vanuit de voorschoolse ontwikkeling, de jongere kinderen, tot primair onderwijs. Hij wilde hetzelfde ook gaan doen voor de ontwikkelingen in het voortgezet onderwijs en het passend onderwijs.

Passend onderwijs noemt de heer Wilms zelf de vierde decentralisatie: dat is namelijk een enorme ombuigingsoperatie. Het uitgangspunt is natuurlijk thuisnabij onderwijs inrichten. Het CDA heeft vragen gesteld over het orthopedagogisch-didactisch centrum, het OPDC. Dat speelt een belangrijke rol in het samenwerkingsverband passend onderwijs; er is zelfs sprake van dezelfde directeur. En er zijn verschillende initiatieven nu om ook te komen tot dat zo nabij mogelijke onderwijs en dan gaat het over kinderen die nu naar Smilde gaan voor speciaal onderwijs en die wellicht nu ook in Emmen een plek kunnen krijgen. Daartoe zijn initiatieven genomen en dat gaat ook van start in augustus. Ook wil het college proberen kinderen van havo- en vwo-niveau die een stoornis hebben in het autistisch spectrum en die nu naar Zwolle gaan, hier in Emmen een plek te geven. Dat kun je heel gemakkelijk zeggen zo, maar het is best een enorme opgave en het samenwerkingsverband gaat daarvoor. Gevolgen voor het OPDC heeft dat nagenoeg niet, wel voor het leerlingenvervoer. En dat is ook iets waar B&W nu nadrukkelijk naar kijken; zij willen in ieder geval alle cijfers in beeld hebben als het gaat om leerlingenvervoer: de kosten, de kilometers, maar ook het historische perspectief. Het college kijkt ook naar de buurgemeenten hoe het zich daar ontwikkelt, want de signalen zijn dat er ook daar overschrijdingen zijn – althans, geen kostenbesparingen. Het college probeert dit met de verschillende schoolbesturen natuurlijk goed te overleggen om te komen tot goede acties en oplossingen.

Als het gaat over de ondersteuningsprofielen van de voortgezetonderwijscholen, dan constateert het college dat zij daar nog niet heel ver mee zijn. Wethouder Wilms heeft in februari een inspectiebezoek gehad om eens te kijken hoe ver men nu is met het passend onderwijs. Hij heeft een rapportage laten opmaken en daaruit blijkt dat er goede slagen gemaakt worden. Alleen, als het gaat om de ontwikkeling van de ondersteuningsprofielen voor het VO, dan is daar nog wel even een weg te gaan. Maar goed, de heer Wilms moet daar dan ook direct bij zeggen: men is nog een jaar onderweg, dus de partijen moeten elkaar ook een beetje de tijd gunnen. Maar daar is dus zeker aandacht voor.

Als het gaat om kunst en cultuur, dan zijn daar ook wat opmerkingen over gemaakt en er is ook een motie over ingediend. Wethouder Wilms denkt dat geheel in lijn met 'een andere overheid en meer van de samenleving' de input voor de visie en vraagformulering kunstzinnig vormen door de Kunstbeweging opgehaald is in samenspraak met het culturele veld. En op basis daarvan is het nieuwe productenboek voor 2015-2017 ontwikkeld en de wethouder heeft gevraagd om dat na de zomer dan ook te presenteren in de commissie Samenleving.

De ontwikkeling van de Kunstbeweging als netwerkorganisatie gaat in de beleving van B&W goed. Maar het kost ook tijd: men komt natuurlijk ergens vandaan en men gaat ergens naartoe en dat is ook niet in één jaar te regelen. Het faillissement van CQ was ook ongeveer een jaar geleden en dan moet de heer Wilms toch vaststellen dat er ondanks dat veel beweging is in het veld. Het college probeert die cultuurparticipatie te vergroten en ook de verbindingen te leggen met de zelfstandige professionals – althans, die functie wil B&W nu ook in het nieuwe productenboek bij de Kunstbeweging wegzetten. Er zijn inderdaad vragen over de gezamenlijke podiumfunctie, een centrale plek waar eigenlijk de zelfstandige professionals die muzieklessen geven, ook een plek kunnen krijgen. Nu, daar gaat het college de komende tijd ook naar kijken. En B&W willen natuurlijk de ervaringen en initiatieven die nu ontplooid worden ten tijde van het Culturele Gemeente-zijn straks ook analyseren en meenemen in de nieuwe cultuurnota die de gemeente in 2017 wil ontwikkelen.

Als het dan gaat over de motie van het CDA, dan heeft wethouder Otter daar ook iets over gezegd. Het college presenteert meevallers en die brengt men ook voor de raad in beeld; in de Kadernota heeft men ook geschetst dat men die dan vervolgens integraal wil afwegen en dan is het ook aan de raad om daar een uitspraak over te doen.

De heer Oldenbeuving wachtte even de antwoorden van beide wethouders af, dan wist hij even hoe de zaken ervoor zouden staan. Hij hoorde iets over het begrip 'meevaller', volgens hem is zijn fractie juist bezig om een tegenvaller die vorig jaar heeft plaatsgevonden, voor een deel in ieder geval wat te herstellen door het indienen van deze motie. Dat er helemaal geen sprake is van een meevaller en dat bij de exploitatie 289.000 euro bezuinigd zou kunnen worden, was allang bekend en dat in de tijd dat de raad heeft besloten om 70.000 euro als taakstelling te nemen. Dit was ook bekend: die taakstelling wordt nu straks geëffectueerd en dat betekent dat er dus niet sprake is van een meevallers: bekend was dat die middelen aanwezig waren en bekend was ook dat er een behoorlijk gat is geslagen in de basiscultuur. Daarom spreekt de heer Oldenbeuving over het herstellen van een tegenvaller. Een meevaller zou het het in dit verband niet willen noemen.

Volgens **wethouder Wilms** kwam dit getal bij de presentatie van de oplossingen in beeld en dan kun je spreken van een meevaller of een gewijzigd inzicht over hoe iets in de begroting staat. Het college heeft dat in ieder geval op deze wijze gepresenteerd en als je de cultuur wilt behouden moet je daar voorstellen voor indienen. Dat is ook het plan van het college.

Dan wil de heer Wilms nog even ingaan op de ontwikkelingen van het openbaar vervoer. Een week eerder hebben B&W daar een bijeenkomst over belegd en op een volgens hem heel goed en plezierige wijze de raad geïnformeerd over wat de ontwikkelingen zijn: het treinverkeer intensiveren tussen Emmen en Zwolle, onderzoek en ook advies over het vormen van wat het college noemt 'het publieke vervoer' en dat is een slimme combinatie maken tussen het openbaar vervoer, doelgroepenvervoer, collectief vervoer, leerlingenvervoer en vrijwilligersvervoer. En wethouder Wilms denkt dat het goed is om dat onderzoek en advies eerst eens af te gaan wachten om te kijken hoe dat de gemeente verder brengt en hoe dat ook beter aansluitingen kan geven in de wijken en dorpen maar ook in het sociaal domein effectiever is te organiseren. Dat moet uiteindelijk leiden tot verbeteringen bij het OV zelf: dat zou natuurlijk het allermooiste zijn. In die zin is de dienstregeling voor volgend jaar, waarin aangegeven is dat er in ieder geval een intensivering komt van de sneldienst Emmen-Groningen en andersom: dat is een positieve. Eentje die de heer Wilms wat minder vond was het schrappen van de belbussen.

De voorzitter verzoekt de wethouder tot een afronding te komen.

Wethouder Wilms vervolgt zijn betoog door te vertellen dat het college van de belbussen heeft gezegd dat als het echt heel kleine aantallen betreft, dat ook via de regiotaxi kan. Maar als het gaat om belbus 17 naar Parc Sandur, dan heeft het college opgedragen daar nog eens nader naar te kijken om die wel in stand te houden.

Over de plannen in het stationsomgeving is al even iets over gezegd. De wethouder gaat ervan uit dat het GVVP leidend is en B&W zullen ook uitvoeringsprogramma van dat GVVP daarin als leidraad nemen. Daarom komen zij ook met voorstellen voor nieuw beleid om niet alleen voor de auto investeringen te doen, zoals asfalt neerleggen, maar ook voor het verbeteren van fietsverbindingen.

Daar wil wethouder Wilms het eerst bij laten en dan kijkt hij wel wat er in de tweede termijn aan vragen en opmerkingen komen.

De heer Wanders hoort de wethouder zeggen wat het college in 2015 gaat doen als het gaat over de bestuurlijke experimenten en wat men nog aan de raad wil aanbieden. Een van de concrete vragen van de PvdA was ook of ook aan de burgerbegroting, zoals benoemd in de Kadernota, ook daadwerkelijk vorm wordt gegeven in 2016. Want de heer Wanders dacht even dat de wethouder die kant op ging toen hij erover begon dat als je iets wilt, er ook geld bij moet. Toen dacht de heer Wanders dat de wethouder het over de ontschotting ging hebben, maar zover kwam het niet. Vandaar deze vraag.

Wethouder Wilms antwoordt dat het college daar nog geen standpunt over heeft ingenomen. Er is wel aantal bestuurlijke experimenten dat gewoon gecontinueerd wordt. B&W hebben ook bij de Berap-I daar een voorstel over opgenomen om die 2 ton daarvoor door te zetten, dus zij hebben de middelen ter beschikking om voortgang te kunnen geven aan de bestuurlijke experimenten.

De heer Oldenbeuving dacht dat collega Van der Woude er nog wel mee zou komen. Maar het verzoek aan de wethouder is om de vraag van GroenLinks in eerste termijn te beantwoorden, namelijk hoe het college aankijkt tegen de ontwikkeling – die vraag is niet nieuw, die heeft de raad al eerder gesteld in dit huis – van Emmen-Zuid als hoofdstation om daarmee een groot aantal problemen dat langzamerhand opdoemt in het openbaar vervoer beter te kunnen reguleren.

Wethouder Wilms heeft aangegeven dat het eind 2013 vastgestelde GVVP leidend is voor het handelen van het college. Daarin staat aangegeven dat er onderzoek is geweest naar de verplaatsing van het huidige station naar het centrum. Daarvan is toen door de raad besloten om dat niet te doen, dat was een van de uitgangspunten waarop het GVVP gebaseerd is: die heeft het college van tevoren met de raad besproken en is toen ook vastgelegd.

Het tweede is de ontwikkeling van station-Zuid. In de presentatie van een week geleden over het OV is ook aangegeven dat de gemeente daar graag een volwaardige pr-functie van wil maken, maar dan ook meteen wel meer geconcentreerd op het auto- en fietsverkeer in relatie tot het spoor. En de bussen kunnen dan bij het huidige station blijven. Want als je dat gaat veranderen – daar is ook technisch naar gekeken – dan is het heel lastig om een goede en rendabele dienstregeling te maken.

Wethouder J. Bos schetst dat ongeveer een half jaar geleden de verantwoordelijkheden inzake het sociaal domein zijn overgegaan naar de gemeenten en daarmee is een onomkeerbare situatie ontstaan, maar nog geen stabiele situatie. Eerst is gefocust op de continuïteit van zorg en hulp, maar de gemeente wil nu toe naar een transformatie en een integratie van het sociaal domein. Dat betekent dat de zaak in beweging komt. Maar dat betekent ook dat er inhoudelijke veranderingen komen met de daarbij horen onzekerheden, ook op financieel gebied. Tegelijkertijd zijn de inkomsten nog niet stabiel, dagelijks hoort het college nog van veranderingen en fouten in de verdeelmodellen. Het leidt tot tegenvallers en tot meevallers en ook aan de uitgavenkant is het nog niet stabiel: men is halverwege het jaar en B&W denken het in beeld te hebben, maar het is beter even te wachten tot het eind van het jaar.

Daarom op de vraag van de DOP: een evaluatie in september is naast de vele problemen te vroeg. Het idee van B&W is om eind 2016 die evaluatie te doen.

De heer Schoo snapt dat op zich wel, maar de heer Schoo onderscheid gemaakt tussen de structurele problemen en de tijdelijke problemen. Want je kunt nu nog als gemeente tegen de regering zeggen dat je iets tegenkomt en je daar een aanpassing van wilt hebben omdat dit zo niet werkt. En de heer Schoo is bang dat als het college nog weer wacht tot het eind van dit jaar en begin volgend jaar een evaluatie gaat maken, men dan te laat is voor de centen die de regering dan uit staat te delen en wat zij nog kán uitdelen.

Wethouder J. Bos is het daar ook helemaal mee eens, dus dat is een goed punt. Vanochtend is ook in VDG-verband een brief opgesteld namens de twaalf gemeenten om met elkaar ook weer een aantal zaken onder aandacht te brengen van de staatssecretaris. En de gemeente Emmen heeft ook zelf een brief naar minister Klijnsma gestuurd om zaken aan de orde te stellen, maar zo gauw als de gemeente iets constateert dan meldt zij dat, maar voor een evaluatie vindt wethouder J. Bos het te vroeg. Voor de rest is hij het met het standpunt van de DOP wel eens: als er iets, direct reageren, anders ben je te laat.

Vandaar ook een vervolgvraag van **de heer Schoo**: heeft de heer Bos daar ook overleg over – want samen maakt sterk – in het Drentse verband van de VDG?

Wethouder J. Bos bevestigt dat.

De Reserve Sociaal Domein speelt een belangrijke rol, enerzijds om tegenvallers op te vangen en anderzijds om meevallers in te storten. Daarnaast is deze reserve ook een instrument om het sociaal domein meer te integreren met elkaar. De financiële reserves opbouwen is nodig om die integratie en transformatie waar nodig van financiële impulsen te voorzien. Aan de andere kant is het ook een hulpmiddel bij het ontschotten van budgetten: het sociaal domein wordt qua de hulp in met name de huishouding steeds meer in samenhang bekeken. Dat betekent dat het daarin helemaal past om het uitwisselen van gelden en budgetten die eerst gescheiden waren, nu samen te voegen. Op het totaal wordt niet bezuinigd: het geld is er en blijft bestemd voor het werkveld.

Het risico dat de ontschotting tot gevolg heeft dat je geen pijnlijke keuzes meer maakt omdat er elders nog geld is, is – hoe raar dit ook klinkt – wel een van de doelstellingen van de ontschotting. Het college wil namelijk dat de schaarse middelen die de gemeente heeft, zoveel mogelijk effect sorteren en door ze een stuk te ontschotten kan zij het effect vergroten en dat wil zij dus. Dit ontslaat het college echter niet van de begrotingsdiscipline en als de begroting ergens uit de pas loopt, moet men de discipline hebben om dat aan te pakken, de zaken op te sporen en er wat aan te doen.

Dan komt de heer Bos even bij de scootmobielen waar iets over gezegd is. Beleidsmatig heeft de gemeente tot nog toe binnen het de programma specifieke onderdelen afzonderlijk benoemd, begroot en aangepakt. Maar omdat zij nu de mogelijkheden heeft om dit zowel financieel als inhoudelijk binnen het programma te integreren en eventueel daarbinnen te verschuiven, betekent dat B&W dit ook voor de scootmobielen binnen het programma kunnen oplossen: dat is wat zij bedoeld hebben te zeggen. Het college gaat ervan uit dat dit lukt. Lukt dit niet, dan neemt men extra maatregelen.

De heer Wanders denkt dat de samenvatting die de wethouder nu geeft misschien nu net ook even precies de vrees is die zijn fractie heeft. Wat het college kijkt of men het binnen het programma kan oplossen, de ontschotting maakt dat de mee- en tegenvallers tegen elkaar weggestreept kunnen worden. En als je de Kadernota erop naleest, dan staat daar als oplossing via de Reserve Sociaal Domein. Daar staat niet bij wat de problematiek is en hoe je dat nu inhoudelijk gaat oppakken. Dat betekent volgens de PvdA dat als je dat maar lang genoeg volhoudt, de pot met aspirine vanzelf leeg is.

Wethouder J. Bos vindt het signaal van de PvdA helder. Wat hij bedoelde te zeggen is dat het college het binnen het programma probeert op te lossen. Lukt dat niet, dan kan dat altijd nog via de reserve. Maar dat wil niet zeggen dat het daar kan blijven, dat is de heer Bos het wel met de spreker eens.

Hij wil even als voorbeeld geven de scootmobielen waarmee hij begonnen was. In de huidige raamovereenkomst Wmo Hulpmiddelen, die uit 2011 stamt, is geen verplichting opgenomen om te werken met een scootmobielenpool of een soortgelijke voorziening. In het eerste jaar nadat de overeenkomst geëffectueerd is, hebben B&W wel getracht zo'n pool op te zetten voor Woonzorgcentrum Holdert. Deze pool is ook nog steeds aanwezig, maar wordt zeer beperkt gebruikt. In juli 2016 komt er een nieuwe aanbesteding Wmo Hulpmiddelen en dan wordt het gebruik van algemene en poolvoorzieningen een verplichting van de leverancier: dat is waar het college op inzet.

Hier wordt op dit moment een marktverkenning voor gehouden om de markt te betrekken in deze ontwikkeling en om die ervaring te delen. Dus het college zet daar wel degelijk op in, maar de Reserve Sociaal Domein is ook te gebruiken als even een mogelijkheid om iets uit te stellen omdat het college op dit moment nog niet de oplossing heeft maar wél daarmee verdergaat. Wethouder Bos is, zoals hij net al zei, er helemaal van overtuigd dat dit het college niet ontslaat van de begrotingsdiscipline en ook niet om een oplossing te zoeken voor de problemen die men tegenkomt.

Dat is dan, denkt **de heer Wanders**, waar hij vanochtend op doelde namens zijn fractie: de achterliggende discussie die zijn fractie niet kent en die het college gevoerd heeft.

Wethouder J. Bos hoorde dan een aantal keren het punt bewindvoeringskosten naar voren komen. Dat zij zo snel stijgen betekent volgens de wethouder twee zaken. Ten eerste zijn er gewoon veel meer mensen in de problemen gekomen en die er niet meer uitkomen. Dat is ernstig en dat moet aangepakt worden. Ten tweede is er volgens de heer Bos ook sprake van een verkeerde prikkel in het systeem. Immers, een bureau dat een cliënt begeleidt die in de schulden zit, krijgt een bepaald bedrag daarvoor uitbetaald door de cliënt. Wanneer die cliënt door de rechtbank onder bewindvoering wordt gesteld, hoeft de cliënt dat bedrag niet meer te betalen, maar moet de gemeente dat doen – tegelijkertijd verdrievoudigt dat bedrag in bepaalde situaties.

Landelijk is de veronderstelling dat er sprake is van commerciële belangen bij de bureaus die de bewindvoering uitvoeren. De gemeente is niet betrokken bij een aanvraag voor of toekenning van bewindvoering: dat is een zaak tussen de aanvrager en de rechtbank. De gemeente moet alleen de kosten betalen, maar gaat niet zelf ook de beslissing om tot bewindvoering over te gaan. Er wordt nu ook een plan van aanpak geschreven dat in twee lijnen uitgezet wordt. Ten eerste: voorkomen dat men in de situatie komt dat bewindvoering wordt aangevraagd. En ten tweede kijken in overleg met de rechtbank naar het beperken c.q. oplossen van bewindvoeringssituaties: ‘de weg terug’. Dat is een lastige en daarvoor moet de gemeente met de rechtbank om tafel. Het college voert ook gesprekken met woningbouwcorporaties om, zo gauw er ergens huurachterstanden ontstaan, te kijken of er samen iets aan kan worden gedaan. Ook met Stichting Knip is een contract gesloten om via inzet van de webshop zo spoedig mogelijk actie te ondernemen.

De heer Hoeksema hoort de wethouder heel duidelijk iets aangeven ten aanzien van de problematiek rond de bewindvoering. Maar naarmate de instroom groter wordt en het effect dus ook, hoe zit het met het personeelsbestand? Want de heer Hoeksema neemt aan dat je dan ook extra personeel zou moeten hebben – althans kwalitatief goed personeel; immers, het is een moeilijk te doorgronden materie. Kijkt het college van B&W daar ook naar? Of is daar een oplossing voor?

Wethouder J. Bos wijst op de afdeling inzake schulphulpdienstverlening die onlangs gecertificeerd is; er is dus al behoorlijk geïnvesteerd in kwaliteit. De heer Bos is er ook wel trots op dat die afdeling gecertificeerd is, dat is echt een grote opsteker. Daarnaast, als het om bewindvoering zelf gaat is het ook zaak om afspraken te maken met anderen. Binnenkort – de wethouder weet niet precies wanneer – heeft het college ook een afspraak met bewindvoerdersbureaus om met elkaar te kijken wat daaromtrent voor afspraken kunnen worden gemaakt. Dus de gemeente werkt aan de kwaliteit binnenshuis, maar het heeft ook te maken met hoe het systeem in elkaar zit. Daar probeer het college de vingers achter te krijgen en dat is op zich een taaie materie, want het is wettelijk geregeld, dus de gemeente heeft naast kwaliteit ook met de rechtbank te maken.

Met de omvang heeft het volgens de heer Bos in elk geval niet te maken, want dat ligt elders bij bureaus. Het is trouwens een landelijk probleem: de VNG en de G32, de 32 grootste gemeenten, zijn er mee aan de slag om te kijken wat ze eraan kunnen doen. Mevrouw Klijnsma heeft al aangegeven dat zij van alle kanten wil helpen.

De heer Huttinga heeft niet zozeer een vraag, maar meer een ondersteunende opmerking. Hij weet uit ervaring dat de complexiteit van de hulpverlening via de bewindvoering enorm is toegenomen.

Wethouder J. Bos vernam dat Wakker Emmen een opmerking maakte over gehandicaptenparkeerkaart. Mensen betalen zowel voor de parkeerkaart als ook het parkeertarief en betalen daarmee dubbel. Eigenlijk is de oproep hoe het college daartegen aankijkt. De heer Bos denkt dat het heel goed is om te voorkomen dat mensen dubbele kosten maken, vooral mensen die van een

parkeerplaats afhankelijk zijn. Het college, dus ook wethouder Bos, is bereid hier wat aan te doen en hier goed naar te kijken.

De heer Wanders zit even te luisteren naar wat de wethouder zegt over ‘dubbel betaald’. Maar volgens hem zijn het toch twee verschillende diensten en hij kan zich ook voorstellen dat de wethouder kijkt of je iets kunt doen voor minder draagkrachtigen die aangewezen zijn op een dergelijke kaart. Echter, volgens de heer Wanders is een gehandicaptenparkeerkaart tegen een kostendekkend tarief, althans een tarief voor de legeskosten voor de vergunning die je vijf jaar mag gebruiken. En parkeren is een voorziening die iedereen ter beschikking heeft en waar men gewoon een tarief voor betaalt. De heer Wanders is er een beetje verbaasd over dat het college nu zegt dat men daarnaar gaat kijken, terwijl hier al een aantal jaren achter elkaar is te horen dat de raad wil kijken naar kostendekkende tarieven voor legeskosten en voor de diensten die dit huis aan de individuen levert.

Wethouder J. Bos zegt dat er twee zaken zijn die daarbij een rol spelen: aan de ene kant zijn dat de leges voor een parkeerkaart, aan de andere kant is dat het parkeertarief. Op dit moment betaalt de doelgroep over wie het nu gaat in feite toch twee keer, terwijl men één keer een dienst krijgt. En het kan best zo zijn dat die kaart buiten Emmen gebruikt wordt, maar binnen de gemeente Emmen moet gewoon voor de parkeerplekken waar het om gaat, een parkeertarief betaald worden. Als het gaat om het kostendekkend zijn van leges: wethouder Bos heeft ook een andere pet op, namelijk die van bedrijfsvoering. Dan vindt hij wel dat legeskosten dekkend moeten zijn, maar dan wil hij ook wel verkennen of er mogelijkheden zijn om die op een andere manier te dekken.

De heer Wanders vindt het wel wat vervelend om deze discussie te moeten voeren, omdat een deel van die mensen inderdaad ook aangewezen is op die parkeerplaatsen. Maar tegelijkertijd gaat het volgens hem niet over het feit dat zij deze kaart móéten kopen: zij kunnen gebruik maken van openbare parkeergelegenheden waar in Emmen met elkaar een belastingtarief voor is afgesproken. Mensen die gebruik willen maken van die speciaal voor hen gereserveerde plekken – terecht, want minder loopafstand etcetera – kunnen daarvoor een kaart kopen en de legeskosten daarvan zijn 85 euro in vijf jaar tijd die in heel Europa gelden. Het zijn dus niet dubbele kosten voor het parkeren: dat bestrijdt de Partij van de Arbeid en dat is ook niet vol te houden. Je koopt een recht en je betaalt er legeskosten voor om gebruik te maken van van tevoren gereserveerde parkeerplaatsen op een openbaar parkeerterrein; en daarvoor betaal je parkeerbelasting. Zo is dat afgesproken binnen deze gemeentegrenzen.

Wethouder J. Bos erkent wel dat het parkeerplaatsen zijn waar raad en college het nu over hebben, maar het is niet zo dat zij alleen voor kortere loopafstanden zijn, er zijn ook aangepaste parkeerplaatsen. Sommige mensen zijn daarvan afhankelijk en kunnen niet anders dan van die parkeerplekken gebruik maken. Dan komt de wethouder op het punt terecht dat dit niet is te vergelijken met het parkeren in het algemeen. Want dan denkt hij dat er een ongelijke situatie ontstaat met ongelijke behandeling. En dit is een andere situatie dan mensen die regulier parkeren.

De mond van **de heer Schoo** valt open van verbazing bij wat de Partij van de Arbeid inbrengt. De DOP heeft al jaren achter elkaar gevraagd om deze problematiek op te lossen. Diverse wethouders hebben gezegd dat ze dit zouden oplossen. In het kader van het GVVP zou het aangepast worden. Nu wordt er opnieuw naar gekeken: het wordt weer uitgesteld. De heer Schoo is het helemaal met de wethouder eens: het is een aparte groep die dubbel betaalt. De prijs van die kaart is nota bene onder een andere wethouder twee perioden geleden 600 procent omhooggegaan – dat wordt ook maar weer even vergeten; de heer Schoo vindt dat de gemeente gewoon die mensen moet helpen en er moet ook gekeken worden naar het aantal parkeerplaatsen voor deze mensen, want zij hebben die nodig omdat ze een handicap hebben en ze niet zo ver kunnen lopen of fietsen. En daar gaat het om. De wethouder heeft ook toegezegd dat er nauwe controle komt op degenen die daar misbruik van maken – want dat komt ook nog weleens voor.

De heer Wanders wil het de heer Schoo nog één keer uitleggen. Volgens de PvdA zijn er in dit huis afspraken over kostendekkende gemeentelijke producten en parkeerbelasting. Dat zijn twee verschillende dingen: dubbel betalen is wat betreft de PvdA-fractie niet aan de orde. Want daar gaat

het

niet

om. Waar het wél over gaat – en dat heeft de heer Wanders volgens hem net ook namens zijn fractie tegen de wethouder gezegd – is dat zij zich best kan voorstellen dat je kunt kijken naar een oplossing voor die mensen, die de kosten niet kunnen dragen en toch die kaart moeten hebben. Maar in het algemeen stellen dat die kaart gratis moet zijn omdat de gebruiker dubbel zou betalen, gaat de PvdA te ver. Want dat is niet zo, het zijn twee verschillende producten.

Zoals de heer Wanders dat zegt, dan mag hij dat voor Emmen zo willen. Maar als **de heer Schoo** elders kijkt, dan is de tendens juist voor die groep een uitzondering te maken. Dus óf de kaart gratis óf het parkeren gratis, maar niet voor allebei betalen. En de DOP blijft erbij dat het voor die mensen een dubbel tarief is.

De voorzitter geeft de heer Wanders nog één keer het woord en dan stelt hij voor dat deze discussie verder in tweede termijn plaatsvindt.

De heer Wanders hoort de heer Schoo zeggen dat er voorbeelden in den lande zijn waar het zo plaatsvindt. Er zijn in den lande ook alweer veel voorbeelden waarin het juist weer wordt omgedraaid, omdat men tot andere inzichten komt.

Dan gaat **wethouder J. Bos** verder met de huishoudelijke hulp en de huishoudelijke toelage. De effecten van de verlaging van de eigen bijdrage van 9 naar 5 euro van het totale aantal klanten dat wassen en strijken afneemt, is dat het aantal klanten is gestegen van 500 naar ongeveer 850. Het college gaat de komende periode ook kijken hoe men de resterende middelen van de HHT gebruik kan. Er wordt aan gedacht aan ondersteuning van de mantelzorgers: in een aantal gemeenten wordt hiermee gewerkt en de ervaringen daarbij zijn positief, dus dat willen B&W verder verkennen. Na het zomerreces volgt er sowieso een discussie over toekomstscenario's voor de huishoudelijke hulp met de raad.

De WTCG-middelen: in het collegevoorstel 'Tegemoetkoming chronische zieken en gehandicapten' is opgenomen dat de gemeente Emmen heeft gekozen voor een inkomensafhankelijke korting vanuit de WTCG op de eigen bijdrage. *So far so good*, maar de inning van deze bijdrage en deze korting werden eigenlijk tot 1 januari door het CAK uitgevoerd: er was sprake van één landelijke generieke maatregel. Maar nu, anno 2015, blijkt dat het CAK deze maatregel niet uit kan voeren. Ook een alternatieve, vereenvoudigde wijze van uitvoering via CAK op gemeentelijk niveau is op dit moment niet mogelijk. Daarom stelt het college voor, de regeling door de gemeente door middel van een forfaitair bedrag uit te betalen aan de cliënten die een maatwerkvoorziening van de Wmo hebben. Nog vóór de zomer wil het college hier een besluit over nemen en men is dan van plan in de zomer uit te betalen om het dan zo spoedig mogelijk aan die kant te krijgen. Op die manier hopen B&W dan invulling te geven aan dit punt, want het is inderdaad lang blijven liggen. Dit omdat het vastzat op andere onderdelen.

Ontwikkeling inkomensdeel: in het kader van het verdeelmodel is de gemeente behoorlijk bezig met lobbyactiviteiten in Den Haag en zij trekt daar ook de aandacht mee. De indruk van het college is ook dat dit effect heeft gehad: Emmen staat op het netvlies. Of er ook wordt betaald in klinkende munt is een volgende vraag, maar op dit moment zijn de signalen dat deze gemeente meer krijgt. Tegelijkertijd hoor je ook weer in de achterkamers het signaal dat zij minder krijgt, dus dat is nog niet helemaal klaar. Maar het ziet er dus niet helemaal negatief uit. Wethouder Arends heeft al iets gezegd over de in- en uitstroom bij het inkomensdeel waar het college mee bezig is. Op dit moment worden de nieuwe aanvragen gescreend en waar nodig vinden huisbezoeken plaats. De preventiequote is op dit moment 30 procent en B&W denken dat het met een extra inspanning nog wel wat hoger kan, maar hoeveel weet wethouder Bos nog niet. Er wordt in elk geval ook ingezet op extra handhaving en dat gebeurt meestal door thematische onderzoeken. Het hele bestand wordt ook op rechtmatigheid gescreend, dus op die manier wordt gekeken om zoveel mogelijk op bepaalde onderdelen te bezuinigen c.q. in te grijpen.

Er werd in dit kader ook even gewezen op de 3 miljoen die nog tekortkomt in het kader van de MAU en dat het college het verbeterplan nog niet volledig geëffectueerd heeft. Daar wil de heer Bos een kleine nuance bij maken: het college heeft met de Inspectie een vooroverleg gehad waarbij de wederzijdse verantwoording gedeeld is. De Inspectie heeft gezegd dat de verantwoording er bij Emmen prima uitziet: Emmen valt niets te verwijten, maar het verbeterplan heeft niet het gewenste effect gehad en dat is op zich bijzonder, omdat er alles gedaan is wat men moest doen. De inzet is

geweest en heeft er wel toe geleid dat het college goede hoop heeft dat die MAU wel weer gehonoreerd wordt, zodat men die 3 miljoen niet misloopt.

Dan komt wethouder Bos bij een aantal punten rond de bedrijfsvoering. Zaakgericht werken is even opgedoken: dat is een hele grote kans, maar het heeft inderdaad ook risico's in zich. Een eerste risico is het ICT-systeem: daar heeft de organisatie al wat kennes mee gehad, maar dat is nu onder controle zoals het nu lijkt. Een andere kant is het de medewerker zelf: de heer Bos denkt inderdaad dat het nodig is dat, wil je zakelijk werken, discipline nodig is om een zaakgericht systeem in te blijven vullen, zodat degene die het raadpleegt ook de laatste stand van zaken heeft. Volgens wethouder Bos moet het kunnen. En het móét ook gewoon, want zaakgericht werken is een goede stap in de goede richting, een enorme stap vooruit. Dus de heer Bos gaat ervan uit dat het gaat lukken, maar het is inderdaad een enorme opgave.

Dan was er een vraag over langdurig verzuim bij Belastingen en Burgerzaken. Dit verzuim is niet werkgerelateerd.

De vraag over mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en hoe daarmee om te gaan. Er is al eerder een taakstelling geweest voor werkervaringsplaatsen en die heeft het college uitgevoerd. En ook met deze opgave ten aanzien van de afstand tot de arbeidsmarkt gaat men aan de slag. Maar het zal niet gemakkelijk worden: B&W hebben namelijk nogal wat andere zaken aan het hoofd, zoals boventalligen, Emmen wil een voorbeeldgemeente zijn, men wil loopbaankandidaten, er zijn in het kader van het BOCE-verband afspraken onderling, men heeft taakstellingen. Maar het college gaat er wél voor.

Dan was er nog een vraag van de DOP over meer inspraak. Er zijn adviesraden en die functioneren prima. In het kader van 'Samen verder' heeft de gemeente in het sociaal domein ook vertegenwoordigers van zowel cliënten als ledenorganisaties om tafel om mee te praten en mee te denken over de aanpak en de werkagenda door te nemen. Dus dat gaat ook prima. Het college zet ook in op extra communicatie – ook mondeling vanuit de gemeentelijke consultants c.q. teamleiders, teneinde langs die weg de mensen nog weer extra te kunnen voorlichten. Burgers kunnen inspreken in de commissie en bovendien is er nog de gemeenteraad die de lokale samenleving prima vertegenwoordigt, dus op dit moment meent wethouder Bos dat de inspraak goed geregeld is.

De relatie met Stichting Leergeld: daar was ook op gebied. Jaarlijks spreekt het college met die stichting: in september wordt de voortgang gesproken. Ook de plannen voor het volgende jaar worden doorgesproken en ook in het kader van het Armoedepact wordt met Stichting Leergeld maar ook met andere deelnemers aan dit pact. Dus die relatie is prima.

Dan komt de heer Bos bij de moties. Motie 3 over de blijverslening. Die motie is ingestoken vanuit de ouderen, vandaar dat zij ook bij wethouder Bos ligt. De motie is zeer terecht en is al ingevuld. Emmen beschikt namelijk al over een duurzaamheids- en stimuleringslening voor particuliere woningverbetering. Particuliere woningeigenaren kunnen tegen een lage rente een lening afsluiten voor duurzaamheidsmaatregelen en voor woningverbetering gericht op levensloopbestendig maken. Deze lening wordt al verstrekt via het SVn. Op termijn is er een budget van 3 miljoen beschikbaar op deze lening met lage rente en ook opgenomen in het Aanvalsplan Bouwen, Duurzaamheid en Jeugdwerkloosheid. Wel is er tot nog toe weinig gebruik gemaakt van deze lening. Het kan ook zijn dat zij misschien nog wat onbekend is, want wethouder Bos wist zelf eerst ook niet wat hiermee bedoeld was, maar het is er. Er zitten randvoorwaarden in – daar kan het ook mee te maken hebben: oude woningen en een WOZ-waarde die niet hoger mag zijn dan de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Emmen. Er komt wel een evaluatie van.

De heer Wanders zegt dat de wethouder volkomen gelijk heeft: dit aanbod heeft de gemeente inderdaad. Alleen, dit gaat over het nieuwe aanbod dat sinds maart dit jaar op de hypothecaire bepalingen aangeboden wordt via de SVn. Meerdere gemeenten zijn daar op dit moment invulling aan aan het geven, maar het staat op dit moment nog niet eens vermeld op de site van SVn – wel de stimulerings- en de duurzaamheidsregeling. Dus vandaar ook het verzoek van de Partij van de Arbeid-fractie – sinds maart wordt hier bekendheid aan gegeven door de regelingen in het leven te roepen – om daarbij aan te sluiten en die SVn-middelen inderdaad daarvoor in te zetten.

Wethouder J. Bos gaat zeker kijken naar wat daarbij de mogelijkheden zijn. Hij kan het geheel nog niet overzien, maar vindt het op zich een goede gedachte en gaat dit eens even verkennen. Dat is zijn antwoord op de motie.

De heer Wanders vermoedt dat de wethouder natuurlijk gaat voelen of de heer Wanders gaat vragen of de wethouder de motie nu heeft overgenomen.

Wethouder J. Bos neemt de motie niet over, maar geeft alleen aan hoe hij daartegenover staat.

Burgemeester Bijl brengt in herinnering dat mevrouw Van der Woude aandacht heeft gevraagd voor radicalisering in relatie tot jihadisme. Zij heeft, denkt de burgemeester, terecht gezegd dat het meer dan dat is. Maar bij de tekst staat ook dat het ook landelijk een issue is dat de aandacht vraagt. Uiteraard is er ook in noordelijk verband aandacht voor, maar laat de heer Bijl zeggen: de gang van zaken rondom dit thema is van een ander niveau dan in andere delen van het land. Burgemeester Bijl denkt – hij weet het haast wel zeker – dat zijn collega's en hijzelf nog wel andere zaken kennen die op het gebied van veiligheid hun aandacht vragen en zij zullen zich daar ook zeker op richten. Maar goed, de heer Bijl heeft zich ook door zijn collega in Rotterdam laten uitleggen dat een jihadist gewoon een algemeen Arabische term is voor 'strijder', wat ook nog eens een keertje door iedereen verkeerd geïnterpreteerd wordt als men te kort door de bocht gaat. Dus kortom: er is een hoop over te zeggen. De heer Bijl moet zeggen dat hij in korte tijd wel een stuk wijzer is geworden over wat er allemaal aan varianten binnen de islam aanwezig is. Hij zou haast zeggen: dat komt aardig overeen met wat men in Nederland gewend is aan protestantse kerken. Die denken ook niet altijd even gelijk, maar dat wil nog niet zeggen dat dat dan automatisch ook verkeerde dingen zijn en dat geldt zowel voor de kerken met een christelijke achtergrond, de islamitische denkrichtingen als de mensen die behoren tot geen enkele religieuze denkrichting. Want ook die laatste groep moet niet over het hoofd worden gezien: dit is gelukkig een land waarin geloven en niet-geloven allebei mag. Dat moet men zo houden – met respect voor elkaar.

Een andere opmerking die gemaakt is gaat over de cijfers van de Veiligheidsregio Drenthe: de heer Huttinga heeft daar aandacht voor gevraagd. De burgemeester voelt aankomen dat als de raad in de loop van de dag tot besluitvorming komt, de Kadernota meer vertrekpunt is geworden dan een begrotingswijziging. De heer Bijl kan de ChristenUnie niet helemaal aangeven op dit moment in hoeverre die cijfers wel of niet correct zijn, maar beschouwt dit maar als een vertrekpunt en dat bij de vaststelling van de Begroting 2016 de goede cijfers erin staan.

De heer Huttinga wil met alle plezier burgemeester Bijl even ter wille zijn door even het verhaal over dat onderdeel – want dat was nogal technisch – te doen toekomen met de verwijzingen erbij. Dan kan hij het even laten uitzoeken.

Burgemeester Bijl dankt de heer Huttinga daarvoor. Uiteraard komen dan de goede cijfers met bronvermelding in de begroting te staan.

Vanuit het college is nog niet gereageerd op het verhaal over de dreiging van het grotere belastinggebied voor deze gemeente. Als fiscalist heeft de heer Bijl wel de neiging om daar even iets van te zeggen; hij is ook nog afgestudeerd op gemeentelijke belastingen en dat zijn er ook niet zo gek veel van volgens de heer Bijl. Vooropgesteld dient te worden dat het kabinet drie fiscale pakketten in de aanbieding heeft. Eentje die waarschijnlijk wel zal doorgaan volgend jaar – dat is te hopen althans voor de eigen portemonnee van Emmen – dat is de lastenverlichting voor de burger, het allerbeste wat deze gemeente kan overkomen om de economie toch een stimulans te laten krijgen. En vooral ook de psychologie – want daar gaat het om – zodat de mensen weer zien dat er ook dingen positief gebeuren. In hoeverre dat nu verdeeld wordt over de verschillende inkomenscategorieën, daar gaat de Tweede Kamer over – en ook de Eerste Kamer, gelooft de heer Bijl.

Maar van het tweede en het derde pakket, die de heer Oldenbeuving niet heeft genoemd, betreft het tweede pakket met een mogelijke btw-aanpassing. Burgemeester Bijl denkt dat men daar ook alert op moet zijn

De heer Oldenbeuving heeft dat wel genoemd, maar heeft gezegd dat deze gemeente daar gelukkig niet over gaat.

Burgemeester Bijl erkent dat het wel zo lijkt dat de gemeente hier niet over gaat, maar zij heeft er wel mee te maken. Als het btw-tarief voor theaters en dierentuinen van 6 naar 21 procent zou gaan, betekent dat straks wat voor de businesscase voor de bureaus van het gemeentehuis. Als het aantal

producten in de winkels beduidend duurder worden als grensgemeente, betekent dat wat voor de aantrekkelijkheid voor de Duitse klanten om hier te komen winkelen.

En dan maakt de heer Bijl even de overstap naar dat belastinggebied dat de gemeente Emmen er dan bij zou krijgen. Dan denkt hij dat als dat niet gebeurt zonder een weging van de belastingpotentie van de lokale bevolking – want gemiddeld wordt er in andere delen van het land meer verdiend, althans geïnd, dan in de gemeente Emmen – er wel scheve verhoudingen ontstaan. Dus de burgemeester kan zich als voorzitter ook heel goed voorstellen dat de Vereniging voor Drentse gemeente eens even kijkt naar de effecten van de pakketten 2 en 3 voor met name Drenthe als het erom gaat of dit wel iets is waar de vereniging op voorhand blij mee moet zijn. Je moet ook niet te snel in de stress schieten, maar dan moet dat wel gepaard gaan met een pakket aan compensatiemaatregelen.

Tot slot de discussie over de nieuwe Strategienota. Burgemeester Bijl denkt dat er vorig jaar een wijs besluit is genomen om in 2016 daar ook voor het oog van de natie mee te starten. Dat wil niet zeggen – want de heer Bijl kan zich ook niet voorstellen dat de heer Leutscher een jaar lang niet nadenkt en dat geldt voor de anderen ook niet – je natuurlijk al met een aantal zaken bezig bent om te kijken in welke richting deze gemeente zich ontwikkelt en waar de kansen liggen. De burgemeester heeft al vanuit diverse bijdragen van collegeleden het woord ‘duurzaamheid’ in alle varianten gehoord en hij denkt dat daar een van de thema’s ligt waar de gemeente zich op moet voorbereiden en waar ook haar kansen liggen. Want dat is een ontwikkeling die gewoon leidend zal zijn de komende decennia. Als de gemeente dat weet te koppelen aan haar unieke ligging naast Duitsland en haar traditie met de industrie, dan denkt burgemeester Bijl dat de gemeente een heel interessante combinatie heeft om over door te denken. Dus ook biobased economy – de heer Bijl kijkt ook maar even naar de wethouder die daar in het verleden iets mee gedaan heeft – wordt denkkelijk een heel interessante richting, denkt de burgemeester. Nu zegt hij niet dat dat hét is, maar de gemeente is wel natuurlijk al bezig na te denken over wat de richtingen zijn die voor haar uniek, kansrijk en inspirerend zijn en die zij moet gaan oppakken.

Daarmee rond de heer Bijl af. Van de EMCO heeft hij niets gezegd, want de heer Arends gaat over de ontwikkeling van het leerwerkbedrijf en voor de rest denkt de heer Bijl dat hij weinig door de sprekers uit de raad is ‘lastiggevallen’.

De voorzitter informeert of er nog vragen aan de burgemeester zijn blijven liggen. Hij stelt vast dat dat niet het geval is. Als niemand om een schorsing vraagt, dan gaat hij over op de tweede termijn.

De heer H.A. Bos zou toch graag een schorsing hebben. Hij vraagt daar minimaal een uur voor. Maar dan is er het probleem dat de hervatting van de vergadering net vóór het avondeten is.

De heer Schoo vraagt waarom dat een probleem zou moeten zijn.

De voorzitter hoort nu ook vanuit de raad het verzoek om voor een half uur te schorsen.

De heer Oldenbeuving zegt dat het misschien heel flauw is, maar volgens hem is er afgesproken dat de wethouder financiën met twee mensen uit de raad zou gaan kijken naar de besluittekst in de voordracht. Nou, mag de heer Oldenbeuving daar op z’n minst enige tijd voor vragen? Vervolgens denkt hij dat het goed is dat alle fracties nog eens even goed door alle moties heen gaan en hun opinie daarover gaan vormen. Dus de heer Oldenbeuving ziet nu al dat er tijd bij moet: hij kan daarom wel meegaan met de fractie van Wakker Emmen.

De voorzitter stelt dan voor de vergadering te schorsen tot halfzeven en dus tussentijds te eten. Er wordt gevraagd om een schorsing van een uur en dan is het kwart over vijf. Dan kunnen maar één of twee fracties hun tweede termijn doen en dan is het al halfzes: dan begint al het eten, dus dat heeft geen zin. De voorzitter vraagt daarom nogmaals of iedereen akkoord kan gaan met halfzeven als tijdstip van de hervatting. Dat is het geval. Dan schorst de voorzitter de vergadering tot halfzeven.

[Schorsing van 2 uur en 16 minuten hierna neemt de voorzitter de voorzittersrol over van de plaatsvervangend voorzitter.]

De voorzitter heropent de vergadering. Men is deze middag om ongeveer kwart over vier de schorsing ingegaan op verzoek van de heer Bos. Het is altijd de gewoonte dat degene die de schorsing aangevraagd heeft, ook als eerste mag zeggen of zij ook wat heeft opgeleverd.

Tweede termijn

De heer H.A. Bos bevestigt dat dat inderdaad wat heeft opgeleverd. Of dat positief of negatief is, zal aan het eind van deze avond bekend zijn.

Het eerste punt is dat Wakker Emmen een motie had ingediend over bestemmingsplannen, met name over het ontheffingenbeleid. De fractie wil haar graag in gewijzigde vorm indienen samen met het CDA. Daarbij is met name het dictum gewijzigd:

Motie 1 (gewijzigd): Nieuw beleid bestemmingsplannen (Wakker Emmen en CDA)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- *de toegezegde C-discussie over bestemmingsplannen nog moet komen;*

Overwegende dat

- *bij 'meer van de samenleving en minder van de overheid' dan ook de samenleving de ruimte gegeven moet worden;*
- *het huidige Bestuursprogramma aangeeft: 'Denken in mogelijkheden en zoeken naar de 'ja' om initiatieven vanuit de samenleving te ondersteunen.';*
- *het huidige Bestuursprogramma aangeeft: 'Bouwvergunningen worden snel en doelmatig afgehandeld. Daarbij zijn korte lijnen tussen inwoners en de gemeente essentieel.';*
- *op dit moment het vigerende bestemmingsplan bij veel initiatieven de belemmerende factor is om direct duidelijk te maken aan de initiatiefnemers of een initiatief past;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

1. *bij het opstellen van de C-discussie met betrekking tot RO-bestemmingsplannen, te houden uiterlijk december 2015, ook in te gaan op de mogelijkheden met betrekking tot een ontheffingenbeleid om per direct sneller en flexibeler te kunnen handelen;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

Dan, gelet op de discussie in eerste termijn van zowel alle andere fracties – want dat is natuurlijk het nadeel dat je als fractie als eerste aan de beurt bent – en de beantwoording van het college, wil Wakker Emmen toch nog twee moties indienen:

Motie 9: Plan van aanpak MKB (Wakker Emmen)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- *er vanuit het bedrijfsleven klachten komen over de hoeveelheid aan regels, de duur van het verlenen van een vergunning en de onduidelijkheid over het vergunningenbeleid;*
- *er door ondernemers signalen zijn afgegeven aan Wakker Emmen dat er beter kan worden samengewerkt tussen verschillende afdelingen binnen de gemeente Emmen;*
- *het college bij de behandeling aangeeft dat ondernemers, voor vergunningen, bij andere c.q. verschillende loketten moeten zijn dan het Ondernemersloket;*

Overwegende dat

- *bedrijven de motor van de lokale economie zijn, die werkgelegenheid scheppen en geld binnenbrengen bij de gemeente Emmen;*
- *het voor de leefbaarheid en de vitaliteit van de Emmense economie noodzakelijk is om de drempel zo laag mogelijk te maken voor ondernemers die zich binnen de gemeente Emmen willen vestigen, ondernemers die hun onderneming willen uitbreiden of ondernemers die met nieuwe bedrijfsactiviteiten willen starten;*
- *het beleid vaak geënt is op grote bedrijven, terwijl meerdere MKB-bedrijven net zo veel banen kunnen creëren (of behouden) als één groot bedrijf;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

1. *een gedetailleerd plan van aanpak te maken voor het MKB, waarmee ondernemers die zich willen vestigen in Emmen of hun bedrijfsactiviteiten willen uitbreiden of wijzigen, vergunningen sneller kunnen worden afgegeven en ondernemers in het algemeen efficiënter kunnen worden geholpen;*
 2. *en de eenloketgedachte bij het Ondernemersplein uit te breiden met vergunningverlening;*
- En gaat over tot de orde van de dag.'*

Dan nog een motie. Die is een stukje korter:

Motie 10: Plan van aanpak renovatie sporthal De Klabbe (Wakker Emmen)

'De raad van de gemeente Emmen in vergadering bijeen op donderdag 25 juni 2015,

Constaterende dat

- *de ruim 40 jaar oude sporthal De Klabbe in Emmer-Compasuum gedateerd is en niet meer voldoet aan de hedendaagse maatstaven;*

Overwegende dat

- *de sporthal een belangrijke functie vervult in het dorp Emmer-Compasuum;*
- *dagelijks vele verenigingen en scholieren gebruik maken van de sporthal;*
- *het college tijdens de commissievergadering van juni 2015 onderschreef dat de eerstvolgende hal die in aanmerking komt voor renovatie, sporthal De Klabbe is;*
- *het voor de leefbaarheid en vitaliteit van Emmer-Compasuum erg belangrijk is dat voorzieningen zoals de sporthal in stand worden gehouden;*

Verzoekt het college van burgemeester en wethouders om

- 1. met een plan van aanpak te komen betreffende de renovatie van sporthal De Klabbe en daarbij een kostenraming te presenteren;*
- 2. de raad vóór 1 januari 2016 hierover in te lichten;*

En gaat over tot de orde van de dag.'

De voorzitter informeert of de heer Bos nog meer had in te brengen of was dit zijn bijdrage?

De heer H.A. Bos zegt dat deze moties naar aanleiding van de eerste termijn zijn ingediend. Wakker Emmen zit aan het einde van de tweede termijn, maar vindt het voor de andere fracties dan niet netjes als men aan het eind van de tweede termijn nog een keer met die moties komt. Vandaar dat zijn fractie ook om die schorsing heeft gevraagd, zodat de andere fracties al vooraf van die moties kan kennismaken.

Als er nog meer wijzigingen in motie of amendementen, dan oppert **de voorzitter** om die ook meteen eerst maar aan de orde te hebben: dan kan iedereen daarop reageren.

De heer Oldenbeuving kan meedelen dat de collega van de ChristenUnie, de wethouder van financiën en hijzelf het samen eens zijn geworden over een nieuwe besluittekst. De wethouder van financiën zal die inbrengen en daarmee is het amendement dus aan beide kanten van tafel.

De voorzitter kijkt even naar de indiener, de heer Huttinga, of dat correct is.

De heer Huttinga antwoordt dat de lezing van de heer Oldenbeuving correct is.

De voorzitter constateert hiermee dat amendement 1 wordt ingetrokken onder het mom van 'leve het dualisme'. Hij vraagt naar andere wijzigingen op het 'motiefront'. Die zijn er niet. Dan wordt in omgekeerde volgorde van de eerste termijn gestart en wel met de heer Hoeksema van Senioren Belang Noord.

De heer Hoeksema denkt niet dat hij de volledige spreektijd nodig heeft. Zoals zijn fractie eerder deze dag beschouwd heeft zijn veel vragen die zij gesteld heeft, beantwoord. De heer Hoeksema heeft na afloop zelfs de wethouder nog even aan kunnen spreken en zijn vraag is uitgezet in de organisatie. Dus daar krijgt de SBN-fractie nog een antwoord op. Dus daar is de fractie heel tevreden mee.

Waar zij ook heel tevreden mee is, is naast de beantwoording maar ook het feit dat wethouder Bos ten aanzien van het sociale domein heel duidelijk heeft aangegeven waar de fricties c.q. de problemen zijn. Want met name ook op het gebied van de ouderen- c.q. gezondheidszorg liggen nog veel problemen en die zullen ook de komende jaren hun weerslag hebben. De heer Hoeksema denkt dat daar goed op gereageerd: dit wil zijn fractie dan ook er nog aan toevoegen.

En als hij dan kijkt naar de moties en het amendement, dan begrijpt de heer Hoeksema dat amendement 1 is overgenomen.

Over de motie over de pilot inzake het generale ontheffingenbeleid was er vóór de pauze nog een discussie. Er zou nog een C-discussie komen: de heer Hoeksema is heel benieuwd of daar nog iets in gewijzigd is.

De motie – als zij overeind blijft – over regiomarketing mag deze wat Senioren Belang Noord betreft op steun rekenen.

Dan was de heer Hoeksema nog benieuwd of aan motie 3 nog iets is veranderd.

En de motie van het CDA over de breedtecultuur: zijn daar verder nog veranderingen in aangebracht?

Dan kan de heer Hoeksema daar nog even op ingaan.

De voorzitter denkt dat hij straks die moties allemaal nog wel een keer aan de orde stelt, maar de heer Hoeksema mag natuurlijk de tijd indelen zoals hij die zelf wil.

De heer Hoeksema vindt dat prima om dan te reageren met al dan niet akkoord. Maar dat wordt het even helder, want het is hem niet helemaal waar nu wel of niet iets is veranderd.

Dan stelt zijn fractie vast dat zij dan wel klaar is met de Kadernota en er wel tevreden over is. Haar vragen zijn goed beantwoord.

De voorzitter hoorde de heer Hoeksema zeggen dat amendement 1 zou zijn overgenomen, maar dat is teruggetrokken en er is een gewijzigde besluittekst in het vooruitzicht gesteld door de wethouder van financiën waarvan de indieners van het amendement denken dat ze daarmee genoeg helderheid krijgen.

De heer Scheltens informeert of het misschien verstandig is voor zijn bijdrage in tweede termijn dat hij bijvoorbeeld zou willen zeggen dat als zijn fractie het eens kan zijn met het raadsvoorstel, zij dan ook weet wat die nieuwe besluittekst is? Anders laten de verschillende fracties nog steeds in het midden of zij het eens dan wel oneens zijn met wat de raad deze dag besluit. Misschien is het dan verstandig de wethouder nu al de besluittekst voor te laten lezen?

De voorzitter kan zich dat voorstellen. Hij kijkt naar wethouder Otter of dat mogelijk is.

Wethouder Otter hoort vanbuiten af en toe een hele hoop lawaai is; hij begrijpt dat er een vraag aan hem gesteld is.

De voorzitter wil nog wel in herinnering roepen hoe de stemming was.

Wethouder Otter heeft de nieuwe besluittekst vóór zich. In de oorspronkelijke besluittekst waren een bullit 3 en een bullit 4 opgenomen en deze beide bullits worden vervangen door één nieuwe tekst en die luidt: *“(...) de Kadernota 2016 vast te stellen en de daarin geformuleerde oplossingsrichtingen met inachtneming van de opvattingen van de raad te gebruiken bij het opstellen van de Begroting 2016 en volgende jaren.”*

De voorzitter informeert of iedereen dit heeft kunnen volgen. Dat is het geval. Dan dankt de voorzitter de wethouder voor diens dienstverlening en de heer Scheltens voor zijn handige interventie. Dan is nu de fractie van GroenLinks aan de beurt voor haar tweede termijn.

Mevrouw Van der Woude heeft een aantal antwoorden van het college gehoord in eerste termijn. GroenLinks is blij met het aanhaken van de burgemeester over het radicalisme dat het niet alleen over het fundamentalistische jihadisme gaat, maar dat er vele vormen zijn van het radicalisme.

Verder is de fractie blij met de uitleg over wat nu Moederdag Plus is: die naam riep bij haar enigszins weerstand op, ondanks dat het een goed initiatief is. Wel is men blij dat de wethouder positief reageert op de motie vanuit de VVD om het lokale MKB hierbij te betrekken, omdat dat nu één keer de belangrijkste werkgever in deze regio is die ook blijvend voor banen zorgt en waarvan je niet het risico hebt dat die bedrijven na een paar jaar weer vertrekken.

Verder toch nog iets over het station. Er is door de wethouder aangegeven dat er onderzoek wordt gedaan aan de hand van het voorwerk. Maar dat tot bepaalde inzichten komen door de jaren heen:

gebeurt dat ook? Vandaar dat GroenLinks nog wel wil benadrukken dat het toch wel goed is om te kijken naar mogelijke alternatieven. De fractie wil meegeven dat in het huidige beleid op de huidige plek nooit een station gebouwd zal worden, alleen al vanwege het feit dat de NS geen station zou bouwen nabij overgangen. Dat maakt ook de verplaatsing van de huidige dierentuin moeilijk, want ook daar zijn de overgangen in de nabijheid. Het station Emmen-Zuid zou prima voldoen, ook al omdat net de berichtgeving is geweest dat de afslag Emmen-Noord toch waarschijnlijk afgesloten wordt. Dus dat maakt de bereikbaarheid van Emmen-Zuid ook al beter en dan is dat knelpunt ook verdwenen. Verder is GroenLinks blij dat er ten aanzien van het mensenpark in ieder geval in die zin stappen worden ondernomen dat de raad daar bericht over krijgen. De fractie heeft daar natuurlijk al een voorzet voor gegeven en ideeën aangereikt, met name voor de jongeren in het mensenpark, om Blanco een huisvesting te geven in het oude olifantenverblijf – wat ook vanuit Blanco zeer positief wordt benaderd. Dus mevrouw Van der Woude ziet daar alleen maar positieve kanten aan. Verder krijgt de raad nog wat uitleg over de moties die er staan, waarbij er misschien wel moties zijn waar GroenLinks positief over zal staan.

De heer Huttinga spreekt graag dank uit richting het college: op vrijwel alle zaken is een helder antwoord gekomen. Er zijn een paar kleine dingetjes blijven liggen, die zal de heer Huttinga nog even memoreen; daarnaast wil hij ook even de erkentelijkheid uitspreken voor het feit dat wethouder Otter met hem en de heer Oldenbeuving wilde spreken over het aanpassen van de besluittekst, die, denkt de heer Huttinga, recht doet aan de democratische principes in dit land.

Dan gaat de heer Huttinga even in op de brief met uitleg over de meicirculaire. Daar stond aan het eind ook iets over het mogelijk niet-inzetten van het restant van de reserve CVE dit jaar, 2015, teneinde die dan toe te voegen aan de algemene middelen. De ChristenUnie wil het college nog de suggestie meegeven richting de begroting om dat juist niet te doen en die reserve te blijven vullen met het oog op het mensenpark. Dit omdat het park de hele raad aan het hart gaat en het voor 95 procent zeker lekgaat financieel. Want in de stukken staat dat die MIRT-gelden vanuit Den Haag ad 17 miljoen is verdampt intussen of nooit is aangelegd.

Het tweede punt is de Europese subsidieverwerfer die in de Kadernota werd genoemd. Op zich vindt de fractie dat best een goed idee, maar omdat er ook al een aantal bureaus in de nabijheid van deze gemeente daarmee bezig zijn op overheidsfaciliterend niveau, oppert de ChristenUnie, wel goed neer te zetten wat de bedoeling daarvan is, wat de plannen zijn en de raad af en toe daar ook een goede verantwoording van krijgt. Dan weet zij ook zeker of het een nuttige bestemming zal zijn; dat zal het zeker ook zijn, maar het is goed om dat te weten voor wat betreft de controlerende taak van de raad.

Dan had de heer Huttinga nog gevraagd naar de oversteekplaats bij het Snippenveld over de weg richting Nieuw-Amsterdam: dat is een gevaarlijke plek, daar is ook al iets naars gebeurd en het zou goed zijn als daar verkeerskundige maatregelen zouden kunnen komen. In de nabijheid worden ook acties ondernomen op het kruispunt Dikkewijk-Verlengde Herendijk, dus wellicht kan dit in dat hele verhaal meegenomen kunnen worden – het zou een goede zaak zijn.

Ten slotte is goed ingegaan door de wethouder over het zaakgerichte werken, maar de ChristenUnie wil het college nogmaals meegeven: volg het goed en neem steeproeven, uiteraard op momenten dat de betrokkenen er niet op rekenen. Dan weet het college ook zeker of het werk of niet.

Wat de heer Leutscher is zijn tweede bijdrage heel kort, omdat op heel veel punten het college en collega's uit de raad hier al op ingegaan zijn, zeker waar het gaat om het opstellen van de begroting en de 17 miljoen als het gaat om de Hoofdstraat.

Wat LEF! wel in eerste termijn heeft genoemd is het hele vraagstuk van het weerstandsvermogen en het opstellen van de criteria inzake de reserve. Daar heeft de raad uitgebreid bij stilgestaan bij de jaarrekening, maar ook in de aanloop daarnaartoe straks naar de begroting om met elkaar normen te gaan formuleren om te kijken hoe je naar de toekomst toe ook weer de reserves kunt gaan opbouwen. De heer Leutscher heeft toen tegen de wethouder gezegd dat het jammer zou zijn als er straks dan wel over normen wordt gepraat in het kader van de begroting, maar het niet meer omgezet kan worden in beleid en het moet worden doorgeschoven naar het volgende jaar. Dus het zou goed zijn als zichtbaar is wat dan hanteerbare normen zijn in percentages, om dat ook mee te nemen bij het opstellen van de begroting.

Het tweede is het onderwerp van de windmolens. De raad heeft gehoord hoe de wethouder erop gereageerd heeft. Het is buitengewoon duidelijk dat er heel formeel wordt verwezen naar de procedure, terwijl er wel een positieve houding tegenover staat waar het gaat om de inhoud. De heer Leutscher wil nog even in herinnering roepen dat, pratend over het MER-rapport, er met elkaar van tevoren is afgesproken tot een verzoek aan de wethouder om daar niet een hele interactieve raadsvergadering aan te wijden, maar eerst puur te kijken naar het techniek van het geheel als het gaat om de wegingsfactoren en de raadsdiscussie in het najaar te laten plaatsvinden. De heer Leutscher heeft aangegeven dat de motie van zijn fractie voortvloeit uit de commissievergadering naar deze raadsvergadering toe en dat is uiteindelijk ook iets wat in deze vergadering goed op zijn plek zou kunnen komen. Op basis van de inzichten uit de MER-rapportage is LEF! tot deze conclusie gekomen dat de wijze waarop dit onderzocht wordt straks goed wordt meegewogen bij het plaatsen van de windmolens en de locatie die daarbij komen kijken.

Voorts heeft de fractie het in de achtergrond deze dag vaak gehad over het toerisme, over visie over toerisme en het belang voor de economie en de heer Leutscher wil toch maar benadrukken – en hij is ook benieuwd hoe de andere fracties daarop reageren – de wijze waarop tegen dit onderdeel, dat de LEF!-fractie toch eigenlijk wel in haar ziel raakt, wordt aangekeken. Wellicht dat ook de wethouder tot andere inzichten kan komen, al was het alleen maar vanuit zijn eigen rol en positie om eruit te halen wat er in zit, niets op voorhand uit te sluiten vanwege een procedure, maar om te kijken om zaken die kant op te duwen die misschien wel een meerderheid in deze gemeenteraad zou willen.

De heer Scheltens is de eerste termijn geëindigd met de opmerking in het kader van de efficiëntie dat als het college van mening is dat dezelfde informatie op een eenvoudige manier aan de raad kan leveren, dat de steun van de VVD-fractie heeft. Maar dat is niet meteen blijven hangen, want het college heeft welgeteld de dubbele spreektijd gebruikt deze dag en dat is de reden waarom raad en college in deze raadszaal om dit tijdstip in de avond nog steeds zit. Dus wat de VVD betreft zou de beantwoording best wel wat puntiger kunnen.

De fractie heeft eigenlijk weinig opmerkingen over de vragen van haar collegae, maar nog wel over de eerste termijn van het college. De heer Scheltens heeft de wethouder geïnterrupteerd over wonen, over de opdracht inzake de hoeveelheid te bouwen woningen. Naast uitspraken in het Dagblad van het Noorden heeft de wethouder daar ook op RTV Drenthe een uitspraak over gedaan: op 4 mei heeft hij aangegeven dat er 200 kavels vrij zijn en dat het zijn opdracht is om die over drie jaar ingevuld te hebben. De vraag is dan ook: staat hij nog steeds achter die uitspraak?

De wethouder heeft ook iets gezegd over AREA en dat daar na de zomer meer duidelijkheid over kwam. En eigenlijk tussendoor werd de raad verteld dat de optie samengaan c.q. fusie c.q. samenwerking met ROVA niet meer doorgaat. Daar was de VVD eigenlijk wel in ieder geval verrast over, dat dat hier deze dag meegedeeld werd. De vraag is dan ook: was dat al langer bekend en had de raad daar misschien niet al eerder kennis van kunnen nemen?

De fractie wil wethouder Arends in ieder geval nog bedanken voor het overnemen van de motie inzake het MKB. De VVD heeft nog wel een vraag openstaan uit de eerste termijn en die gaat vooral over de opdracht die de lobbyist namens de vier noordelijke gemeenten – die zij gezamenlijk hebben aangesteld: wat is de opdracht voor die lobbyist voor Emmen en kan de raad daar dan ook iets van terugzien voor Emmen?

Ook heeft de wethouder iets gezegd over een leerwerkbedrijf gezamenlijk met AREA, maar heeft daar ook de gemeenten Borger-Odoorn en Coevorden bij genoemd naast Emmen, terwijl AREA een samenwerkingsverband heeft met ROVA in Hoogeveen en het leerwerkbedrijf. Hoe ziet dat er dan in de toekomst uit?

Wethouder Van der Weide heeft in zijn antwoord iets gezegd over het niet zeker weten of de gemeente ook een bijdrage krijgt vanuit de provincie voor het faciliteren van het Regieplan; er schorst volgens de heer Scheltens nog een stuk in de dekking. De vraag is: de gemeente Emmen neemt dus eigenlijk een opdracht over van de provincie, dan is het toch vreemd dat zij nu niet weet of de provincie dat deel ook gaat terugbetalen? Dus daar ook nog even een vraag over.

Voor wethouder Wilms heeft de VVD ook nog een vraag vanuit de eerste termijn. Collega Leutscher heeft het er net over gehad dat er al veel gezegd is over het toerisme. Dat klopt, in de beantwoording was daar inderdaad iets over te horen. Maar de VVD hoort graag wat de visie is van dit college over het TROP.

En ook nog een vraag aan wethouder Bos. De fractie had een kader in eerste termijn aangegeven, als voorstel in ieder geval, richting de begroting om de bewindvoering en de strijk- en wasvoorziening over te hevelen van programma 6 naar programma 9 Sociaal Domein. Ook daarover hoort de VVD graag een uitspraak van het college.

Dan komt de heer Scheltens bij de moties. Motie 1 is zojuist in gewijzigde vorm naar de raad gekomen. Daar heeft de VVD zich nog niet een mening over kunnen vormen.

Motie 2 is een heel heldere motie, die niet is overgenomen. Maar de heer Scheltens hoorde in ieder geval dat de wethouder daar heel positief over was. Dat is de VVD ook.

Datzelfde geldt ook voor motie 3.

Over motie 4 zal de VVD-fractie in het kader van solide beleid zeggen dat als er toch iets over is, het dan eerst beter kan terugvloeiën in de reserves en niet meteen alweer herbestemd wordt.

Motie 5 is inmiddels overgenomen.

De VVD hoort graag van de overige partijen wat zijn van haar motie 6 vinden.

Motie 7 is overgenomen.

Bij motie kan de fractie volledig het commentaar van de wethouder daarover volgen: zij heeft deze morgen het collegebesluit gezien, dus de VVD is het helemaal met de motivatie van de wethouder eens dat dat eigenlijk eerder had moeten om hier nog enige invloed op uit te kunnen oefenen.

En motie 9 heeft de fractie van de VVD zojuist pas gezien.

De heer Schoo dankt het college voor het beantwoorden van de vragen. Hij is toch wel wat teleurgesteld in de beantwoording door de wethouder financiën, de heer Otter. Wat de heer Schoo geschetst heeft ten aanzien bezuinigingen in de Kadernota. Voor de komende maanden zijn de signalen misschien nog wel goed, maar de DOP voelt op haar klompen aan dat de gemeente het geld toch wel hard nodig heeft. De heer Schoo zou dan de vraag nog wel wat anders willen stellen: heeft het college in geval van nood een plan B?

Wat betreft wethouder Bos vindt de heer Schoo het ook heel jammer dat hij die evaluatie pas later wil doen. Want de DOP-fractie denkt dat hij de overgangsproblemen wel kan benoemen en die structurele problemen wel kan onderkennen en zij vindt dat de wethouder die evaluatie toch eigenlijk voor de raad al in september zou moeten presenteren. Nogmaals: in het kader van het overleg met de VDG, de Vereniging voor Drentse Gemeenten, moet je daar wat alerter op reageren, zeker gezien de uitspraken die er landelijk gedaan zijn dat als er wat zaken zijn die niet helemaal lopen zoals ze moeten lopen, die nog eventueel bijgesteld kunnen worden. Die kans moet je volgens de DOP niet laten lopen.

Voor wat betreft ten slotte de inspraak heeft de heer Schoo het zo bedoeld dat hij niet de overlegpartners die er zijn, niet goed werk zouden doen: ze doen hun uiterste best en meestal op vrijwillige basis. Dat vindt de heer Schoo een heel goede inzet, maar hij zou het graag wat breder zien. Als je draagvlak wil creëren bij de bevolking en vooral bij die drie D's, dan is het juist belangrijk dat er vanuit het college en de raad een soort roadshow of iets dergelijks de mensen informeert en in de gelegenheid stelt om vragen te stellen en uitleg te geven. Want de gemeente publiceert in haar wekelijkse kolom in de krant: dat is wel een verbetering, maar de heer Schoo vindt dat er toch een meer actieve berichtgeving naar de bevolking moet komen en er moet ook meer naar haar mening gepeild worden. Uiteraard heeft de gemeente die communicatieve taak en die doet zij ook, maar de DOP vindt dat die was breder uitgedragen moet worden. Maar goed, dat is haar mening en voor de rest heeft de heer Schoo geen op- of aanmerkingen.

Mevrouw Hoogeveen dankt namens D66 de wethouder voor een groot deel van de antwoorden op de gestelde vragen. De fractie heeft nog een paar aanvullingen.

Allereerst denkt mevrouw Hoogeveen dat het goed is te vernemen dat er meer integraal wordt gewerkt op de afdelingen en er ook meer integraal begroot en er uit één pot gebudgetteerd wordt.

Ten aanzien van kunst en cultuur kan D66 herinneren jaren geleden te hebben gepleit voor samenvoeging met – toen nog – CQ met de mogelijkheid van een soort gezamenlijk multifunctioneel gebruik van het theater. Wellicht is dat een optie voor het nieuwe theater om de Kunstbeweging een fysiek podium te bieden. En volgens mevrouw Hoogeveen is men er ook nog niet helemaal uit waar de raad in de toekomst gaat vergaderen: volgens de D66-fractie is er ook wel eens een keer geopperd om als raad in het nieuwe theater te gaan vergaderen. Dus zij is eigenlijk benieuwd of dat nog tot concretere plannen gaat leiden.

D66 had in eerste termijn iets gevraagd over de leegstandregisseur in combinatie met de gemeentelijke gebouwen. Inderdaad is er in mei een evaluatie geweest en daarvan heeft de raad wat resultaten kunnen zien voor wat betreft met name winkelpanden en bedrijfsgebouwen. Maar in de Kadernota staat een paar keer vermeld dat het toch wel zorgelijk is dat er een aantal gemeentelijke panden ook leegstaat. Dus de fractie dacht dat wellicht dezelfde leegstandregisseur die hierbij kan betrekken. Of gebeurt dat nu al? Hoe staat dat ermee?

Naar het schijnt heeft de gemeente het ambitieniveau verhoogd van 76 naar 80 procent inzake het onderhoud van de wegen. Dat komt er dus op neer dat deze ambitiestijging met 4 procent jaarlijks tot 2020 3 miljoen moet kosten. Mevrouw Hoogeveen denkt dat dat een overweging waard zijn, want het is bekend dat het onderhoud van wegen duur is. Maar 3 miljoen jaarlijks is veel geld.

D66 had nog wel een vraag openstaan over de laaggeletterdheid: daar wordt een en ander in geïnventariseerd. De fractie was benieuwd of er al iets concreets in aan te passen valt.

Ook fijn te mogen vernemen dat het verbeterplan an sich in het kader van de MAU goed was. Dus D66 helpt hopen dat dat inderdaad tot die uitkering van 3,1 miljoen leidt.

Verder in de discussie over het Attractiebesluit kan het wat D66 wel zo zijn dat de uitvoering van de speelvoorzieningen best bij de EOP's kan liggen en dan de controle bij de gemeente aan de hand van het Attractiebesluit. Er zijn genoeg bedrijven, mensen en bijvoorbeeld ook Buurtsupport, dat gecertificeerd mensen daarvoor in dienst heeft c.q. hebben.

Ook had de fractie nog mogen vernemen dat helaas nog 3.600 mensen gebruik maken van de Wwb. D66 dacht dat het misschien een optie is om bij een huisbezoek te bekijken of daar liefhebbers tussen zitten die het leuk vinden om hun eigen tuin te onderhouden, te vragen – ter voorkoming van het gebruik van chemische bestrijding van groen – of zij in die zin wat voor de gemeente terug willen doen. Dit idee zou de fractie graag willen meegeven.

D66 had een beetje een onduidelijk gevoel bij de zonnepanelen, want in de beleving heeft de raad daarover een besluit genomen dat die uiteindelijk op alle gemeentelijke gebouwen zouden komen. Graag hoort de fractie of dit slechts een begin is.

De fractie komt met wethouder Otter in financiële zin niet verder, dus gaat zij het met wethouder Wilms proberen: wellicht is hij er nog enthousiast over te maken dat hij met mensen van het openbaar vervoer serieus meeneemt in de verplaatsing van het station. D66 deelt met het college de zorg dat het een goede invulling moet hebben en als de huidige dierenparklocatie hiervoor niet geschikt is, dan zou D66 dit in ieder geval graag onderzocht willen hebben. De fractie ziet ook op social media berichten verschijnen dat Emmen het mooiste centrumplein van Nederland heeft en als je nu ook de mooiste entree hebt vanuit het openbaar vervoer naar het centrum, dan denkt D66 dat dat ook geweldig zou zijn. Dus wellicht daar nog een antwoord op.

Als een na laatste nog een vraag aan wethouder Arends: die heeft de raad aangegeven dat er 161 mensen uitgestroomd zijn. Is dat het saldo of is dat alleen de netto-uitstroom en moet daar de instroom nog van afgehaald worden? Dat was wat D66 betreft nog onduidelijk.

En D66 hoopt dat, als er nog middelen te vinden zijn in het kader van de Centrumvernieuwing Emmen, dat er misschien ook nog eens naar de façades gekeken kan worden van de eigen gemeentelijke gebouwen. Want de grindtegels van de jaren vijftig zien er, als je op het nieuwe centrumplein loopt, eigenlijk niet meer uit. Dus wie weet.

De heer Oldenbeuving weet dat die grindtegels waar D66 het over heeft, allemaal uit de jaren zeventig afkomstig zijn, maar dat terzijde. De heer Oldenbeuving heeft ze in dat decennium in de Weiart voor het eerst meegemaakt, maar misschien waren ze ergens anders in het land al eerder.

Hij had in eerste termijn namens het CDA beloofd om in ieder geval in tweede termijn nog een tweetal onderwerpen aan te snijden, dat niet zozeer gaat over de Kadernota maar wel over de grondexploitaties, ook onderdeel van de besluitvorming van deze dag, en de Berap.

Bij de grondexploitaties – mogelijk dat de wethouder daar iets in tweede termijn over kan zeggen – is te zien dat die niet meer zijn toe te voegen aan de reserves en voorzieningen – die reserve is er trouwens niet eens meer. Maar wel is te zien dat de verwachte opbrengst van de netto contante waarde van alle grondcomplexen die de gemeente nog in exploitatie heeft, teruggelopen is van vorig jaar nog 16 miljoen naar dit jaar nog 1,6 miljoen. En dat is op z'n minst schokkend. Dat staat helemaal achter in het stuk, dus het valt niet zo op, maar dat zijn forse aanpassingen. De grote zorg is - misschien dat de wethouder daar iets over kan zeggen – dat als je het komende jaar nog zo'n tik moet ondervinden, de wereld er dan volstrekt anders uitziet.

De tweede opmerking gaat over de Berap, want daarin is terug te zien – het was al een beetje aangekondigd – de beroemde lijst B uit de jaarrekening. En als er nou iets is wat qua besluitvorming en passant hierin staan, namelijk de raad besluit tot het vaststellen van de Berap, dan besluit zij dus ook om 4 ton ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Laat er geen misverstand over bestaan: het CDA is het volstrekt eens met die besluitvorming, men vindt ook dat die dingen absoluut van belang zijn – dat heeft de heer Oldenbeuving ook in eerste termijn aangegeven. Het gaat voor een deel ook om het doorzetten van de bestuurlijke experimenten, maar raad en college moeten zich wel realiseren dat de raad dus nu opnieuw het besluit neemt dat het weerstandsvermogen weer verder teruggebracht wordt en dat doet zij voordat de nieuwe analysemethode is gemaakt.

Dan over de OZB, want dat was een aardige insteek, vond de heer Oldenbeuving. Er werd op gegeven moment tijdens de eerste termijn gesteld dat het toch vreemd is dat er voor het beheer van het centrumplein in het CVE-project geen middelen zijn opgenomen: de gemeente gaat dat in de toekomst wel doen. Natuurlijk werden ten aanzien van héél veel projecten in het verleden nooit beheerskosten opgenomen in de projectbegroting, net zo goed als dat aan de andere kant – dat staat in diezelfde Kadernota – ook niet is begroot dat een theater en Wildlands zouden leiden tot hogere opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting, waar je dan het onderhoud mee zou kunnen financieren. Dus het CDA roept dan ook op om óf het ene te doen óf het andere. Dus als er in de toekomst van projecten worden meegenomen en er ook meteen de beheerskosten van inzichtelijk te maken, moet dan ook meteen inzichtelijk worden gemaakt wat de opbrengsten van de gemeente zijn die daartegenover staan.

Dan komt de heer Oldenbeuving bij de moties en het amendement, die hij even kort bij langsloopt. Motie 1 is inmiddels voldoende besproken: deze is aangepast en doet daarmee ook recht aan de bespreking zoals die in de commissie Wonen & Ruimte van september en januari aan de orde is geweest, waarin vanuit het CDA meermalen erop is aangedrongen om die C-discussie nu te starten. Deze motie kan de fractie dan ook van harte ondersteunen, daar zij richting geeft aan die toezeggingen die toen al zijn gedaan.

De motie van de Partij van de Arbeid betreffende de regiomarketing: daar heeft de heer Oldenbeuving nog wel een vraag over en kan zijn collega misschien zo meteen even op reageren. In de motie staat namelijk een wat cryptisch begrip en dat is ‘onverkort’. Vooropgesteld moeten worden dat het CDA absoluut er voorstander van is om de regiomarketing te continueren. De vraag is alleen of de collega van de heer Oldenbeuving wil duiden wat hij met ‘onverkort’ bedoelt. Betekent dat altijd op dezelfde voet verdergaan of betekent het ook evalueren en inhoudelijk ook durven herijken met elkaar?

Dan de motie over de blijverslening: die ondersteunt de CDA-fractie van harte. Volgens de heer Oldenbeuving de wethouder de facto ook, maar hij moet nog even wennen aan dat nieuwe begrip. Maar dat hoort de raad dan in tweede termijn wel van hem.

De motie over breedtecultuur is ingediend door het CDA, dus die zal die fractie sowieso ondersteunen – dat moge duidelijk zijn. De heer Oldenbeuving vindt het overigens jammer dat in ieder geval opnieuw wordt aangegeven, ondanks zijn interruptie in eerste termijn, dat erover wordt gesproken dat er iets over is en het dus maar eventjes in de algemene middelen geparkeerd kan worden. De heer Oldenbeuving heeft juist proberen aan te geven dat er sprake was van een inhoudelijke tegenvaller vorig jaar, namelijk het niet overeind kunnen houden c.q. het niet kunnen hervormen van CQ tot datgene wat het zou moeten zijn: de aanjager, de bemiddelaar en de verbinder. En de CDA-fractie probeert op deze wijze dat te herstellen, temeer daar natuurlijk in het verleden – de heer Oldenbeuving heeft dat ook al aangegeven – de raad het besluit heeft genomen om een taakstelling van 70.000 euro op te leggen ten aanzien van de exploitatie van de Muzeval c.q. het theater. En als de theaterexploitatie dan beter zou uitvallen, zou je dat kunnen gebruiken om wat verloren is gegaan, te redden. Dat is nog even los van de vraag – dat zou een mooie combi kunnen zijn – dat je dat geld zou kunnen inzetten om die exploitatielast wat omhoog te brengen, maar daarmee ook een plek en verbinding te geven ten aanzien van het theater voor multifunctioneel gebruik. Dan zou men elkaar, denkt de heer Oldenbeuving, hartstikke mooi kunnen vinden, maar dat ziet hij dan graag in de begroting terug.

Ten aanzien van de motie ‘Moederdag Plus’ van de VVD: die is overgenomen, dus daar hoeft de fractie verder niets meer over te zeggen. Overigens, anders had de CDA deze van harte ondersteund – dat moge ook duidelijk zijn.

De volgende motie, nummer 6, ligt iets lastiger: de heer Oldenbeuving vindt het wat lastig om daar nú al iets over te zeggen, omdat 2015 nog niet eens voor de helft over is en hij geeft het college graag de mogelijkheid om na te denken over het wél inzetten van de middelen, want daar waren ze tenslotte voor bedoeld: voor het aanjagen in de dorpen en wijken.

Dan vindt de heer Oldenbeuving van motie 7 van LEF! eigenlijk jammer dat die is overgenomen, want daar wilde hij het inhoudelijk wel over hebben. Want dat is volgens hem een fantastische motie die in de optiek van het CDA een schitterende nieuwe invulling geeft aan het begrip 'maatschappelijke stage' waarvan men zei dat het nu juist zo goed zou zijn dat je de scholen niet alleen confronteert met de aansluiting op de arbeidsmarkt, maar ook kijkt naar de vrijwilligersactiviteiten. Dus die had anders prachtig gecombineerd kunnen worden.

De heer Wanders wil hier even interrumpen, want hij dacht dat de heer Oldenbeuving bijna bij zijn afronding was. Die zal ook ongetwijfeld zo komen, maar de heer Wanders denkt dat dat het moment is voor een verduidelijkingsvraag over de motie die het CDA net heeft ingediend, omdat daarbij in de laatste zin staat: '(...) *om per direct sneller en flexibeler te kunnen handelen.*'. Moet de PvdA dat 'per direct' lezen als a) bij de C-discussie of b) inderdaad per direct?

De heer Oldenbeuving antwoordt dat dat in ieder geval na de C-discussie is, want op dit moment biedt dat er natuurlijk geen mogelijkheid meer voor. Dus het CDA wil er eerst een C-discussie over voeren, maar er moet niet gewacht worden tot je alles hebt uitgewerkt op dit terrein.

Dan de laatste motie die de heer Oldenbeuving op dit moment kan besproken – want de overige zijn nog maar net ingediend, dus daar wil hij straks graag even met de motie over overleggen – is de motie van LEF! over de windmolens en de economisch-toeristische potentie. De heer Oldenbeuving vindt het jammer dat de heer Leutscher de reactie van de wethouder afdoet als formeel, want dat is het volgens het CDA zeker niet. Ook jammer dat hij de plan-MER zoals die voorligt voor de tweede keer afdoet met de term 'dramatisch', omdat daar uitsluitend negatieve kwalificaties in staan. Dat is ook vrij logisch als je een situatie vergelijkt met een situatie die daarvóór was en je gaat er iets aan veranderen, dan zul je als milieueffect bijna altijd een negatieve zien met als maximum een '0', ofwel: dan heeft het geen invloed. Maar de heer Oldenbeuving roept de heer Leutscher op, elkaar even helder in de ogen te kijken hier: een positief milieueffect van een windmolen is inderdaad, landschappelijk gezien in ieder geval, moeilijk te verkopen.

En op dit moment een algemeen onderzoek doen naar de vraag wat dat nu voor het toerisme voor gevolgen zou kunnen hebben, is al helemaal niet aan de orde, want algemeen weet je dat windmolens in deze regio moeten worden geplaatst. De heer Oldenbeuving zou willen zeggen: lees de Volkskrant van deze dag er maar op na over wat de overheid op dat punt nog meer zou moeten doen. En als je het hebt over de specifieke locaties, is daar nu net een inspraakprocedure voor zoals die nu voorligt. Dat betekent dat de raad van alle gebieden zal horen wat men qua economische en toeristische problemen voorziet, dat neemt zij mee in de afwegingen en zal leiden tot de besluitvorming daarover. De heer Oldenbeuving denkt dat daarmee helder zal worden gesproken over de verschillende detailonderwerpen. Het gaat er niet alleen om wat de burgers vinden, maar ook wat bedrijven vinden. Daarbij geldt overigens voor het CDA dat de essentie natuurlijk was – daar heeft de fractie altijd op ingezet: gezondheid en zo min mogelijk overlast en daar houdt zij nog steeds aan vast.

De voorzitter verzoekt de heer Oldenbeuving tot een afronding te komen.

De heer Oldenbeuving komt inderdaad tot een afronding. Hij wil nog één punt aanhalen dat uit de eerste termijn naar boven kwam en dat was even de, vond hij, wat bizarre discussie die ontstond over de parkeervergunning voor gehandicapten. Daar worden twee zaken met elkaar verward en de heer Oldenbeuving was er even over verbaasd dat de wethouder er op deze manier op reageerde. Een dubbel tarief is niet aan de orde: je betaalt leges om iets door de overheid gedaan te krijgen; dat doet zij in principe kostendekkend. Dat geldt voor een paspoort, dat geldt voor een rijbewijs, dat geldt voor een bouwvergunning en dat geldt ook voor een invalidenparkeerkaart. Als je vervolgens komt met een onderzoek naar de mogelijkheid – dat zou je zelfs op kunnen nemen in het armoedebeleid of zelfs met de inzet van een deel van de WTCG-gelden die uit het armoedebeleid daarvoor zijn gereserveerd – dan zou de heer Oldenbeuving daarmee kunnen leven om daar inzet op te plegen. Maar op het moment dat er gezegd wordt dat er dubbel betaald wordt, dan worden appels en peren door elkaar gehaald en daarvan was volgens de heer Oldenbeuving afgesproken dat dat niet gedaan zou worden.

‘Ontschotting’ is een woord dat **de heer Wanders** deze dag met grote regelmaat over de tafel heen heeft horen gaan. Volgens de Partij van de Arbeid begint ontschotting aan de voorkant met beleid. En dan samenvattend, ook even luisterend naar wat wethouder Bos zei over bijvoorbeeld de scootmobielen en de oplossing die daarin zit, hoopt de PvdA dan ook dat die ontschotting herkenbaar is terug te lezen in het beleid in de begroting. Als het gaat om de burgerbegroting, dan moet daar volgens de heer Wanders aan gewerkt worden.

De fractie blijft in die zin haar zorg houden zoals zij die in eerste termijn heeft uitgesproken als het gaat over de effecten van een Reserve Sociaal Domein, die nu in de Kadernota als oplossing wordt aangedragen. Maar dat is enkel voor de korte termijn om je hoofdpijn weg te nemen.

Als het gaat over die eerste termijn, dan staat ook nog voor de PvdA de vraag open of de tekorten van EMCO-groep ook ten laste van de Reserve Sociaal Domein worden gebracht. De brief die de raad heeft gehad laat dat wat in het midden.

Ook hoopt de fractie dat het college herkenbaar handen en voeten gaat geven aan de ontschotting op wijk- en dorpsniveau door middel van de budgetten voor de experimenten en de burgerbegroting.

De heer Wanders wilde namens zijn fractie ook nog een keer teruggaan naar de discussie in eerste termijn over de gehandicaptenparkeerkaart. Hij geeft toe: ‘vergunning’ is de formele benaming, maar onder de eerstgenoemde term is die algemeen bekend. Het is juist vanuit het solidariteitsbeginsel dat de Partij van de Arbeid niet zomaar – en daarbij heeft de heer Wanders volgens hem in eerste termijn het woord ‘klakkeloos’ gebruikt – gratis te verstrekken. Sterker nog: in de fractie zijn twee mensen die een dergelijke kaart in hun huishouden kennen. Zij vinden principieel dat zij voor die kaart moeten betalen, omdat zij het simpelweg kunnen. Waar de Partij van de Arbeid zéker achter kan staan is een regeling – de heer Oldenbeuving zei het net ook al in zijn tweede termijn – waarbij de gemeente minder draagkrachtigen tegemoet kan komen in de kosten voor een dergelijke kaart. Let wel: niemand heeft die kaart uit luxe, tegelijkertijd zijn er meer voorbeelden in den lande waar mensen soms gedwongen door omstandigheden iets moeten aanschaffen en daar zit volgens de heer Wanders het solidariteitsbeginsel: kijken of je elkaar daarin tegemoet kunt komen. De PvdA zal zich beslist niet verzetten tegen een regeling die die mensen tegemoetkomt. Maar nogmaals: zomaar gratis verstrekken omdat iets dubbel betaald wordt geacht, daar is de fractie niet vóór.

De heer Schoo had eigenlijk al bij de heer Oldenbeuving willen reageren. Maar wat hem nou verbaast is – de heer Schoo zegt het nog maar eens een keer: de raad heeft deze discussie meerdere keren gevoerd, de DOP heeft zelfs met Wakker Emmen nog een keer een motie ingediend. De heer Schoo hoort nu voor het eerst de Partij van de Arbeid en het CDA zeggen dat ze dat principieel juist vinden, dat dat niet kan, dat dat niet met elkaar te vergelijken is. De heer Schoo heeft dat bij die discussie in het verleden, toen de raad het hierover gehad heeft, nog nooit gehoord. De DOP heeft – laat de heer Schoo dat nog eens even duidelijk stellen – gezegd, toen wethouder Eerenstein – die naam is op zich niet relevant, maar maakt dingen wel duidelijk – onder zijn bewind in het college voorgesteld heeft, die kaart met 600 procent te verhogen, dat er een regeling moest komen: óf die kaart gratis, óf het parkeren gratis. De DOP heeft nooit gezegd dat alles gratis moest, maar zij heeft daar ook moties over ingediend. Maar dat werd steeds vooruitgeschoven: wethouder Kuper heeft dat ook weer gedaan en daarna zou het weer in het GVVP worden ondergebracht. Maar toen is nooit deze principiële discussie gevoerd, die de PvdA en het CDA nu zit te voeren. Toen was er ook in den lande een hele hausse dat het allemaal vrijgegeven werd, en toen werd er gezegd: ‘Laten nu maar even rustig aan doen hier en het even regelen.’ Het is in deze gemeente altijd vooruitgeschoven, dus deze discussie verbaast de heer Schoo gewoon. En hij is het met de wethouder eens: laat het college er nog eens goed naar kijken en met een voorstel komen.

De voorzitter informeert bij de heer Schoo of dit een interruptie is of een tweede termijn. Want het wordt wel heel erg lang zo.

De heer Schoo antwoordt dat dit een interruptie met een tweede termijn is.

De voorzitter doet de suggestie om richting een vraag of een concrete punt naar de heer Wanders gericht te gaan.

De heer Schoo vraagt wat nu de achterliggende gedachte van de heer Wanders is om hier nu zo met dit principiële standpunt te komen. Waar was hij toen de raad het er eerder over had?

Toen de heer Eerenstein aan de kant van het college zat, zat **de heer Wanders** in ieder geval nog niet aan deze raadskant van de tafel. En volgens hem heeft de Partij van de Arbeid de laatste jaren met enige regelmaat betoogd dat gratis niet bestaat. Gratis is wat een ander betaalt. En nogmaals: zijn fractie is van de solidariteit en wil heel graag mensen tegemoetkomen in de kosten die ze maken. Maar nogmaals: klakkeloos iets gratis maken, daar is de PvdA niet vóór. En de heer Wanders hoorde de heer Schoo zeggen dat de wethouder met een voorstel moest komen; de wethouder zal in tweede termijn ongetwijfeld nog wel een keer ingaan op deze discussie. Dan wacht de fractie af waar de wethouder mee komt en hij heeft de motivatie gehoord van de Partij van de Arbeid, die van het CDA en die van de heer Schoo. Misschien komt de wethouder wel met een voorstel en dan gaat de raad het er weer over hebben.

In eerste termijn hoorde de fractie van de heer Wanders vertellen over de ambities met betrekking tot Emmen als vestigingsplaats. Volgens hem is iedereen ervoor om Emmen zo aantrekkelijk mogelijk te maken als vestigingsplaats. En dat is nu ook juist waarom de PvdA haar motie over regiomarketing heeft ingebracht, want het blijven ondersteunen en breed uitdragen van de mogelijkheden van deze regio voor ondernemers, toeristen en andere geïnteresseerden, is nu juist datgene waar de gemeente volgens de fractie hard aan moet werken en hard aan moet blijven werken. Wethouder Arends gaf aan de motie van de PvdA redelijk aansluit bij wat bedoeld werd in de Kadernota – de heer Wanders vat het maar even zo samen – maar tegelijkertijd is te zien dat daar geen middelen aan gekoppeld zijn. En als je nu door wilt zetten het beleid, dan slaat ‘onverkort’ wat de fractie betreft op de inzet van het blijvend uitdragen van deze regio. Een evaluatie gaat over wat de gemeente straks beter kan, wat slimmer kan, wat zij aanpassen wil, maar wel onverkort blijven inzetten op het uitdragen van deze regio. Het gaat dus de PvdA om de materiële inzet – al klinkt ‘materieel als ‘financieel’, maar het is niet alleen financieel – die men met elkaar wenst te plegen: die wil zij dan voortzetten. Daarom heeft de Partij van de Arbeid ook deze motie ingediend.

Haar motie ‘Blijverslening’, ook even richting de heer Hoeksema, is niet meer dan de vraag om de nu bij SVn gestalde middelen ook beschikbaar te maken voor deze nieuwe lening. Het kost niets meer, maar bevordert wellicht veel meer.

Blij is de fractie met de toezegging van het college over de gesprekken met eigenaren en verhuurders van verzorgingstehuizen om leegkomende ruimte geschikt te maken voor mensen die daar behoefte aan hebben met eventueel aanverwante diensten. De PvdA gaat ervan uit dat het college de raad ook over die uitkomsten – of zonodig over tussenstanden – zal informeren.

In het algemeen: sparen is niet een doel op zich. Dat heeft de Partij van de Arbeid eerder betoogd, maar zij heeft de overtuiging dat de gemeente als taak heeft, middelen dienstbaar te maken aan de samenleving. En dan zet je soms middelen opzij omdat je ze later nodig hebt, daar je weet waar je heen wilt. Dus weet je ook dat als je daar wilt komen, je onderweg misschien toch nog eens een keer een kaartje moet kopen om weer verder te kunnen reizen.

Een antwoord aan het CDA op zijn vraag in eerste termijn – dat is al een poosje geleden: vanzelfsprekend houdt de PvdA haar fractie in Den Haag scherp als het gaat over gevolgen voor deze regio van plannen aldaar. Anderzijds gaat de Partij van de Arbeid ervan uit dat het CDA niet alleen zijn zorgen uitspreekt of deelt met haar Tweede Kamerfractie in Den Haag, maar ook zijn fractievoorzitter er dan toe zal aansporen, het gesprek met het kabinet niet uit de weg te gaan. Want dan heb je de meeste kans van slagen.

De voorzitter ziet dat de heer Oldenbeuving niet non-verbaal dat hij zijn landelijke fractievoorzitter hiertoe gaat aansporen.

De heer Oldenbeuving zegt dat hij hem zal bellen, geen probleem.

De heer Wanders is dan toe aan de moties.

Motie 1 is gewijzigd en die wil hij straks nog graag in de fractie bespreken.

Motie 2 is natuurlijk een uitstekende motie volgens de PvdA en motie 3 ook.

Motie 4 mag ook op de steun van de PvdA rekenen, want ook deze partij heeft vorig jaar haar zorgen uitgesproken als het gaat over de verbetercultuur en de mogelijkheid van eenieder om kennis te maken met cultuur. In die zin zal de fractie van de heer Wanders deze motie zeker kunnen ondersteunen.

De motie 'Moederdag Plus' is overgenomen.

Motie 6: de heer Wanders kan zich aansluiten bij de woorden die heer Oldenbeuving daar net over sprak. Gehoord hebbende ook de beantwoording van het college geeft de heer Wanders de VVD in elk geval in overweging om deze motie aan te houden tot het college zijn onderzoek naar het weerstandsvermogen heeft afgerond. Want dan kun je die zaken bij elkaar brengen, immers daar zat volgens de heer Wanders de ruimte in de beantwoording en de motie.

En ten aanzien van motie 8 over de windmolens en de economisch-toeristische potentie – want op de andere kan de heer Wanders nog niet reageren namens zijn fractie. Laat hij niet te veel tijd nemen, maar hij denkt dat de heer Oldenbeuving daarbij een uitstekend antwoord heeft gegeven over het hoe en waarom. De PvdA zal deze motie ook niet steunen.

De heer H.A. Bos heeft de discussie over de gehandicaptenparkeerkaart aangezwengeld met een vraag. Wakker Emmen heeft geluisterd naar het antwoord van de wethouder, ook naar de discussie die hierover onderling even in de raad is gevoerd en de fractie heeft als mening gevormd dat zij even afwacht waar de wethouder mee komt. En op basis daarvan gaat Wakker Emmen de discussie verder aan, dus deze fractie wil hier nu niet een mening of wat dan ook geven. Wel is zij blij dat dit aangekaart is, want het geeft wel een discussie in deze raad.

Dan wil de heer Bos verdergaan over de moties. Motie 1 heeft Wakker Emmen gewijzigd, met name gezien het voorstel om dit mee te nemen in de C-discussie. Vandaar dat de fractie van de heer Bos de tekst gewijzigd heeft en ook het CDA hierin heeft gevonden.

Motie 2 'Regiomarketing': Wakker Emmen viel ook over een aantal woorden zoals 'concreet', 'middelen', 'onverkort doorgaan'. De fractie blijft bij het standpunt dat zij zich afvraagt hoe hiermee om te gaan: er zal een evaluatie komen. In het verleden is zelfs gezegd dat de betrokken partijen voor de regiomarketing het fonds zelf zouden gaan vormen en zo aan een stukje zelfredzaamheid doen. Ook daar heeft Wakker Emmen nog niets van gehoord en men vindt dit ook een van de zaken die men graag in de evaluatie ziet terugkomen. Natuurlijk heeft de fractie wel de intentie om door te gaan met de regiomarketing – dat moet gewoon – alleen wil zij dan wel graag weten welke kant de gemeente op moet. Daarom wil Wakker Emmen eerst de evaluatie afwachten voordat die fractie een motie als deze zou kunnen ondersteunen. Op dit moment steunt zij deze dan ook niet.

De heer Oldenbeuving snapt dit even niet. Wakker Emmen heeft de intentie om door te gaan, de fractie zegt ook dat dit moet, maar zet geen middelen in de begroting van 2017 – althans nu nog niet. Begrijpt de heer Oldenbeuving het zo goed?

De heer H.A. Bos antwoordt dat hij het zo goed begrijpt, want afhankelijk van de evaluatie kan er misschien weleens iets heel anders uit komen ten aanzien van welke kant je moet opgaan. Het kan best zijn dat er een ander budget bij moet komen, dat is nog niet bekend. Er staat dus wel in het Bestuursakkoord dat de gemeente onverminderd doorgaat met de regiomarketing, maar op basis van de evaluatie is een betere afweging te maken welk pakket de gemeente verdergaat de komende jaren.

De heer Oldenbeuving meent dat deze motie helemaal niet over de inhoud gaat, maar over wat de gemeente gaat doen. Vandaar dat hij ook even zijn PvdA-collega ondervroeg over de term 'onverkort' en daar is ook helder op geantwoord. Het gaat alleen maar over de vraag of je nu al middelen wilt reserveren, aangezien je weet dat eind 2016 de middelen die de gemeente altijd had, op zijn. En als je dat aan ziet komen moet je daar ook middelen voor opzijzetten in de begroting. Dus de heer Oldenbeuving begrijpt niet waarom je moet wachten op de inhoud wat je gaat doen. Als je zegt dat je ermee verder wilt gaan en ook die intentie hebt, dan begrijpt hij niet dat je moet wachten op de evaluatie voordat je middelen hiervoor in de begroting kunt wegzetten.

Het enige waar **de heer H.A. Bos** nog op wil reageren is dat Wakker Emmen op dit ogenblik geen middelen wil opnemen. De fractie wil eerst de evaluatie afwachten, want zij wil wel weten wat voor soort auto de gemeente moet kopen. Daar wil men het juiste budget bij hebben en niet te veel of te weinig.

Dan de blijverslening: die kan op de steun van Wakker Emmen rekenen.

Over de volgende motie, 'Breedtecultuur', heeft de fractie een aantal dingen aan de orde te stellen. Daarin wordt gesteld dat er een voordeel is – in principe is dat er ook op dit onderdeel – alleen moet er wel rekening mee worden gehouden dat het budget van de Muzeval wel een dekkingscomponent was voor de CVE en om er nu één onderdeel uit te lichten en daarvan te zeggen dat men het anders gaat doen, is Wakker Emmen het niet mee eens. En de fractie heeft ook andere dingen waar zij mee zit en dat betreft onder andere de afspraak over het personeel van de Muzeval. Er gaat een zestal mensen niet mee, dus die gaan de komende jaren ook drukken op de algemene gemeentebegroting. Daarnaast kost het nieuwe theater structureel meer geld dan de Muzeval, ruim anderhalf miljoen per jaar meer. Dus om dat nu gelijk weer in de breedtecultuur weg te zetten, is Wakker Emmen het niet mee eens: de fractie wenst dat gewoon richting de algemene middelen te hebben en ondersteunt daarom ook deze motie niet.

De heer Oldenbeuving begrijpt dat de fractievoorzitter van Wakker Emmen zegt dat die fractie op dit moment niet meegaat met deze motie, daar zij die middelen niet wil inzetten voor breedtecultuur. Dat is een inhoudelijke afweging en daar wil de heer Oldenbeuving niet in treden. Maar laat hij zeggen dat de argumentatie die er nu wordt bijgehaald, op z'n minst een vreemde vindt. Het ging net even over investeringen in relatie tot de exploitatie, namelijk dat die onderdeel waren van de CVE-dekking; van de exploitatie is vanaf het begin aangegeven dat 70.000 euro als bezuiniging móét worden opgenomen in de begroting en men komt er nu op uit dat er 289.000 euro beschikbaar is. Nogmaals: als de heer Bos zegt dat zijn fractie dat bedrag op inhoudelijke gronden niet wil besteden aan breedtecultuur, dat mag dat. Maar de argumentatie die nu van stal wordt gehaald dat het nieuwe theater duurder is dan het oude, vindt de heer Oldenbeuving niet helemaal terecht – laat hij het zo zeggen.

De heer H.A. Bos wil toch doorgaan met de volgende motie, nummer 5, 'Moederdag Plus'. Jammer dat die overgenomen is, anders had die volledig de steun van Wakker Emmen gehad, want ook deze fractie is vóór de moeders.

Motie 6 'Stimuleringsfonds 1 miljoen': de fractie is het er niet mee eens en gaat hier niet in mee. Zij wil toch voor wat betreft het geld even aan het eind van het jaar bekijken wat er aan de hand is, dit is voor de fractie nog veel te vroeg. Er staan projecten op stapel, er zijn discussies gaande over de voorbereiding. Dus om nu al dit geld terug te zetten: het is beschikbaar gesteld hiervoor en stel dat het weer terug naar de algemene reserve wordt gebracht, dan zou het dus kunnen zijn dat van een aantal projecten dat nu in de voorbereiding zit, er te weinig geld is om ze uit te kunnen voeren.

Motie 7 'Gebiedsadoptie': ook jammer dat die overgenomen is. Ook die had op steun van Wakker Emmen kunnen rekenen, want het is inderdaad een positieve motie.

En wat betreft de motie van LEF! over de windmolens sluit de heer Bos zich aan bij de vorige sprekers zeiden over de procedure en alles waar de gemeente mee zit. Het is nu beter om ermee door te gaan op de weg die de gemeente is ingeslagen en niet meer te kijken naar andere zaken.

De voorzitter kijkt even naar het college of men behoefte heeft aan een korte schorsing, ook omdat er weer enkele nieuwe moties zijn ingediend. Dat is het geval of denkt het college dat zomaar te kunnen? De voorzitter merkt dat het college een korte schorsing van zo'n 10 minuten wenst; hij schorst daartoe de vergadering tot kwart voor acht.

[Schorsing van 15 minuten; hierna neemt de plaatsvervangend voorzitter de voorzittersrol weer over van de voorzitter.]

De voorzitter heropent de vergadering.

De heer Bijlsma, die vanmorgen afgemeld was, is alsnog naar de vergadering gekomen; de voorzitter heet hem van harte welkom. De heren Schrik en Van Heusden hebben de vergadering verlaten.

Dan gaat de voorzitter over tot de tweede termijn van het college en hij begint weer bij wethouder Otter.

Reactie college

Wethouder Otter hoorde de voorzitter zelf al verzoeken om het wat puntiger te houden; ook de VVD heeft daarom verzocht, dus de heer Otter zal proberen het zo puntig mogelijk te houden.

De VVD heeft hem nogmaals iets gevraagd en wil hem een aantal te verkopen kavels opleggen waar hij op afgerekend kan worden. Wethouder Otter heeft daar in eerste termijn al iets over gezegd en heeft daar eigenlijk niets aan toe te voegen.

Dan is gevraagd naar AREA. De informatie die het college verstrekt heeft had de heer Otter eigenlijk ook al eerder willen verstrekken per brief, maar daarbij had hij al aangegeven dat daar onverwachts is tussengekomen is. Maar het is een beetje een getrapte besluitvorming: er is een Raad van Commissarissen die in principe ook de opdracht verleent voor een aantal onderzoek en die moet daarover vergaderen, dan heb je een aandeelhoudersvergadering en zo schrijdt de tijd verder. Wethouder Otter had zelf ook liever gehad dat de gemeenteraad al door hem schriftelijk was geïnformeerd.

Dan hebben de ChristenUnie en LEF! beide iets gezegd over het weerstandsvermogen en ook een aantal projecten binnen CVE. De ChristenUnie doet de waarschuwing om er terughoudend te zijn met eventuele CVE-budgetten voor andere doeleinden in te zetten – ook vanwege het mensenpark. De heer Otter denkt ook dat het college bij de begroting heeft aangegeven om ten aanzien van die 17 miljoen met een duidelijk financieel plaatje te komen en hij stelt zich ook voor – dat kan ook haast niet anders, gelet op het moment waarop de gemeente zich dan bevindt – dat ook rond het mensenpark gewoon een vrij helder financieel plaatje aanwezig moet zijn hoe het college daar de komende jaren mee verdergaat. Dus beide zaken komen eigenlijk bij de begroting weer terug.

De DOP heeft gevraagd naar een plan B. Wethouder Otter heeft eigenlijk in zijn algemene inleiding deze middag al gezegd dat de cijfers waar men voortdurend over praat bijna dagkoersen zijn. Dus bij plan A – om het zo maar te zeggen – is het al moeilijk genoeg om het up-to-date te houden, bij te houden en voortdurend te kijken welke wijzigingen daarin plaatsvinden. Laat staan dat B&W ook nog een plan B hebben bij te houden. Dus er is niet echt een plan B. Natuurlijk zijn er altijd wel ideeën over waar je als je verder zou moeten bezuinigen, die bezuinigingen dan zou moeten vinden, maar die worden niet als zodanig verder concreet uitgewerkt.

D66 heeft nog een vraag gesteld over de leegstand in de gemeentelijke panden. Wethouder Otter moet zeggen dat de gemeente daar niet echt een regisseur voor nodig heeft, omdat de leegstand zich tot beperkt tot een aantal panden. Dus het is een vrij overzichtelijk geheel en er wordt ook voortdurend gekeken naar welke alternatieve bestemmingen mogelijk zijn voor die panden. Het is dus niet noodzakelijk om daar een aparte leegstandsadviseur naar te laten kijken: gelukkig valt die problematiek mee.

Het CDA heeft nog wat heel kritische opmerkingen gemaakt over de grondexploitatie. De heer Otter begrijpt die opmerking ook, maar in de jaarrekening is hiervoor een duidelijke voorziening getroffen. Er is ook heel goed naar gekeken met behulp van externe rapportages, ook door de accountant en toen is ook al gezegd dat de gemeente er niet jaarlijks miljoenen erbij of eraf wil halen: er is dus naar een wat duurzamere waardering gekeken. Wethouder Otter verwacht dus geen grote tegenvallers verder in die grondexploitatie.

In Berap-I staat inderdaad een aantal resultaatbestemmingsvoorstellen dat vorig jaar niet was gehonoreerd maar nu wél is genomen. Die voorstellen zijn opgenomen in de Berap-I, maar dat wil niet zeggen dat die daarmee ten laste komen van de reserves, want er komt ook nog een Berap-II en de intentie is natuurlijk toch om het resultaat over 2015 uiteindelijk wel weer op nul uit te laten komen, zodat er in ieder geval weer een sluitend verhaal is. Daar moet deze 4 ton in meegenomen worden.

Hoe je het ook wendt of keert, **de heer Oldenbeuving** wijst op de bespreking van de jaarrekening over het feit dat als je besluiten neemt, die eigenlijk voorzien zouden moeten worden van de vraag: gaat een besluit ten laste van het weerstandsvermogen, ja of nee? En nogmaals: inhoudelijk is de CDA-fractie vóór dat besluit – laat dat helder zijn. Maar raad en college moeten zich realiseren – en daar was de opmerking van de heer Oldenbeuving voor bedoeld – dat als je dit besluit, je op dat moment besluit dat het rekeningsresultaat van 2015 hoe dan ook 4 ton lager uit gaat vallen. Dat kan betekenen dat het overschot – om dat woord maar even te gebruiken – toch nog kleiner is dan je had gedacht, omdat je per saldo wat toevoegt en je 4 ton meer had kunnen toevoegen. Dus dan neemt de raad willens en wetens dat besluit – althans, de heer Oldenbeuving gaat ervan uit dat daar een meerderheid voor is, hij heeft niemand erover gehoord dat hij of zij het er niet mee eens is – om gewoon 4 ton uit te geven die

niet in de begroting van 2015 staat. Daar is niets mis mee, maar daar moet iedereen wel gewoon beseffen.

Wethouder Otter is het volledig eens met deze redenering: het resultaat 2015 wordt inderdaad met extra 4 ton belast, maar het college heeft toch nog de verwachting dat men uiteindelijk de inkomsten en uitgaven met elkaar in evenwicht kan brengen. Alleen, ook dan heeft de heer Oldenbeuving gelijk: als het resultaat op nul uit zou komen, dan zou het zonder deze 4 ton op plus 4 ton uitgekomen zijn. Dus heeft hij helemaal gelijk op dat punt.

De heer Wanders deed de aannamen namens zijn fractie dat als de beide betrokken wethouders gesproken hebben met die verplegings- en verzorgingstehuizen, zij de raad daarover rapporteren. En de heer Wanders weet even niet wie de antwoorden gaat geven over de tekorten van de EMCO-groep of die wel of niet ten laste gaan van de reserve. Maar de heer Wanders ziet de heer Bos al zijn vinger opsteken.

Wethouder Otter zegt dat het antwoord op de eerste vraag 'ja' is.

Wethouder Arends hoorde de VVD-fractie wat nou de opdracht van de lobbyist is namens NG4, de noordelijke grote vier steden waar Emmen toe hoort. De lobbyist heeft ten behoeve van Emmen in ieder geval de opdracht om zich speciaal te richten op de biobased economy, smart grid en driveportlogistiek. Dus dat zijn de drie onderdelen.

D66 heeft een vraag gesteld over het huisbezoek en tuinonderhoud. De heer Arends durft niet te zeggen of er nog structureel of stelselmatig huisbezoeken worden afgelegd – volgens hem niet meer. En even voor het beeld van de raad: iemand die een uitkering aanvraagt, moet zich melden bij het TDC en daar wordt gekeken naar wat de mogelijkheden zijn. Ook is er nog het tegenprestatievraagstuk: misschien dat dat hierin meegenomen kan worden, maar of dat nou direct een relatie moet hebben met de hogere kosten van het niet meer mogen gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen, weet de wethouder niet. Maar hij snapt de suggestie wel, dus wat dat betreft wil hij het intern wel meegeven, maar hij denkt niet dat het op deze manier gaat. Maar hij vermoedt dat daar ook al naar gekeken wordt, er wordt in ieder geval al genoeg inzet op gepleegd.

Ten aanzien van de vraag van dezelfde fractie over de uitstroom. Nogmaals: de raad krijgt hier een brief over en ook na de vakantie in september nog weer een brief over het eerste halfjaar. Maar even voor het beeld van de raad: de instroom in 2015 ligt vanaf januari tot en mei onder de instroom van 2013 en 2014 over dezelfde periode. In mei 2015 is zelfs sprake van een scherpe daling, die is 40 personen lager dan april. Het is ook ten opzichte van mei 2013 en mei 2014 40 lager, dus dat even voor het beeld. De uitstroom tot en met mei is 161 dit jaar, in 2014 was dat 145 en in 2013 was het 135. Het bijstandsvolume is op dit moment rond de 3.600 en ligt vanaf januari al rond dat aantal – het kan er een paar boven of beneden zitten, maar dit is even het getal waar het zich om stabiliseert. En in 2013 was er in de periode januari-mei nog sprake van een toename van 170 en in 2014 was er sprake van een toename van 150. Dus dat geeft wel aan dat het zich lijkt te stabiliseren, maar wethouder Arends weet niet of de gemeente zich nu reeds al te blij moet maken met de cijfers tot en mei. Het gaat hem erom het beeld goed te krijgen.

Dan ten aanzien van de motie over regiomarketing heeft de wethouder in eerste termijn al gezegd wat hij erover gezegd heeft en heeft hij daar niets aan toe te voegen namens het college.

De motie over het Bedrijvenloket zal collega Van der Weide behandelen, want die gaat met name over het vergunningverleningstraject. Dat is niet een verhaal dat bij Economische Zaken zit. Wel kan de heer Arends zeggen dat hij zich in de overweging in de motie dat het loket vaak geënt zou zijn op grote bedrijven, absoluut niet herkent, want de gemeente zet zich massief en volledig in voor het MKB en daarnaast op voor de grote bedrijven, want zij laat ook het 'grote bedrijfsleven' niet lopen.

Dan de motie over De Klabbe: daarbij heeft de heer Arends nog wel een vraag aan de fractie van Wakker Emmen wat zij nu precies verstaat onder 'renovatie'. Bedoelt zij daarmee het op adequaat peil houden van de sporthal, zodat daar op een goede wijze gebruik van kan worden gemaakt?

De heer H.A. Bos bevestigt dat: het is weer helemaal de sporthal naar de eisen van de tijd maken, zodat daar de komende jaren weer goed gesport kan worden met alle faciliteiten voor welke sport dan ook.

Wethouder Arends heeft er dan geen enkel probleem mee om een overzicht te geven van wat daarvoor moet gaan gebeuren. Hij kan daarbij in ieder geval vermelden dat de gemeente daar een onderhoudsbudget heeft van 772.000 euro in een periode van tien jaar voor alle hallen in Emmen.

De heer Scheltens had nog een vraag gesteld over het leerwerkbedrijf en de samenwerking met AREA: in de eerste heeft de wethouder aangegeven om dat samen te doen met onder andere Borger-Odoorn, terwijl AREA juist met Hoogeveen samenwerkt. Wordt AREA dan eerst ontmanteld of hoe moet de VVD dat zien?

Wethouder Arends geeft te kennen dat AREA in eerste instantie geen partner is in het leerwerkbedrijf: dat traject zal in eerste instantie lopen met de gemeenten die nu ook onderdeel zijn van de Gemeenschappelijke Regeling EMCO. Zoals bekend is doet de gemeente Emmen ook Sociale Dienst-werkzaamheden voor Borger-Odoorn en Coevorden, dus daar is het leerwerkbedrijf in eerste instantie op geënt.

Anderzijds heeft de VVD ook in het participatiemeerjarenbeleidsplan kunnen lezen dat het college daar ook de maatschappelijke partijen bij wil betrekken, dus dan heb je het over Buurtsupport, over EMCO, over Stichting Veiligheidszorg, maar ook AREA kan daar partner in zijn. Maar de structuur van het leerwerkbedrijf moet eerst op orde komen en daarna kun je ook kijken hoe je met andere partijen kunt aanhaken. Daarbij komt AREA in de ordening niet als eerste aan bod, maar juist wel EMCO en Buurtsupport.

De heer Huttinga hoorde wethouder Arends mooi aangeven richting de VVD wat de bedoeling is van de Europese subsidievragers – zo noemt de heer Huttinga het maar even. Maar hij had ook nog gevraagd of de wethouder de raad daar af en toe over op de hoogte wil brengen als er iets te melden is, zodra zich een succesvol moment heeft voorgedaan. Dan kan de raad ook zien dat het wat oplevert.

Als de heer Huttinga graag hoort dat het college alleen de successen wil delen, dan zal **wethouder Arends** dat doen.

De heer Huttinga erkent dat dat natuurlijk het mooiste is wat je als college kunt doen. Als de raad nooit wat van het college hoort, dan gaat hij natuurlijk na twee jaren vragen: zijn er geen successen te melden? Maar dat snapt de heer Arends wel.

Wethouder Van der Weide begint met de vraag van de VVD over de financiële afspraken inzake de dekking voor het Regieplan Windenergie in 2016. In de eerste heeft de wethouder gezegd dat het college uitgaat van twee sporen, waarbij het eerste spoor is dat men ervan uitgaat dat er vanuit de provincie een financieel voorstel komt ter compensatie voor gemaakte kosten. Daar zijn gemeente en provincie nu met elkaar over in gesprek en op het moment dat er uitkomsten zijn, zullen B&W dat ook met de raad gaan delen en ziet zij dat ook terug in de begroting.

D66 stelt nog een tweetal vragen. De eerste ging over zonnepanelen en de tweede over wegenonderhoud. De fractie refereert aan het besluit om op alle gemeentelijke gebouwen zonnepanelen zouden worden aangelegd: dat is niet juist. De heer Van der Weide heeft erop gewezen dat men op dit moment bezig is om op het gemeentehuis zonnepanelen aan te leggen en ook wordt gekeken naar de mogelijkheden van een warmtenet. En daar waar zich mogelijkheden voordoen om andere gebouwen te verduurzamen zal het college dat zeker niet nalaten.

Dan het wegenonderhoud: daarbij wil wethouder Van der Weide opmerken dat de geformuleerde ambitie 80 procent is. Dat is ook zo vastgesteld in de Begroting 2015. Alleen, er is te zien dat er achterstallig onderhoud is en dat de gemeente nu op een niveau van 76 procent zit. Wil je daar een inhaalslag maken, dan heeft de wethouder een schets naar de toekomst gemaakt in eerste termijn.

Dan wil de wethouder nog iets zeggen over de verschillende moties. Motie 1 sluit denkkelijk ook aan bij zijn opmerkingen in eerste termijn daarover: het college wil deze motie ook overnemen.

Als het gaat om motie 9 waarbij gevraagd wordt om de eenloketedachte bij het Ondernemersplein uit te breiden met de vergunningverlening, lijken het optimaliseren van het proces en het ontzorgen B&W een goede zaak en zij zien daar ook wel winstkansen. Alleen wil de heer Van der Weide de fractie van Wakker Emmen wel vragen om de derde bullit onder '*Overwegende dat...*' te schrappen. Indien akkoord is, kan het college deze motie overnemen.

De heer Leutscher heeft nog één korte toelichting op: het hoeft op zich niet in de tekst, maar hij kijkt de wethouder maar even aan inzake het volgende. Als het gaat over zo'n loket en alle voorzieningen die erbij horen, dan is, denkt de LEF!-fractie, ook wijs om daar alle wijzigingen die te maken hebben met Wet private kwaliteitsborging die eraan zit te komen, daarin te integreren, omdat je ook gaat samenwerken met private partijen.

Wethouder Van der Weide zal deze opmerking daarbij betrekken.

De heer H.A. Bos deelt mee dat de wethouder ervan kan uitgaan dat hij inderdaad de derde bullit van motie 9 als geschrapt kan beschouwen.

De voorzitter ziet dat de heer Oldenbeuving het daarmee eens is en concludeert naar aanleiding daarvan dat het college motie 1 en 9 heeft overgenomen.

Wethouder Wilms kan, aanvullend op wat wethouder Van der Weide heeft gezegd over duurzaamheid, de raad melden dat het theater/Wereld van de Ontmoeting in ieder geval zeker zal worden aangesloten op het warmtenet. En dat betekent dat het gemeentehuis daarvanuit warmte krijgen in de winter en in de zomer dus koeling. Dat is dus zeer duurzaam.

Als het gaat om de discussie over de verplaatsing van het station of alternatieven: wethouder Wilms zit in dezelfde stuurgroep als wethouder Otter en zij dragen altijd één geluid naar buiten. Natuurlijk hebben zij daar al nadrukkelijk naar gekeken, erover nagedacht en aan alle kanten gewogen en het zal in ieder geval niet een van de uitgangspunten zijn waar de stuurgroep mee naar buiten komt om nadrukkelijk te gaan kijken naar het verplaatsen van het station naar de locatie Hoofdstraat. Dus ook bij wethouder Wilms vindt mevrouw Hoogeveen wat dat betreft geen gehoor. Wat er wel gedaan wordt – dat staat ook in deze Kadernota – is dat er nader onderzocht wordt hoe het huidige stationsgebied is te upgraden en dat heeft ook nadrukkelijk in het GVVP en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Het college kijkt natuurlijk naar de scope van het project verdubbeling Station-Zuid en de gemeente wil er nadrukkelijk naar kijken om in ieder geval voldoende parkeerplaatsen voor auto's te hebben, want dat is op dit moment een behoorlijk probleem. De heer Wilms weet dat ProRail daar iets anders over denkt, maar dat probeert de gemeente Emmen wel binnen te halen via de provincie.

Mevrouw Hoogeveen mocht een week eerder bij een informatiebijeenkomst kennis maken met de heren die daar ook iets over te zeggen hebben, dacht de D66-fractie. En zij is eigenlijk wel benieuwd of dit wel überhaupt serieus is besproken met die heren, want of je nu wel of niet een Boulevard-Oost wilt is één ding, maar de problemen zoals GroenLinks ook schetst inzake de overgangen en dergelijke als straks alles uitgewerkt is vanuit het GVVP met die verkeersruit, heb je dan niet opgelost als je het station op de huidige plek laat. Er zijn natuurlijk meer redenen waarom D66 vindt het station verplaatst kan worden, dus eigenlijk was de vraag: hoe hebben de beheerders van het openbaar vervoer er dan tegenaan gekeken?

Wethouder Wilms antwoordt dat er nu in de Kadernota een krediet wordt aangevraagd om dat onderzoek te kunnen doen. Dus hij denkt dat eerst eens dat onderzoek moet worden gedaan, dan komen daar ook vraagstellingen uit naar voren en dan gaan B&W ook in gesprek met de eigenaar en het openbaar vervoer. Dan denkt wethouder Wilms dat college en raad daar nog wel over in discussie met elkaar komen. Maar op dit moment is te vroeg om eerst te kijken naar een alternatief, het college gaat in eerste instantie kijken naar de upgradering van het station op de huidige plek.

Mevrouw Van der Woude hoort de wethouder wat vertellen over parkeerplaatsen bij het station Emmen-Zuid. Het grote knelpunt zit ook in de verdere bereikbaarheid voor het openbaar vervoer naar het station toe, dat weggehaald zal worden als Emmen-Zuid hoofdstation zou worden. En verder proef de fractie uit de woorden van de wethouder dat als uit het onderzoek blijkt dat upgradering van het station geen mogelijkheid is omdat het stationsgebied gewoon niet voldoet aan de maatstaven waar een station aan moet voldoen, er dan wel wordt gekeken naar de alternatieven.

Als die conclusie getrokken mocht worden uit het onderzoek dat het college nu voorstaat, dan denkt **wethouder Wilms** dat er natuurlijk naar alternatieven moet worden gekeken. Maar zover is het volgens hem nog lang niet. Maar hij roept op, gewoon die onderzoeksresultaten eerst af te wachten.

De ChristenUnie heeft nog iets gevraagd over de oversteekplaats bij het Snippenveld. Wethouder Wilms zegt die fractie toe dat het college daar nog eens nadrukkelijk naar gaat kijken als de gemeente met de hele Nieuw-Amsterdamsestraat beziggaat.

Het recreatie en toerisme en het proces rond het beleidskader: de heer Wilms was even in verwarring, want hij wist dat het college een brief naar de raad heeft gestuurd over het proces rond het beleidskader. Hij heeft even gekeken waar die zich bevindt en de brief zat bij de ingekomen stukken van de laatste commissie van BM&E. Dus de heer Wilms zou eigenlijk korthedshalve willen verwijzen naar die brief, waarin hij in twee pagina's heeft proberen uit te leggen wat het college tot nu toe heeft gedaan, wat het proces is en dat men probeert om eind 2016 met een nieuw beleidskader naar de raad toe te komen.

Dan nog iets over kunst en cultuur. Door D66 wordt iets aangegeven over het multifunctionele gebruik van het theater. Wethouder Wilms denkt dat het zo is dat de exploitatie van het theater bij het dierenpark komt te liggen, dus dat bedrijf gaat daarover. De gemeente kan natuurlijk in de culturele uitvoeringsovereenkomst daar van alles over vragen en B&W proberen natuurlijk ook die aansluiting zoveel mogelijk te maken met het culturele veld en de heer Wilms weet ook dat de nieuwe theaterdirecteur daar ook heel erg vóór is en daar acties op wil uitzetten. En er zal ook ongetwijfeld gebruik worden gemaakt van het theater van alle kanten door het hele veld; ook de Kunstbeweging zal daar zeker een rol in kunnen spelen. Maar het gaat wat ver om te zeggen dat de Kunstbeweging ook een vaste plek krijgt in het nieuwe theater: wethouder Wilms denkt dat dat een stap te ver is. Wat het college wel probeert te doen – dat signaal is ook naar voren gekomen in de visie en vraagformulering die opgehaald is in het culturele veld – is om te kijken naar leegstaande panden of wellicht straks met elkaar iets te bedenken een verzamelplek met een podium op de locatie Hoofdstraat. Dus dat wordt zeker nog bekeken.

Dan wil de heer Wilms nog iets zeggen over de motie 'Breedtecultuur' van het CDA. Vanuit de portefeuille cultuur natuurlijk een supraantrekkelijke motie, maar de wethouder moet toch vanuit het college adviseren om het vrijvallen van het exploitatiebudget van het nieuwe theater integraal te gaan afwegen, zoals ook staat aangegeven in de tekst van deze Kadernota en het daarbij ook in de breedte te betrekken bij de oplossingen voor de begroting.

Wethouder J. Bos lijkt het verzoek van de VVD over de bewindvoeringskosten en het wassen en strijken van programma 6 naar programma 9 te verschuiven, niet juist: het wassen is al onderdeel van programma 9. Waar het in programma 6 om gaat is de combinatie van de eigen bijdrage, waar het mogelijk in nodig is, vanuit de bijzondere bijstand. Als het om bewindvoering gaat dan hoort die echt onder programma 6: dat heeft echt met inkomen en het plan van aanpak is ook gekoppeld aan andere instrumenten binnen programma 6.

De DOP roept op, alert te reageren als dat aan de orde is bij de voortgang in de drie decentralisaties. Het college zal alert reageren en doet dat ook in G32-, in VDG-verband als ook afzonderlijk sturen de gemeenten brieven hierover.

De PvdA vraagt of de tekorten van de EMCO ook ten laste van de Reserve Sociaal Domein kunnen. B&W geven aangegeven de extra tekorten te verkennen als oplossingsrichting, maar de 'reguliere' tekorten zijn dik 2 miljoen en daarvan wil het college dat ten laste brengen van de Reserve Sociaal Domein nu nog niet doen, want het gaat om erg grote bedragen en eerst moet er wat meer stabiliteit komen in de financiële ontwikkelingen binnen het sociaal domein,

Dat realiseert de fractie van **de heer Wanders** zich: op het moment dat men het daaraan toe gaat voegen, dan – om maar even bij de beeldspraak te blijven – is het doosje paracetamol wel heel snel leeg. Maar tegelijkertijd – en dat is misschien wel een beetje wat erachter zit – bevordert het in die zin wellicht ook de urgentie, omdat je het moet omvormen met elkaar. Dus dat is wat raad en college willen: zo snel mogelijk dat beleid neerzetten, zodat de gemeente die reserve misschien wel helemaal niet nodig heeft, omdat ontschotting gewoon beleid is.

Wethouder J. Bos is het daarmee eens. Op dit moment is echter het nog te onstabiel om het nu te doen, maar het is inderdaad een goede gedachte.

Een ander punt is de gehandicaptenparkeerkaart. De heer Bos heeft aangegeven dat het college daarnaar zal kijken. B&W hebben ook de discussie in de raad gehoord van zonet en zullen met voorstellen komen, dan kan de raad ook op basis van concrete voorstellen verder met elkaar discussiëren.

Dan komt wethouder Bos bij de moties: als eerste motie 3 over de blijverslening. Inhoudelijk kijkt het college er positief tegenaan. Men stelt voor om dit te onderzoeken en dan bij de begroting te kijken wat er op dit vlak mogelijk is. Dat betekent in feite dat wethouder Bos nu voorstelt om deze motie aan te houden.

Burgemeester Bijl denkt dat iedereen tijdens de schorsing al een paar keer naar buiten heeft gekeken en dat de jeugd het nieuwe plein met enthousiasme omarmt en dat is natuurlijk geweldig. Dat brengt hem eigenlijk bij de volgende gedachte bij de vraag van mevrouw Hoogeveen over waar de gemeenteraad gaat vergaderen. De heer Bijl zou met de raad willen afspreken dat wellicht over de Kadernota over een jaar – al is het maar eenmalig – om de raadsvergadering dan in het pand naast het gemeentehuis te organiseren. Dan kan misschien ook worden vastgesteld dat dat idee door allen omarmd wordt.

De heer Wanders zat nog even na te luisteren wat de heer Bos net zei over het onderzoeken van de blijverslening en het is in die zin ook dat de PvdA in het verzoek ook vragen om bij de begroting van 2016 een voorstel bij de raad neer te leggen. Dus materieel neemt de wethouder de motie haast over, maar is dat ook formeel het geval?

Inhoudelijk heeft **wethouder J. Bos** gezegd dat het een prima motie is. Maar er staat een zinnetje in over dat het dan ‘grotendeels weer terugvloeit naar de gemeente’: bij dat soort zinnen wil de heer Bos even goed kijken naar wat dat precies betekent. Inhoudelijk neemt het college de motie over, maar men wil wel even kijken wat de personele en financiële consequenties daarvan zijn.

De heer Wanders zegt dat dat het wat lastig maakt, want dan moet hij namens zijn fractie afwegen of hij de motie nu wel of niet in stemming gaat brengen of dat hij haar aan gaat houden. Want volgens de heer Wanders is het namelijk niets anders dan de twee leningen die er al zijn, alleen is dit een verruiming van de middelen. En het is een lening en dat geld komt terug, want het blijft het geld van de gemeente.

De voorzitter trekt de conclusie dat de PvdA-fractie de motie straks in stemming brengt.

De heer Oldenbeuving geeft aan wat de voorzitter nu procedureel gaat doen: er is een tweede termijn van het college geweest, de wethouder hebben een aantal dingen gezegd over moties. Alvorens zij in stemming worden gebracht is het, denkt de heer Oldenbeuving, wel goed is dat die reacties intern nog met elkaar gewisseld kunnen worden. Dus hij verzoekt om een heel korte derde termijn te doen, anders krijg je alleen maar een paar korte stemverklaringen en dat zou het CDA jammer vinden. Maar de heer Oldenbeuving wacht even af wat de voorzitter daarmee gaat doen.

De voorzitter heeft de neiging om niet over te gaan tot een derde termijn; wel kunnen de fracties de reacties op de moties in hun stemverklaringen meenemen. Hij vraagt of dat akkoord is.

De heer Oldenbeuving antwoordt dat hij wel graag even op wil reageren, want de wethouder reageert op de CDA-motie op een dubbele manier. Hij zegt dat hij er als portefeuillehouder inhoudelijk natuurlijk achter staat – zo beluistert de heer Oldenbeuving het maar even –, maar procedureel – dat kan ook niet anders – is hij wel gehouden aan datgene wat het college voorstelt in de Kadernota, namelijk om dat aan te bevelen. Vandaar ook dat het CDA een motie indient om het college op te roepen daar anders mee om te gaan: dat is nou net de functie van een motie volgens de heer Oldenbeuving in het kader van de Kadernota. Ten tweede heeft de CDA-fractie nadrukkelijk gevraagd – en dat is ook geëffectueerd inmiddels – om aanpassing van het besluit, want anders zou dat niet meer kunnen. Vandaar dat het CDA deze motie absoluut handhaaft en in stemming zal brengen, omdat dat de enige manier is om dat signaal ook klip en klaar af te geven, dus vandaar.

Alvorens tot stemming over te gaan: **de heer Scheltens** heeft de beraadslagingen en de meningen gehoord. De VVD zal motie 6 aanhouden tot aan de begrotingsbehandeling.

Voor alle duidelijkheid gaat **de voorzitter** het amendement en de moties die overgenomen en aangehouden zijn, nog even benoemen. Daarna gaat hij ervan uit dat de raad een schorsing wil van 10 minuten. De voorzitter stelt vast dat de raad daarmee akkoord is.

Amendement 1 ingetrokken na de tekstwijziging die met de wethouder is overeengekomen. Moties 1, 5, 7 en 9 zijn overgenomen en motie 6 is aangehouden. De voorzitter informeert of dit overzicht correct is. Dat is het geval.

Dan kan nu in de schorsing over de andere moties even gesproken worden: de voorzitter schorst de vergadering tot vijf over halfnegen.

[Schorsing van 15 minuten.]

De voorzitter heropent de vergadering. Hij zou graag eerst wethouder Bos het woord willen geven.

Wethouder J. Bos wil even op motie 3 ‘Blijverslening’ reageren. Het college heeft even ruggespraak gehouden en neemt die motie over.

De voorzitter bedankt de heer Bos: dat scheelt straks weer in de stemming. Hij sluit de beraadslagingen.

Dan ligt ter besluitvorming voor voorstel B3, de Kadernota 2016 inclusief Bestuursrapportage 2015-I en Meerjarenperspectief Grondexploitaties. Dit wordt eerst in stemming gebracht en daarna zal de voorzitter de moties in stemming brengen. Normaal gesproken wordt over de amendementen en moties in één keer gestemd, maar aangezien er geen amendementen meer zijn, is dit de gebruikelijke gang van zaken. Dus allereerst wordt de Kadernota met de gewijzigde besluittekst in stemming gebracht; wethouder Otter heeft dat in zijn tweede termijn voldoende helder voorgelezen en toegelicht. Vóór de raadsvoordracht met de gewijzigde besluittekst zijn alle fracties op de fractie van de Drentse Ouderenpartij na. Tegen is de Drentse Ouderenpartij. Dat betekent dat de Kadernota c.a. met 34 tegen één stem is aangenomen.

Dan de moties en de voorzitter noemt voor de zekerheid ook nog even de overgenomen en aangehouden moties nog een keer.

Motie 1 is overgenomen.

Over motie 2 wil geen van de fracties een stemverklaring afleggen. Vóór deze motie stemmen de fracties van de VVD, Senioren Belang Noord, de Partij van de Arbeid, het CDA, de ChristenUnie, GroenLinks, LEF! en D66. Tegen zijn de fracties van de Drentse Ouderenpartij en Wakker Emmen. Er zijn 14 stemmen tegen en 21 vóór, dus de motie is aangenomen.

Motie 3 is overgenomen.

Over motie 4 wil geen van de fracties een stemverklaring afleggen. Vóór deze stemmen de fracties van de Partij van de Arbeid, het CDA, D66, GroenLinks, de ChristenUnie, LEF! en Senioren Belang Noord. Tegen stemmen de fracties van Wakker Emmen, de VVD en de Drentse Ouderenpartij. Er zijn 16 stemmen tegen en 19 stemmen vóór: daarmee is deze motie aangenomen.

Motie 5 is overgenomen.

Motie 6 is aangehouden.

Motie 7 is overgenomen.

Over motie 8 wil geen van de fracties een stemverklaring afleggen. Vóór deze motie stemmen de fracties van de ChristenUnie, LEF! en de Drentse Ouderenpartij. Tegen stemmen de overige partijen. Dat betekent dat deze motie is verworpen met 31 tegen 4 stemmen.

En de moties 9 en 10 zijn overgenomen.

B4. Mededelingen en Lijst A ‘Ingekomen stukken’

De voorzitter stelt vast dat er geen mededelingen zijn van het college of van het presidium. Er zijn evenmin opmerkingen in de raad over de ingekomen stukken.

B6. Sluiting

De voorzitter wil vóór de afkondiging eerst nog alle aanwezigen een prettige vakantie toewensen en tot hopelijk een gezond weerzien in september.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering om 20.40 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 24 september 2015,

De voorzitter,

De griffier,